

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər
Bakıda ticarət
mərkəzində
kütləvi
zəhərlənmə
yazısı səh.14-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 13 aprel 2015-ci il Bazar ertəsi № 77 (6105) Qiyməti 40 qəpik

Gündəm
Ərzaq məhsullarının qiyməti hər gün
qəpik-qəpik artır

Satıcıların da, alıcıların da ümidi havaların istiləşməsinə qalıb; paytaxtdakı mobil telefon dükənləri bağlana bilər...

yazısı səh.10-da

Müsavət mitinq
hazırlıqlarını sürətləndirib
yazısı səh.4-də

"Ya mayın 10-da, ya da
28-də əfv olacaq"
yazısı səh.3-də

"Azərbaycan kürdləri" Birliyinin
sədri dələduzluqla üzləşib
yazısı səh.13-də

Paytaxtdakı yaşayış binasının
yanması ilə bağlı yeni təfərrüatlar
yazısı səh.3-də

Lamiyə Quliyeva:
"Jurnalist olmaq istərdim..."
yazısı səh.5-də

Ziyafət Əsgərov:
"ABŞ Dağlıq Qarabağa humanitar
yardım göstərmək istəyirsə..."
yazısı səh.9-da

Erməni layihəsi olan
"Comedy Woman"ın Bakıdakı
konserti ləğv olundu
yazısı səh.13-də

Ekspert Türkiyədəki seçkilər haqda:
"Üfüqdə koalision
hökuməti görünür..."
yazısı səh.12-də

Aşiq Ədalətin efrədə söyüş
söyməsi aranı qatdı
yazısı səh.14-də

Oğuz meşələrində at oynadan
"üclüyün" himayəçisi kimdir?
yazısı səh.14-də

Kreml üçün "Ankara, yoxsa İrəvan" dilemması

MOSKVADAN ERMƏNİSTANA "YUBİLEY" ŞİLLƏSİ - TƏHLİL

Putinin işğalçı ölkəyə səfər tərəddüdləri fonunda səslənən "Rusiya Çanaqqala törəsinə yüksək səviyyədə qatılacaq" vədi erməniləri boşuna qəzəbləndirməyib; bu tərəddüd yeni Qarabağ müharibəsində Kremlin neytral qalacağı kimi anlaşıla bilər; 4 paytaxt üçün kritik geri sayım başlayır...

yazısı səh.8-də

Prezident monopoliyaları aradan qaldırır - yeni siyasət

İqtidar monopoliyaya "dərman" tapıb; "Avromed" in inhisarçı mövqeyinə son qoyulur; bu proses hakimiyyətin iqtisadi siyasətini az qala sabotaj edən monopolist məmurların həbsi ilə də nəticələnə bilər... yazısı səh.5-də

Sərdar Cəlaloğlu

ADP sədrindən
Əli Kərimliyə
sərt cavablar

yazısı səh.9-da

Osman Mayatepek

Ənvər Paşanın
nəvəsi "Yeni
Müsavət" a
danışdı

yazısı səh.7-də

Səfər
Əbiyeva
qarşı yeni
şok iddialar

yazısı səh.6-da

13 aprel 2015

Güney Azərbaycandan yeni xəbərlər - Ərdəbil ayağa qalxdı...

Güney Azərbaycanın Ərdəbil şəhərində milli hərəkat fəaliyyətini gücləndirməkdədir. Ötən həftə Ərdəbilin "Şəhərdari" futbol takımı ilə Əhvazın "Fulad" komandası arasında keçirilən oyundan sonra əhali küçə və meydanlara axışdı. Təxiti stadionunda keçirilən müsabiqədə Azərbaycan komandası qələbə qazandı.

Yarıdan sonra mindən çox ərdəbilli soydaşımız Şəriət meydanına toplaşdı və "Azərbaycan var olsun - İstəməyən kor olsun", "Öz dilində mədrəsə - Olmalıdır hər kəsə" və s. kimi şüarlar səsləndiriblər. Şəhərdə milli şüarların eşidilməsindən sonra polis qüvvələri dərhal hərəkətə keçib və hadisə yerinə gəlib, lakin əhalinin sıx və çox olması səbəbindən yığıncağa müdaxilə edə bilməyiblər.

Bu arada əsas güclü külək Ərdəbil vilayəti çənginə alıb. Bu səbəbdən cümə gündən bəri Ərdəbil vilayəti, xüsusi ilə də mərkəzi şəhərlərdə bir sıra problemlər yaşanır. Məlumatla görə, Meşginşəhri Meteoroloji idarəsi küləyin sürətinin həftə saatda 71 kilometrə çatdığını bildirib. Bunun nəticəsində şəhəri toz-duman bürüyüb və ağaclar qırılıb. Oxşar vəziyyət digər şəhərlərdə də yaşanıb. Küləyin sürətinin bəzi məntəqələrdə saatda 90 kilometrə çatdığı qeyd olunur...

Kürd terror qruplaşmalarının Azərbaycanın qərb bölgəsinin kürdləşdirilməsi və bu ərazidə ilk növbədə "Kürdistan vilayəti"nin (ostan) yaradılması ideyası hər zaman İran rejimi tərəfindən yaşıl işiqlə qarşılanıb. Bölgənin demoqrafik tərkibini dəyişdirmək, kürdlərin mənəvi hakimiyyətini təmin etmək, iqtisadi baxımdan Azərbaycan türklərini sıxışdırmaq və son zamanlar isə artıq bölgənin "Kürdüstan" vilayəti olması hüquqi zəmin yaratmaq uğrunda gizli və ya açıq şəkildə bir sıra proseslər gedir. Görünür, proseslərin bugünkü mərhələsində Qərbi Azərbaycanın rejim tərəfindən təyin edilmiş valisi öz öhdəliyini yerinə gətirmək niyyətindədir. Qurbanəli Səadət elan edib ki, "Mahabad (Soyuqbulaq) Telekanalının peykdən yayımlanması üçün lisenziya alınacaq və bu zəminə işlər gedir". Vali bu barədə Mahabad Teleradio Şirkətinin məsulları ilə görüşdə məlumat verib. O bildirib ki, "lisenziya alındıqdan sonra lazımi təchizatın alınması üçün büdcə təmin olunacaq".

GünAz.TV-nin məlumatına görə, proqramların peyk vasitəsi ilə yayımlanması ölkə vilayətlərinin mərkəzinə məxsusdur və İranda digər şəhərlər üçün belə bir təcrübə olmayıb. Bu isə gələcəkdə Mahabad mərkəz olmaqla Kürdüstan vilayətinin yaradılması uğrunda gedən bir prosesdir və buna zəmin hazırlamaq deməkdir. Bir daha xatırladaq ki, Azərbaycan xalqı, xüsusi ilə də Güney Azərbaycanın qərb bölgəsində yaşayan əhali İran rejimi və kürd terror qruplaşmalarının bu kimi cəhdlərinə uzun illərdir şahid olur.

□ Cavid TURAN

ABŞ Rusiya ilə silah yarışına çıxıb

ABŞ hərbi məmuru: "Rusiya və Çinin qırıcılarını görəndə aydın olur ki, bizim üstünlüyümüz azdır..."

ABŞ-da Rusiyanın T-50 qırıcılarını qabaqlamaq üçün yeni hərbi təyyarələr istehsal edirlər. Amerikalı hərbi analitik Deyv Macumdar buna aid məqalə yazıb. "ABŞ-da altıncı nəsil F/A-XX qırıcısı hazırlayırlar. Məqsəd Rusiyanın T-50 və Çinin Chengdu J-20 qırıcılarını ötür keçməkdir (anspress). Çünki hal-hazırda bu qırıcılar hərbi aviasiya sahəsində daha mükəmməl maşınlar olaraq qəbul ediliblər", - deyərək bildirib.

Deyv Macumdar ABŞ-ın hərbi sənaye sahəsindən olan bir yüksək rütbəli məmurun sözlərindən sitat gətirərək bunları yazıb: "Rusiyanın T-50 və Çinin J-20 qırıcılarını və onların müasir raket texnologiyasını görəndə aydın olur ki, bizim (ABŞ-red.) üstünlüyümüz daha azdır".

İndi F/A-XX qırıcılarını hazırlayanların qarşısında o qədər də asan olmayan vəzifə durur: onlar hava döyüşləri zamanı hücumlardan yayına biləcək təyyarə xüsusiyyətləri ilə böyük zərbə gücünü təmin edəcək xüsusiyyətləri bir yerdə sıxışdırmaqlıdır.

Bakıda yeni qadağa

Bakının mərkəzi küçələrində yaşayış binalarının divarlarına yeni elanlar vurulub. Bu elanlarda binaların küçə və prospektlərə baxan eyvanlarına əşyalar qoyulmasının, paltar asılmasının qadağan edildiyi bildirilir.

Virtualaz.org-un məlumatına görə, bu elanlar dünəndən etibarən paytaxtın mərkəzi küçələrindəki binaların üstünə vurulub. Sakinlərin müxbirimizə verdiyi məlumata görə, mənzillərə bir-bir gedilərkən onların sahiblərinə xəbərdarlıq da edilib.

Elanın mətninin altında "Müdiriyyət" sözü yazılıb. Sakinlərdən əldə etdiyimiz məlumata görə, elanlar Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin əməkdaşları tərəfindən vurulub.

Qeyd edək ki, balkona paltar asma qadağası ilk dəfə bir

neçə il əvvəl Naxçıvanda tətbiq olunub. Daha sonra isə bir neçə ay Sumqayıt şəhərində də bu cür qadağalar tətbiq edilib. İndi isə Bakıda bu cür qadağanın qoyulmasına başlanıb.

Belə güman edilir ki, BŞİH bu addımı iyunda Bakıda keçiriləcək Avropa Oyunlarına hazırlıq məqsədi ilə atıb. Meriya paytaxtda onun estetik görünüşünə xələf gətirə biləcək mənzərələrin olmamasına bu yolla çalışır.

Heydər Əliyev prospekti bağlandı

Bakıda Heydər Əliyev prospektinin şəhər istiqamətindən Böyükşor qovşağına qədər olan hissəsinin aprelin 12-dən aprelin 13-ə keçən gecə bağlanması nəzərdə tutulsa da, Nəqliyyat Nazirliyi "Azeryolservis" ASC planlaşdırılan qrafiki qabaqlamaq məqsədilə həmin hissədə nəqliyyatın hərəkətini dayandıraraq təmir işlərinə start verib.

Bu barədə Trend "Azeryolservis" ASC-nin mətbuat xidmətinə istinadən məlumat verib. Məlumatla görə, bu gün səhər saatlarından Heydər Əliyev prospektinin Heydər Əliyev Mərkəzinin qarşısından Böyükşor qovşağına qədər olan hissəsi nəqliyyatın hərəkəti üçün bağlanıb.

Hazırda Böyükşor qovşağının qarşısından şəhər istiqamətinə mövcut asfalt-beton örtüyünün üst qatının frez mexanizmi vasitəsilə qaşınaraq çıxarılması işləri davam etdirilir.

Paralel olaraq Bağırov körpüsünün ətrafında yağış kanalizasiya sisteminin quraşdırılması üçün müvafiq işlər aparılır.

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!

Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz və ya email yazmağınız kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01, 434 01 33

Türkiyə Vatikandan səfirini geri çağırdı

Türkiyə Xarici İşlər Nazirliyi Vatikandan öz səfirini geri çağırıb. Axar.az ttp://axar.az/ xəbər verir ki, bu barədə informasiyanı "Röyters" agentliyi yayıb. Agentliyin məlumatına görə, Türkiyə hökuməti bununla da papanın "soyqırım" ifadəsinə öz etirazlarını bildirib.

Qeyd edək ki, bu gün Roma papası Fransisk "erməni soyqırımı"ni 20-ci əsrin ilk soyqırımı adlandırmışdı.

Bu gün Bakıda az yağış yağacaq

Aprelin 13-də Bakıda və Abşeron yarımadasında buludlu hava şəraitinin üstünlük təşkil edəcəyi, aralıq yağış yağacağı gözlənilir. Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Departamentindən verilən məlumata görə, güclü şimal-qərb küləyi günün ikinci yarısında mülayimləşəcək. Havanın temperaturunun gecə 4-6° isti, gündüz 7-9° isti olacağı gözlənilir.

İŞİD 2 səfirlik əməkdaşını öldürdü

İŞİD terror qruplaşması Cənubi Koreyanın səfirliyinə hücum edib (anspress). Terrorçuların Cənubi Koreyanın Liviyaadakı səfirliyinə etdiyi hücum nəticəsində 2 nəfər ölüb. Silahlılar paytaxt Tripolidəki səfirliyə yaxınlaşaraq mühafizəçilərə atəş açıblar. Bundan sonra isə qaçıb gizləniblər. Həlak olan 2 mühafizəçidən başqa daha bir nəfər səfirlik mühafizəçisinin yaralandığı bildirilir.

"Hücum nəticəsində Cənubi Koreya vətəndaşlarından heç kim xəsarət almayıb. Hücumun məqsədi də belli deyil, belə ki, onlar səfirlik ərazisinə girməyə cəhd göstərməyiblər", - deyərək Cənubi Koreyanın Xarici İşlər Nazirliyinin rəsmi nümayəndəsi bildirib. Hadisə baş verəndən bir neçə saat sonra İŞİD terror qruplaşması məsuliyyəti öz üzərinə götürüb.

Qeyd edək ki, Cənubi Koreya öz vətəndaşlarına 6 ölkəyə getməyi qadağan edib. Bunlar Liviya, Əfqanıstan, İraq, Yəmə, Suriya və Somalidir. Bu ölkələrə səyahət etmək üçün Cənubi Koreya hakimiyyətinin xüsusi icazəsi olmalıdır.

"Elm" tədris mərkəzi

MAGIC LANGUAGES

- Ali məktəblər xarici dillər
- kompyuter kursları
- Magistratura - dövlət qulluğu - məntiq
- 1.C. mühasibat - anbar - bank işi
- Məktəbə qədər həftədə 5 dəfə
- Sürücülük kursları (1 aya 100 AZN)

Ünvan: 1. «Neftçilər» metrosu 40 mert. R. Rüstəmov-44

Tel./Faks: (012) 421-10-46; 408-44-43;

Mob: (055) 660-60-95; (050)203-55-95

Ünvan: 2. «İnşaatçılar» metrosu 60 metr. «İran» klinikasının yanısı

Tel./Faks: (012) 434-88-28; 408-44-74;

Mob: (055) 660-07-05

Vəhhabi kral ölüm ayağında

Səud rejiminin yeni kralının sağalmaz xəstəliyə

yoluxduğu bildirilir

Səudiyyə Ərəbistanının yeni kralı Kral Salmanın ölüm ayağında olması ilə bağlı xəbər yayılıb. Anspress İran mediasına istinadən xəbər verir ki, 2011-ci ildə Alzheimer xəstəliyinə yoluxan Kral Salmanın səhhəti ona dövləti idarə etməyə imkan vermir.

Məlumatda deyilir ki, Səudiyyə Ərəbistanını hazırda Kral Salmanın oğlu, hazırda müdafiə naziri olan şahzadə Məhəmməd idarə edir. Vəziyyəti olduqca pis qiymətləndirilən kralın isə buna baxmamaq rəsmi görüşlərdə özünü gümrah aparması ilə də diqqət çəkdiyi deyilir.

Şahzadə Məhəmmədin tezliklə hakimiyyətə gələcəyi bildirilir.

Qeyd edək ki, kral Abdullaha vəfatından sonra bu ilin yanvarın 23-də taxta çıxan Salmanın hazırda 80 yaşı var.

Məşhur aktrisa evində doğdu

O, özünü xəstəxanaya çatdırıb bilmədiyini üçün həkimini evə çağırıb

Türkiyənin məşhur aktrisası, Azərbaycan tamaşaçıları isə daha çox "Kurtlar vadisi" serialından Polad Aləmdarın sevgilisi kimi tanıdığı Özgü Namal uşağını evində dünyaya gətirib. Ansoress-in məlumatına görə, 35 yaşlı aktrisa doğum sancıları başlayan zaman xəstəxanaya çatma bilməyəcəyini başa düşüb və həkiminə zəng edib. Evinə gələn həkim və onun köməkçisinin sayəsində Özgü Namalın oğlu olub. 3 kilo yarım və 52 santimetrlik körpəyə Nəfəs adını qoyublar.

Xatırladaq ki, aktrisa uzun zamandır reklamçı Əhməd Sərdar Oral ilə birlikdədir. Sənətçi yaxın dostlarına "oğlumuz sevgimizin simvoludur və bu dünyaya yeni bir nəfəs olacaq" deyərək övladlarının adını Nəfəs qoyacağını da demişdi. Namal bir çox məşhurdan fərqli olaraq uşağı olsa da, hələlik evlənməyi düşünmür.

**Yazarımız
Tofiq
Yaqubluya
Azadlıq!**

Günün içindən

Aprelin 10-da Bakıda Xətai rayonu, Zığ şossesi 16 ünvanında doqquzmərtəbəli yaşayış binasında baş verən güclü yanğında zərər çəkən vətəndaşların köçürülməsi davam edir. Binaın fasadı və yan mənşilər Bakı şəhəri İcra Hakimiyyəti yanında Mənzil Kommunal Təsərrüfatı Departamenti tərəfindən təmir olunur. Artıq əraziyə tikinti materialları gətirilib və işə başlanılıb. Evləri yanmış 60 ailənin hər birinə 500 manat kirayə pulu verilib. Yanmayan evlərin sakinləri üçün isə binada yaşayış bərpası edilib. Musavat.com-un müxbiri hadisədən iki gün sonra yanmış binaya baş çəkib və aparılan işləri müşahidə edib.

Sakinlərlə söhbət zamanı yanğının səbəbləri ilə bağlı yeni ehtimallar üzə çıxıb. Sakinlərdən adının çəkilməsini istəməyən bir şəxs bildirib ki, həmin gün binanın həyətinə çalışan fəhlələrlə işverən arasında mübahisə yaranıb. Yanğın da bundan bir müddət sonra ortaya çıxıb. İndi sakinlər yanğının həmin hadisədən qaçnaqlandığını deyirlər.

Yanğının güclənməsinə səbəb olan daha bir amil də binanın fasadının yenilənməsi üçün quraşdırılan konstruksiyanın demirdən deyil, taxtadan olması ilə bağlıdır. Şahidlər deyir ki, yanğın yerdə yandırılan zibillərdən başlayıb. Daha sonra binanın sol küncünə keçib. Binanın fasadı tezalışan üzlüklə örtüldüyündən yanğın bir neçə saniyə içərisində bütün binanı bürüyüb. Hadisə zamanı binanın təhlükəsizlik çıxışları da bağlı olub ki, bu da evakuasiya zamanı problemlər yaşadıb.

Tüstüden zəhərlənənlərin səhhəti isə hələ də düzəlməyib. Onların arasında azyaşlı uşaq da var. Əmisi Vüqar Əhmədzadə Amil Əhmədzadə adlı uşağın vəziyyətinin ağır olduğunu bildirib.

Zərərçəkənlərin narazılığına səbəb olan daha bir məqam isə FHN-in müvafiq komissiyası tərəfindən dəyən ziyanın dəyərindən az qiymətləndirilməsi olub. Sakinlər qiymətləndirmənin obyektiv aparılmadığını bildirirlər: "800 manatlıq kondisioneri 400 manata qiymətləndiriblər və bu yolla dəyən ziyanın həcmi azaltmağa çalışırlar".

Kirayə evlərə köçürülməklə bağlı verilən kompensasiyaya gəlincə, sakinlər 500 manatın yetərli olmadığını deyirlər: "500 manat bizim həm əşyaları daşımağımıza, həm ev tapıb yerləşməyimizə kifayət etmir. Kirayə evlərin qiyməti çox yüksəkdir. Bu pulla boş evlərə köçə bilərik. Əşyalarımız, pullarımız da yanır. Bir ay neçə dolanacaq?"

Qonşu binaların sakinləri də bizimlə söhbətində yaşadıkları binanın tez alışan "penoplas" örtüklə üzləndiyini və bu təhlükənin onları da gözlədiyindən narahat olduqlarını bildirdilər. Onlar tezliklə həmin örtüyün sökülməsini tələb edirlər.

Onu da bildirik ki, son 3 gündə nə Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti, nə də Fövqəladə Hallar Nazirliyi alqon tipli tezalışan sintetik örtüklə üzlənən digər binaların taleyi ilə bağlı bəyanat verməyiblər. Yanmış binanın sakinlərinin problemləri

Bakıda yaşayış binasının yanması ilə bağlı yeni təfərrüatlar

Baş vermiş hadisənin təkrarlanma riski var, çünki...

ri həll olunsada, oxşar binaların sakinlərinin narahatlığına məhəl qoyulmur.

Müşahidələrimiz zamanı qonşu binaların bəzi sakinlərinin binalardakı fəsad üzlüyünü qoparmasının şahidi olduq. Aidiyyəti qurumlardan reaksiyaya gəlmədiyini gördük vətəndaşlar özləri alqon örtükləri qoparmağa başlayıblar.

Aparılan təmir-bərpə işləri isə hələlik ilkin mərhələdədir. Binanın yanmış fasad örtüyü qoparılır, təmir üçün dəmir konstruksiyaya quraşdırılır, ərazinin tullantılardan təmizlənməsi istiqamətində iş aparılır. Ancaq hələlik yanğından ziyan çəkmiş mənzillərin təmirinə başlanılmayıb.

Qeyd edək ki, aprelin 10-da Bakıda Xətai rayonu, Zığ şossesi 16 ünvanındakı doqquzmərtəbəli yaşayış binasında yanğın baş verib. Yanğın nəticəsində binanın fasadı yanmış, 60 mənzil yanaraq yararlısız hala düşüb. 107 mənzilin

olduğu binada 408 nəfərین yaşadığı bildirilir. Yanğında ölənlərin olmasada, bir neçə sakin tüstüden zəhərlənib. Hadisənin ertəsi günü binanın qarşısında polis və icra nümayəndələri ilə vətəndaşlar arasında gərginlik yaşanmışdır. Daha sonra vətəndaşlar kirayə haqları ödənilməklə iki ay müddətində müvafiqəti kirayə evlərdə yaşamağa və sonradan təmir olunmuş mənzillərinə köçürülməyə razılıb. FHN-in müvafiq komissiyası dəymiş ziyanı müəyyənləşdirib və pulu, qızılı, dəyərli əşyaları yanmış vətəndaşlara kompensasiya ödəniləcəyinə dair söz verilib.

nalarının bu cür yanma riski olduğunu ağı başında olan hər kəs bilir. Xüsusilə də intensiv küləyin olduğu şəhərdə bu risk daha da artır. Ancaq nə etməli? Kiminsə gətirdiyi mal əlində qalmayacaq ki?.. Hələ bəlkə də bu hadisəyə sevinənlər də tapılacaq. Aha təmir pulunu xərcləməyə bir bina da gəldi! Hələ bir açıqlama da verirlər ki, "zərərçəkmiş ailələrdən kim istəsə, sığınacaq təmin olunaçaq". Görəsən bu "istəsə" sözünü təmir etməzdən öncə bina sakinlərindən soruşmaq olmazdı? Yəni "siz vətəndaşlar istəyirsinizmi, bu oda davamsız materialdan binanızı

"Ya mayın 10-da, ya da 28-də əfv olacaq"

Novella Cəfəroğlu İşçi Qrupun iclasında mühüm müzakirələr aparıldığını bildirdi

Mayın ilk onğünüündə Azərbaycan əfv sərəncamının veriləcəyi barədə xəbərlər yayılıb. Mərhum prezident Heydər Əliyevin doğum günü ilə əlaqədar veriləcək əfv çoxlu sayda məhkuma şamil ediləcəyi bildirilir. Həmçinin, siyasi məhbusların bir çoxunun azadlığa çıxacağı gözlənilir.

Novella Cəfəroğlu

Nəzərə çatdırıraq ki, hazırda siyasilərin bəzilərinin məhkəmə prosesləri davam edir. Bunlar hüquq müdafiəçiləri İntiqam Əliyev və Rəsul Cəfərov, Müsavat başqanının müavini Fərəc Kərimlidir. Barəsində çıxarılan hökmdən apelyasiya şikayəti verilən məhbuslar da var; jurnalist Seymur Həzi və müsavətçi gənc fəal Sirac Kərimli.

Əfvə qədər məhkəmə proseslərinin bitəcəyi barədə də xəbərlər yayılmaqdadır. İnsan Haqları Klubunun sədri Rəsul Cəfərovun son məhkəməsi də bunu düşünməyə əsas verir. Belə ki, məhkəmə istintaqının tələsik yekunlaşdırılması təsadüfə bənzəmir.

Siyasi Məhbusların İşləri üzrə Birgə İşçi Qrupunun üzvü Novella Cəfəroğlu aprelin 10-da qurumun toplantısının keçirildiyini bildirdi: "İşçi Qrupunun toplantısı oldu. Avropa Şurasının nümayəndəsi də iştirak edirdi. Biz öz işimizi görürük. Bütün siyahıları vermişik. Ya mayın 10-da, ya da 28-də əfv olacaq. Yenə iclasımız olacaq. Hansı məsələləri qaldırmaq lazımdır, onu müzakirə edəcəyik. İşlərimiz və görüşlərimiz davam edir. Məhkəmələri gedən-gətməyən bütün siyasi məhbusların adını Əfv Komissiyasına göndəririk. Məhkəmələri gedən siyasilərin yəqin ki, azadlığa çıxmaları növbəti əfv sərəncamlarında olacaq. Buna baxmayaraq, daim onların adlarını təqdim edirik. Əlimizdən gələni edirik. Ümid edirik ki, bu dəfə NİDA-çıların hamısı çıxacaq".

Hüquq Maarifçiliyi Cəmiyyətinin sədri İntiqam Əliyevin vəkili Fəxrəddin Mehdiyev əfvə qədər höküm oxunacağını qeyd etdi: "Tam olaraq, məhkəmənin bitəcəyinə inanmıram. Çünki apelyasiya mərhələsi olacaq. Amma mayın əvvəlinə qədər hökm oxunacaq. Aprel ayında başa çatmaq ehtimalı böyükdür. Çünki məhkəmə istintaq hərəkətləri artıq başa çatıb. Sənədlərin tədqiqi və məhkəmə çıxışları qalıb. Amma mayın 28-ə qədər tam bitə bilər. Amma məhkəmə maraqlı olsa, iş uzadıla bilər. İşlər sürətlənsə, birinci instansiyaya məhkəməsi tezliklə yekunlaşa bilər".

Siyasilərdən Rəsul Cəfərovun aprelin 14-də saat 10:30-da keçiriləcək məhkəməsində təşqirləndirilən şəxsin son sözü olacaq. Həmin gün hökm də oxuna bilər.

Məhkəmə prosesi gedən siyasilərdən biri də Müsavat başqanının müavini Fərəc Kərimlidir. Aprelin 15-də saat 11:00-da məhkəmə davam edəcək. Başqan müavini ifadə verəcək.

Fərəc Kərimlinin vəkili Nəmət Kərimli əfvə qədər prosesin yekunlaşacağını qeyd etdi: "Yəqin ki, o zamana qədər proses bitəcək. Məhkəmənin işi uzadacağını görmürəm. Hiss edirəm ki, prosesin bitməsində maraqlıdılar. Amma əfv çoxlu sayda məhbusa aid olunacağına inanmıram. Xüsusilə, siyasilərin çoxuna şamil olunmamaq".

Müsavat başqanının müavini Tofiq Yaqublu aprelin 12-də ailəsi ilə görüşüb. Bu barədə başqan müavininin qızı Nigar Yaqublu məlumat verdi: "Əhvalı yaxşı, səhhəti normal idi. Ümumiyyətlə, artıq əfvlə maraqlanmır. Müsavat Partiyasının 19 apreldəki yürüşü ilə maraqlandı. Aksiyanı dəstəklədiyini bildirdi. Müsavatçılara uğur arzuladı".

üzləyək" sualını verən olubmu? Gec də olsa, bütün bu tipli yanğın riski olan səfeh üzləmə kampaniyası dərhal dayandırılmalı, oda davamsız materialdan üzlənmiş binaların təhlükəsizliyi barədə ciddi tədbirlər görülməlidir".

Vəkil Aslan İsmayılov da sosial şəbəkədəki səhifəsində hadisəyə sərt reaksiya verib: "Bu gün alqon tipli sintetik üzləmə ilə qaplanmış, Xətai rayonundakı evin bir neçə saniyənin içində külə dönməsi yüzlərlə insanı evsiz-əşiksiz, gündəlik həyat üçün illərlə topladığı əşyasız qoydu. Yəqin ki, hakimiyyət bunu da hansısa texniki xəta ilə əlaqələndirəcək və bir JEK işçisini məsuliyyətə alacaq. Halbuki, həmin üzləmə materiallarının tərkib etibarilə kimyəvi, şüa buraxan, insan həyatı üçün zərərli, yanğına meyilli olduğundan təhlükəli olması hamıya belli idi. Ancaq həmin material istehsal edilən zavod "yuxarı"lara bağlı olduğundan, onsuz da vətəndaşın həyatını heç sayan məmurlar cıncırlarını belə çıxarmadılar. Heç olmasa, indi orada yaşayan vətəndaşlar, həyatınızın təhlükədə olduğu dövrə səsini çıxarın, etiraz edin!"

P.S. Hakimiyyət təmsilçiləri nə qədər ki, hələ gec deyil, onlarla bu cür qaplanmış binaları qaydaya salın, insanlar yaşıyacaq... Allahdan qorxun!"

☐ Nərgiz LİFTİYEVA
Foto müəllifindir

☐ Cavansir ABBASLI

Dialog, yoxsa savaş?

Azər RƏŞİDOĞLU

Siyasi dairələrdə yenidən iqtidar-müxalifət dialogu ilə bağlı müzakirələr başlayıb. Müzakirələrin predmeti də göstərilir - qarşıdan gələn parlament seçkiləri.

Maraqlıdır ki, bu dəfə də dialoqa münasibət müxalifəti parçalayıb. Dialoq təklifi hər dəfə cəmiyyətdə fikir ayrılığı yaradır. Səmərəli dialoq təqdir edilməlidir. Lakin nəzərə almaq lazımdır ki, dialoqun baş tutması daha çox hakimiyyətdən asılıdır. Çünki, hadisələrə real təsir imkanı məhz hakimiyyətin əlindədir. Bu baxımdan, yalnız konkret məsələlərin müzakirəsi zamanı dialoq baş tuta bilər. Əks halda bu, sözdən və imitasyadan o yana getməyəcək. İndiki halda da konkret məsələ seçki komissiyalarının yenidən formalaşdırılmasıdır ki, bu məsələdə də tərəflərin mövqeyi bir-birindən kəskin şəkildə fərqlənir. Müxalifət hesab edir ki, əgər hakimiyyət indi güzəştə getməsə, nəticə onun üçün ürəkəçən olmaya bilər. İqtidar ideoloqları da dialoqa birmənalı münasibət bəsləmir. Kənardan görünən budur ki, müxalifət dialoq çağırışı altında hakimiyyətə gəlmək, hakimiyyət isə öz da-yəqlərini gücləndirmək haqqında düşünür.

Lakin vurğulamaq lazımdır ki, Azərbaycanda dialoq gec-tez baş tutacaq. Çünki, bunu daha çox beynəlxalq təşkilatlar istəyir. Tərəflər bu prosesdən daha az itkiylə çıxmaq istəyirsə, onun gözləməyə vaxtı yoxdur.

İndi belə bir suala cavab tapmaq lazımdır. Siyasi düşürgələr qarşılıqlı güzəştlərə hazırdırlarmı?

Son proseslər onu deməyə əsas verir ki, nə iqtidar, nə də müxalifət belə bir dialoqun baş tutmasında o qədər də maraqlı deyillər. Hakimiyyət onu tənqid edənlərlə bir masada əyləşmək istəmir. Ölkədə ictimai rəyə daha az təsir göstərən qüvvələrlə isə hər hansı məsələdə fikir mübadiləsi daha çox iqtidarın monoloqu təsiri yaradır.

Təbii ki, heç kəs proseslərin normal məcraya yönəlməsi üçün "konstruktiv dialoqun" mühüm olduğunu istisna etmir.

Lakin dialoq yalnız dialoq xətrinə olmamalıdır. Mövcud problemlərin həlli ilə bağlı optimal çıxış yollarının tapılması, eyni siyasi məqsədlərlə bağlı ən azı prinsiplə razılığın əldə olunması istiqamətində əməli addımlar atılmazsa iqtidar-müxalifət görüşü heç bir səmərə verə bilməz.

Azərbaycanda siyasi proseslərlə bağlı iqtidar və müxalifət tamamilə bir-birinə zidd olan baxışlara malikdirlər.

Bu amil iki siyasi düşürgə təmsilçilərinin dialoq masası arxasında oturmasına imkan vermir.

Hakimiyyət təklif etdiklərinə müxalifətin dərhal "hə" deməsini istəyir. Onunla mübahisə yolverilməz hesab olunur. Bu isə demokratik cəmiyyət anlayışına tamamilə ziddir.

Hakimiyyət dialoqa şərtlə razılaşıb: müxaliflər hakimiyyətin legitimliyini qəbul etməli, kütləvi aksiyalardan imtina etməli, yalnız "konstruktiv tənqidlə" razılaşmalıdır.

Bir sözlə, müxalifət birbaşa vəzifəsindən imtina etdiyi təqdirdə iqtidarın "xoş münasibətinə" layiq görülə bilər.

Bir məsələyə də diqqət yetirilməlidir. Müxalifət dialoqa gedərsə, hakimiyyətin legitimlik məsələsini qaldırmamalı, iqtidar isə cəmiyyətin bir hissəsi olan müxalifətin tələblərinə etinasız yanaşmamalıdır. Tərəflər arasında belə bir razılaşma mümkündürmü?

Tərəflərdən hər biri özünü kompromisə meyli adlandıraraq, qarşı tərəfi pozucu fəaliyyətdə ittiham edir. Əlbəttə ki, dialoqu kimin pozduğu barədə hər iki tərəfin arqumentlərinə qulaq asmaq olar. Lakin əsas olan dialoqun modelinin tapılmasıdır. Danışiq modeli öncədən razılaşdırma tələb edir. Dialoqun effektivliyinin təmin olunması üçün onun predmeti, formatı, məzmunu və rəqlamenti əvvəlcədən razılaşdırılmalıdır.

İstənilən halda dialoq hansısa qısa bir müddət üçün əldə olunan razılıq deyil, dialoq konkret problemlərə vahid mövqedən yanaşma kursudur.

Göründüyü kimi, hələ belə bir dialoqun baş tutması üçün ölkədə heç bir zəmin yoxdur.

Bu gün Azərbaycanda müxalifət iqtidarın bütün strukturlarını qeyri-legitim saydığı kimi, iqtidar da ən yüksək səviyyədə müxalifətin mövcudluğunu belə qəbul etmək istəmir. Bu isə dialoqu imkansız edir. Digər tərəfdən, müxalifət yekcins deyil. Hər tərəf məhz onunla danışqların aparılmasını istəyir, digər qanadı "satqın" adlandırır. Belə gedişat elə iqtidarın özünə sərf edir.

Dialoq istənilən halda savaştan yaxşıdır. Savaş aparmağa imkanı olmayanların bu barədə danışması isə özlərini gündəmə gətirməkdən başqa nəsnə deyil...

Xəbər verildiyi kimi, Müsavat Partiyası aprelin 19-da saat 16:00-da "20 Yanvar" metrostansiyasının yanında başlayaraq Həsən bəy Zərdabi küçəsindən keçməklə, "İnşaatçılar" metro stansiyasının yamndakı "Məhsul" stadionuna yürüş edəcək. Artıq aksiyaya ilə bağlı Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinə müraciət göndərilib. Yürüş Azərbaycandakı siyasi məhbuslar və son aylarda baş verən iqtisadi böhranla bağlıdır.

Müsavat başqanının müavini, Miting Komitəsinin sədri Elman Fətəh yürüşlə bağlı hazırlıqlardan danışdı: "Müsavat Divanında məsələ geniş müzakirə olunacaq. Bundan sonra Miting Komitəsinin toplantısı keçiriləcək. Əslində iş planı hazırdır. Plakat və şüarlarla bağlı Sədrilər Şurasının toplantısı olub. Yerli strukturların görəcəyi işlər də bəllidir. Yürüş günü və əhali ilə təbliğat məsələsində bezi işlər var ki, onlar yekunlaşacaq. Hər kəs tapşırıq üzrə işi ilə məşğuldur".

Başqan müavini yürüşə icazə verilməyə, icazəsiz keçirilmə ehtimallarından da söz açdı: "Bu məsələ də gündəmdədir". O, yürüşün şüarlarını açıqladı: "Soyğunçuluğa dur!" şüarı ilə yürüşə başlamaq niyyətindəyik. Digər əhəmiyyətli məsələ siyasi məhbuslardır. Mütəqqilərin azadlığına nail olmaq lazımdır. Siyasi və vicdan məhbuslarının olduğu ölkədə Avropa Oyunlarının keçirilməsinə etiraz etmək əsas vəzifəmizə çevrilib. Bu məsələ də yürüşün əsas şüarlarından olacaq. Qeyd etdiyim hər üç məsələ əsas şüardır".

Miting Komitəsinin sədri Xa-

Müsavat mitinq

hazırlıqlarını sürətləndirib

Şüarlar artıq hazır; rayon təşkilatları aksiyada aktiv iştirak edəcək; icazəsiz yürüş keçirilməsi də gündəmdədir...

rüşlə bağlı digər siyasi qurumlarla da müraciət edəcəklərini qeyd etdi: "Bütün ictimai-siyasi təşkilatlara müraciət ediləcək. Yürüş açıqlamasında digər təşkilatlarla birlikdə keçirilməsinin nəzərdə tutulduğu qeyd olunub. Heç bir tərəddüd yoxdur".

Müsavatın rayon təşkilatlarının da yürüş hazırlıqları ilə maraqlıdır.

Masallı Təşkilatının sədri Xa-

say Səfəroğlu yürüşdə aktiv şəkildə iştirak edəcəklərini bildirdi: "Müsavatın Masallı Təşkilatı olaraq, bütün etiraz aksiyalarında fəal olmuşuq. Aprelin 19-na təyin olunan yürüşə də aktiv qatılmağa hazırlaşırıq. Şüarlar sosial yönümlü olduğundan, fikrimcə, cəmiyyətin bütün təbəqələri də buna diqqət verməlidir. Əvvəllər maraqlı olmayan vətəndaşlardan bizdən mitinqlə bağlı soruşanlar,

ğı planlaşdırırıq".

Suraxanı Təşkilatının sədri Rövşən Dəmirli verilən qərara uyğun hərəkət edəcəklərini qeyd etdi: "Yürüş keçirməklə bağlı müraciət olunub. Verilən qərara uyğun hərəkət edəcəyik. Suraxanı Təşkilatı daim Azərbaycanda demokratik gələcək üçün mübarizə aparıb".

□ Cavanshir ABBASLI

Partiya rəhbərləri deputatlığa namizədlər siyahısından danışdılar

Müxalifət partiyalarının parlament seçkilərində iştirak edəcək deputatlığa namizədlərinin müəyyənləşdirilməsi işi davam etdirilir.

Müsavat Partiyasının başqanı Arif Hacı bildirdi ki, partiyanın hələlik namizədlərinin ilkin müəyyənləşməsi prosesi gedir: "Namizədlərinin irəli sürmək niyyətində olan şəxslər bu barədə öz istəklərini ifadə edir. Eyni zamanda, müvafiq seçki dairəsi ərazisini əhatə edən rayonlardakı yerli partiya təşkilatları ilə məsləhətləşmələr aparılır. Artıq seçki dairələrinin yarısından çoxundan ilkin olaraq namizədlər müəyyənləşib. Namizədlərin son müəyyənləşməsi isə Müsavat Partiyasının Nizamnaməsinə uyğun olaraq Məclisdə həyata keçiriləcək".

"Digər partiyalarla hansısa dairələrdə namizədlərin razılaşdırılması istiqamətində danışqlar aparılırmı" sualına A.Hacı belə cavab verdi: "Danışqlar adlandırmaq olmaz. Ancaq bezi siyasi qüvvələrin rəhbərləri ilə ilkin müzakirələrimiz olub".

8 partiyanın daxil olduğu "Azadlıq-2015" seçki blokundakı partiyalar da namizədlərinin müəyyənləşdirildir. Blokun üzvü olan AXP-nin sədri Pənah Hüseyn bildirdi ki, blokun namizədlərinin müəyyənləşməsi oradakı partiyaların öz namizədlərini təqdim etməsi şəkildə baş verir: "Hazırda vəziyyət onu göstərir ki, bu, davamlı olaraq gedəcək. Yəni proses birdəfəlik akt sayılmamalıdır.

Namizədlərin dairələrdə toqquşmaması üçün nə edilir?

Partiyalar hansı dairədən kimlərin namizədliyini irəli sürmək barədə təkliflərini blokun seçki qərarına təqdim edirlər. Məsələn, artıq Xalq Partiyası 5 dairədə öz namizədlərini təqdim edib. Bu proses davam edəcək. İndiki mərhələdə əsas məsələ blokun öz daxilində dairələrin və namizədlərin razılaşdırılmasıdır. Yeni namizədlərin blok adından irəli sürülməsi, bloka daxil olan partiyaların adından namizədlərin təklif edilməsi prosesində müəyyən dəyişikliklər də mümkündür".

Digər partiyalarla hansısa dairələrdə namizədlərin razılaşdırılması istiqamətində danışqlar aparılıb-aparılmadığına gəlincə, P.Hüseyn dedi ki, bu istiqamətdə məsləhətləşmələr daha sonra

olacaq: "Çünki bizim tərəfimizdən məqbul görünən böyük koalisiya qurmaq barədə danışqlar aparılıb, hətə ki, digər partiyalar tərəfindən dəstək almayıb. Seçkilərdə əməkdaşlıqla bağlı memorandum imzalanması təklifi irəli sürülmüşdü. Bu memorandum blokda 8 partiyadan başqa 11 siyasi partiyaya təklif olunmuşdu. Bir-iki partiyası istisna etsək, elə bir meyil müşahidə olunmadı. AMİP belə bir təklifə çıxış etmişdi ki, partiya liderlərinin dairələrində razılıq əldə olunması, seçkidə müşahidələrin birgə aparılmasına razıdırlar. Digər partiyalardan hansısa təklif olmadı. İstisna deyil ki, bu, onların öz daxilində namizədlərin müəyyənləşdirilməsi prosesinin başa çatmaması ilə bağlıdır. Bezi parti-

yalar isə indiki məqamda əlahiddə iştiraka meyillidirlər. Hesab edirəm ki, may ayına qədər "Azadlıq-2015" seçki blokundan bir sıra dairələrdə kimlərin namizədliyinin olması prosesi başa çatacaq".

Ümid Partiyasının sədri İqbal Ağazadə deputatlığa namizədlərinin müəyyənləşdirilməsi prosesinin uğurla getdiyini bildirdi: "Həm Ümid Partiyası, həm "125-lər" bloku çərçivəsində bu işimiz gedir, ADP ilə bu istiqamətdə bir sıra danışqlarımız var. Yəqin ki, daha detallı danışacağıq. Başqa partiyaların heç biri ilə dairələrlə bağlı uzlaşdırma, razılaşdırma istiqamətində iş aparılmır. Bir blokda deyilsə, uzlaşdırma, razılaşdırma olmayacaq. Çünki hər partiyanın və blokun öz maraqları var. Çalışacağıq ki, namizəd verdiyimiz dairədə kimin namizəd olmasından asılı olmayaraq, seçicinin daha çox səsinə qazanaq. Seçki məsələlərində üç-mərhələli iş aparırıq. Onun ilk mərhələsi başa çatıb. İkinci mərhələ gedir. Təxminən 80 faizə yaxın namizədlərimiz birinci mərhələni uğurla başa çatdırıb. İkinci mərhələ mayın sonunda bitəcək. Üçüncü mərhələ isə iyun-iyul-avqust aylarında olacaq".

AMİP baş katibi Arzuxan Əlizadə bildirdi ki, parlament seçkilərində iştirakla bağlı məsələ AMİP Siyasi Şurasında müzakirə olunub və aprelin 12-də rayon təşkilatlarının sədrələrinin iştirakı ilə Mərkəzi Şuranın iclasında müzakirə olunması üçün tövsiyə olunub. Bu tövsiyəyə uyğun olaraq Mərkəzi Şuranın toplantısı keçirilib: "AMİP faktiki olaraq aprelin 12-də parlament seçkilərində iştirakla əlaqədar proseslərə start verdi. Bundan sonra seçki dairələri üzrə namizədlərin müəyyənləşdirilməsi nəzərdə tutulur".

□ Etibar SEYİDAĞA

İqtidar monopoliyaya "dərman" tapılıb

Prezident İlham Əliyevin ötən həftəsonu Nazirlər Kabinetinin iclasında ölkənin dərman bazarında hökm sürən vəziyyətdən kəskin narazılığını mediaya ən çox müzakirə edilən mövzularından birinə çevrilib. Xatırladaq ki, prezident dərmanların baha satıldığını deyib və səhiyyə nazirinə bu sahədə hökm sürən özbaşınalıqların aradan qaldırılması üçün tapşırıqlar verib.

Bu mövzunun nazirlərin işləri ilə keçirilən müşavirədə diqqətə gətirilməsi prezidentin əhəlinin az qala çörək dükanı qədər müraciət etdiyi apteklərdəki vəziyyətdən, xalqın narazılığından xəbərdar olduğunu göstərdi. Çünki manatın fevralın 21-də qəfil devalvasiyasından sonra apteklərdə, xüsusilə həyati əhəmiyyətli dərmanların satışı faktiki olaraq, ya dayandırıldı, ya da iki-üç qat baha qiymətə təklif edildi ki, bu da əhəliyə ciddi narazılıq yaratdı. Bəzi apteklər qapılarını bağladı, bəziləri isə piştaxtaları boşaldaraq açıq etiraf etdilər ki, dərman bazarında inhisarçı mövqedə olan "Avromed Company" MMC depolarını bağlayıb və dolların "son dayanacağını" gözləyir. Bu proses təxminən 1 həftə çəkdi. Dolların kursu sabitləşən kimi apteklər kifayət qədər bahalaşmış preparatlarla yene doldu.

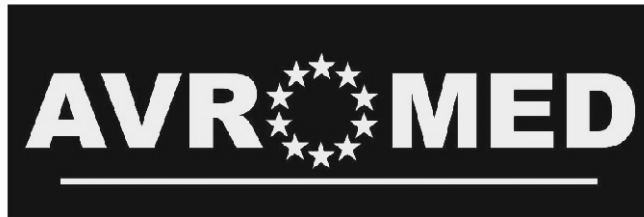
Dünyanın aparıcı dərman firmalarının məhsullarının Azərbaycana idxalı ilə məşğul olan "Avromed" 2002-ci ilin aprelinde təsis edilib, dünyanın aparıcı eczacılıq istehsalçılarının Azərbaycan

Prezident monopoliyaları aradan qaldırır - yeni siyasət

"Avromed"-in inhisarçı mövqeyinə son qoyulur; bu proses hakimiyyətin iqtisadi siyasətini az qala sabotaj edən monopolist məmurların həbsi ilə də nəticələne bilər; hökumət dərmanların satışına vahid qiymət qoyacaq...

canda ən böyük idxalçısıdır. Bu şirkətin ölkəyə idxal olan dərman preparatları, tibbi vasitələrinin sayı 15 mindən artıqdır. "Avromed"-in infrastrukturuna Bakıda yerləşən mərkəzi ofisi, o cümlədən Gəncə, Sumqayıt, Mingəçevir, Şamaxı, Şirvan, Şəki, Lənkəran, Xaçmaz, Qazax və Bərdə şəhərlərində yerləşən 10 regional ofisləri daxildir. "Avromed"-in müştəriləri sırasına 15-ə yaxın

dövlət xəstəxanası, 150-yə yaxın özəl klinika, eyni zamanda 2 min fərdi aptek və digər qurumlar daxildir. Paytaxtda yerləşən Mərkəzi Klinik Xəstəxana, Mərkəzi Neftçilər Xəstəxanası, Leyla Şıxlinskayanın Klinikası, Mərkəzi Klinik Xəstəxanası, MediClub, eləcə də Səhiyyə Nazirliyinin nəzdində fəaliyyət göstərən ən iri xəstəxanalar, Müdafiə Nazirliyinin, Ədliyyə Nazirliyinin və bir sıra dövlət qurumlarının nəzdində olan müalicə mərkəzləri də "Avromed"-in müştəriləridir. Dərman biznesində əsas satış monopoliyası əvvəllər iqtidara yaxın olan "Riad" şirkətinə aid idi. Lakin bir neçə il əvvəl "Riad"-ın heqemonluğuna son qoyuldu. Bazar "Avromed"-in nəzarətinə keçdi. Bəzi bilgilərə görə, "Riad" indi yalnız azsayda aptekləri dərmanla təmin edir.

Çox maraqlıdır ki, manatın devalvasiyasından bir gün əvvəl - fevral ayının 20-də "Avromed Company" MMC-yə yeni direktor təyin edilib. Əvvəllərdə Direktorlar Şurasında təmsil olunan Əzizə Baxşalıyeva baş direktor seçilib.

Məlumdur ki, Nazirlər Kabinetinin müvafiq qərarı ilə ölkəyə idxal edilən dərmanlar ƏDV və gömrük rüsumlarından azad edilib. Lakin buna baxmayaraq, dərman bazarındakı monopoliya "Avromed"-ə imkan verir ki, ölkəyə gətirdiyi dərman preparatlarına istədiyi qiymət təyin edərək satışa çıxarsın.

Milli Məclisdə "Dərman vasitələri haqqında" Qanuna dəyişikliklər zamanı deputat Vahid Əhmədov maraqlı bir fakt açıqlamışdı ki, bu da onun həmkarı, "Avromed"-in ilk təsisçisi Cavanşir Feyzizadə xosuna gəlməmişdi. V.Əhmədov demişdi ki, şəhərin bir yerindən 12 manata aldığı dərmanı başqa bir yer

ona 24 manata təklif ediblər: "Bəzi ölkələrdə dövlət qeydiyyatında olan dərmanlara həm yuxarı qiymət, həm də aşağı üçün hədd qoyulur. Azərbaycanda isə dərman monopoliyadır. Dərmanları gətirən xüsusi qruplar qəsdən baha qiymətə satırlar". Cavanşir Feyzizadə isə dərman sahəsində monopoliyanın olmadığını iddia etmişdi: "Azərbaycanda dərman preparatlarının qiyməti qonşu ölkələrlə nisbətə bəhədir. Bunu inhisarçılıqla əlaqələndirirlər. Amma belə deyil".

Göründüyü kimi, bu problem o qədər ciddiləşib ki, prezident Nazirlər Kabinetinin iclasında məsələni kəskin qoymalı olub. "Yeni Müsavat"-ın xəbərinə görə, iqtidar manatın ikinci mümkün

Depodakı cinayət

Elşad PAŞASOY
epashasoy@yahoo.com

"Ah, Azərbaycan! Biz sənə haqqını tələb etmək deyil, yalnız adını söyləmək üçün nə qədər məruzələrə rast gəldik, nə qədər töhmətlərə məruz qaldıq!"

Bu kəlmələr Məhəmməd Əmin Rəsulzadəyə məxsusdur. Şərqdə ilk demokratik cümhuriyyətin, Azərbaycan dövlətinin qurucusuna, lap elə qoy hakim düşərgədəkilərin təbircə deyək, cümhuriyyət qurucularından birinə...

Ömrünü Azərbaycan uğrunda şam kimi əridən, cəlayi-vətən olan, ailə-uşağını bayrağını daim yüksəklərə ucaltmaq uğrunda mücadilə aparan ölkəsinə qurban verən bu insanın hər sözü, hər kəlməsində Azərbaycan yanğısı var.

Elə isə ucaldığı və "bir kərə enməyəcək" deyibən dalğalanmasına fəxarətlə baxdığı üçrəngli bayrağının kölgəsində oturub, bu millətə bəxş etdiyi cümhuriyyətdə səlahiyyət sahibi olub dövrünü sürən bir para məmurlar nə istəyir o kişidən? Onun ruhunu hər dəfə narahat etməkdən nədən belə zövq alırlar?

Sonuncu "qəhrəmanlığı" Bakı metrosunun rəhbərliyi edib. Yayılan məlumata görə, "Bakmil" metrostansiyası ərazisində Məhəmməd Əmin Rəsulzadənin Bakıda olan yeganə büstü dağıdılıb. Rəsulzadənin depo ərazisindəki büstü 1992-93-cü illərdə - ?bülfəz Elçibəyin prezidentliyi dövründə qoyulmuş.

İddialara görə, bir neçə gün öncə metropolitenin yeni rəisi Zaur Hüseynov həmin büstün sökülməsinə göstəriş verib. Görəsən, metronun rəhbəri bilirmi ki, mərhum prezident Heydər Əliyev hələ 90-cı illərdə Mütəllibov hakimiyyətini Rəsulzadəyə ögey münasibətə görə tənqid etmişdi. O, 1998-ci ildə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti qurucularının xatirəsinə abidə qoyulmasına barədə də sərəncam vermişdi, daha olan-qalan abidələrin sökülməsinə tövsiyə etmişdi.

Z.Hüseynov üçün bunlar uzaq keçmişdirsə, heç olmasa prezident İlham Əliyevin M.Ə.Rəsulzadə ilə bağlı il yarım öncəki sərəncamını yada salaydı. 22 noyabr 2013-cü ildə dövlət başçısı Rəsulzadənin 130 illik yubileyinin keçirilməsi haqqında sərəncam imzaladı. Sənəddə Rəsulzadə "milli istiqlal ideyalarının geniş yayılmasında böyük xidmətlər göstərmiş görkəmli ictimai-siyasi xadim" kimi təqdim olunub. Məntiqlə metropoliten rəhbəri ölkə başçısının kursuna sadiq olmalı idi...

Əslində metro rəisi YAP-çıların sözü olmasın, bu sərəncamı əldə rəhbər tutaraq Rəsulzadənin yubiley tədbirlərinə öz töhfəsini verməliydə. Daha o, sələfi Tağı Əhmədovun səhvinə təkrarlamaşdı. Unutmamısınız yəqin, prezident sərəncamından az sonra Tağı müəllim Məhəmməd Əminin "28 May" stansiyasındakı abidə-şəklini dağıtdırdı.

Yeri gəlmişkən, o zaman Bakı Metropoliteni demişdi ki, Rəsulzadənin şəklinə toxunmayacaqlar, "üstü tozlanmasın deyək, üstü örtülüb, təmirdən sonra portret də yerində qalacaq"-demişdilər...

Kimin işi düz gətirmir, əsəbiləşir, gedir acığını Rəsulzadəni çıxmağa çalışır. Az qala hər il ya Rəsulzadənin adını daşıyan ünvanda nəse olur, ya büstü dağıdılır, ya da...

Kukla Teatrının qarşısında bir daş lövhə var idi, Rəsulzadəyə abidə qoyulacağı yazılmışdı, indi yerində fəvvarə var.

Bir müddət öncə Rəsulzadənin Sabirabad rayonundakı büstü də götürülmüşdü. Hara aparıldığını indiyədək bilən yoxdur.

Gəncədə Dəmiryolçular parkında Rəsulzadənin büstü 3 ildir ki, bez parçasına bükülmüş vəziyyətdədir. Təəssür edin, adamlar Ankaraya gedib Əsri məzarlığında Rəsulzadəni ziyarət edə bilir, ancaq Gəncədə büstü mələfəyə büküb insanlardan qoruyurlar.

Heç olmasa normal qaydada götürüb bir yerə təhvil verəydilər. Axı, bu şəkillər, büstlər həm də zəhmət hesabına başa gəlib, sənət əsəridirlər, onları götürüb zibilliyə atmaq həm də cinayətdir.

Adam düşünür ki, görəsən, Rəsulzadəyə nə veriblər, ala bilmirlər? Axı Məhəmməd Əminin nəsil yadigarları da heç nəyə iddialı deyil. Nəvəsi Rəis bəy babasının ocağını istədi, onu da vermədilər, adına bir muzey də yoxdur. Gözəl rəssam olan bu insan əsərlərini yığmağa yer tapmır babasının qurduğu məmləkətdə.

Fəxri Xiyabanda "Müsavat cəlladları tərəfindən güllələnmiş"lərin məzarlarını, başdaşlarını göz bəbəyi kimi qoruyanlar yoxdan bir bayraq ucaltmış kişiyə büstü də çox görürlər. Hətta depoda da.

Rəsulzadənin bizə yox, bizim ona ehtiyacımız var. Yolunu davam etdirmək, bayrağımızı qorumaq üçün onun ideyalarına sahiblənməliyik, daha inkar etməməliyik. Avropa Oyunlarına baxmaq üçün gələcək turistlər birdən Rəsulzadənin büstünü soruşdu. Depodakı hadisəni eşitsələr ayıb olmazmı? Axı hara gediriksə, Şərqdə ilk demokratik cümhuriyyət bizim olub deyirik. Cümhuriyyət memarının büstünü də dağıdılar, cənablar?

"Jurnalist olmaq istərdim"

Lamiyə Quliyeva: "Sayt açmaq istəyirdim, amma..."

Lamiyə Quliyeva

"Azadlığa çıxandan sonra mənə iş verilməyib. Məşğulluq İdarəsinə müraciət etmişəm. Harada iş olsa, işləməyə hazırım. Fərq etmir - Şəmkir olsun, ya Bakı. Ancaq belə görürəm ki, ticarətlə məşğul olsam yaxşıdır".

Bu sözləri Axar.az-a açıqlamasında həbsdə ana olması ilə gündəmə gələn və azadlığa qovuşan Lamiyə Quliyeva deyib. Şəmkirin eks-icra başçısı Aslan Aslanovun oğlunu öldürməsinə görə məhkum olmuş L.Quliyeva hazırda anasının himayəsində övladına baxdığını

deyir: "Təhsilim yoxdur deyək, iş də tapılmır. Ümid edirəm ki, nə isə düzələr".

L.Quliyeva informasiya saytı açacağı haqda yayılan xəbərlərə də münasibət bildirdi: "Sayt açmaq istəyirdim. Mənim orada çoxlu kitablar, jurnalları yerləşdirmək istəyirəm, dil qabiliyyətim də yaxşı olduğu üçün jurnalist olmaq istərdim. Ancaq sayt açmaq üçün təcrübəsi olan jurnalist lazımdır. Ofis açmalıyam, jurnalistlər olmalıdır, gündəlik xəbərlər verməliyəm. Bu sahədə təcrübəm olmadığı üçün çətindir".

Keçmiş məhbus qeyd edib ki, ona qarşı hər hansı təzyiq yoxdur. L.Quliyeva keçmiş nişanlısı, hazırda ömürlük həbsdə olan Vüqar Əliyevin ailəsi ilə münasibəti olduğunu açıqladı: "Yeni ədavətimiz yoxdur. Vüqarın işinə qarışmıram. Dövlətin hər şeydən xəbəri var. İnanıram ki, yaxşı olacaq. Allah köməyi olsun".

Lamiyə qeyd edib ki, cəmiyyətə adaptasiya oluna bilmir: "Səs-küylə azadlığa çıxmağım iş tapmağıma mane olur. Şəmkirdə icra başçısının qəbulunda oldum. Evlə təmin olunmaq üçün müraciət etdim. Məni Məşğulluq İdarəsinə göndərdi. Dövlət başçısına teleqram vurmağa hazırlaşırıam. Prezidentimizin mənə köməklik göstərəcəyinə böyük inamım var. Əslində həbsə düşməydim, təhsilim yaxşı olardı. Çünki məktəbdə yaxşı oxuyurdum. İndi də işləməsəm, dolana bilmərəm".

Qarşı tərəfin efirdə cavab söyüşü söymək haqqı

Samir SARI

Bitən həftənin ən məzəli, ən dartsımalı və ən aktual hadisəsi aşıq Ədalətın efirdə var-yox söyüşü söyməsi oldu. Bu üzdən həmkarlarımızın arasında ikitirəlik əmələ gəlib: bir tirə deyir ki, aşıq söyüş söyməkdə haqlıdır, o biri tirə də deyir ki, xeyr, heç kəs söyüş söyməməlidir, xüsusilə də efirdə. Üçüncü, nisbətən balaca tirə isə deyir ki, ağsaqqal aşıqdır, söyür, qoy söysün, amma bunu efirə vermək düzgün deyil.

Mən məsələyə dəhnədən yanaşmaq istərdim. Baxaq, görək, hörmətli aşığın efirə çıxardılıb söyüş söyməyə vadar edilməsinə səbəb nə imiş?

Belə məlum olur ki, ötən illərdə başqa bir gənc aşığımız Türkiyənin məşhur şairi Səbahəddin Əlinin sözlərinə məşhur sənətçi Zülfü Livanellinin yazdığı "Leylim Ley" mahnısını çalıb, bir istedadlı rəqqasəmiz də bu sədalar altında göbək rəqsi oynayıb.

Hələ orasına da ayrıca toxunaq ki, rəqqasə bu mahnının ritmini necə tutub qıvrıq-qıvrıq, qıvrıla-qıvrıla oynayıb, mat qalmalı idi. Çünki "Leylim Ley" bizim "Qoca qartal" kimi yanıqlı mahnıdır, kədərli melodiyası və sözləri var. Bir şey ki, şair deyir, "yeddli ildir uğramadım yurduma, dərd ortağı bulamadım dərdimi, gələcəksin bir gün düşüb ardıma", ona necə oynamaq olar?

Amma rəqqasəmiz buna oynayıb, görünür, çalan aşıq da babat çalır ki, xanım da yaxşı oynayıb. Bu heç.

Hələ o vaxt bir xeyli sazsevərlər etiraz edirdilər ki, oriental rəqsə düşərli ritmlərin çalınması müqəddəs saza təhqirdir. Demək, məsələ efirdə, millətin gözü qabağında göbəyi açıq şəkildə oynamaqda deyil, saz havasıyla oynamaqdadır. Rəqqasə həmin rəqsinə klarnet, qarmon, dumbul kimi çalğı aletlərinin sədası altında oynasa, olardı. Amma saz havasıyla olmaz, saz müqəddəsdir.

Axı niyə? Saz da ağacdan yonulub düzəldilən, simlərlə, pərdələrlə təchiz edilən, mizrab vuranda dinqıldayan adi musiqi aleti deyilmi? Bunu niyə müqəddəs elan edib özümü iş artırır ki, sazın namusunu qorumaq istəyən ağsaqqal da gəlib efirdə söyüş söyür, xeyli gənc adam da onu müdafiə edir.

Deyirlər, saz bızə dədələrdən, babalardan miras qalıb. Elədir. Onda nənələrdən miras qalan sənək də müqəddəsdir, amma görək, indiki xanımlar onu çiyinlərinə alıb kəhrizsən su daşımağa gedirlərmi? Dədə-babalar gəlini at tərkində gətirirdilər, amma indi qapıya bəzəkli bahalı cip gəlməsə, gəlin toyda dava salar.

Söz yox, bəzi mahallarda sazı çox sevirlər. Ona qalsa, bəzi mahallar da qavali müqəddəs elan etmədirlər. İki-üç il qabaq əməkdaşımız Qax-Zaqatala zonasında sürhüllü adlanan yemək yemişdi, xoşuna gəlməmişdi, gəlib yazmışdı. O vaxtdan o mahalın adamları onu elat düşməni elan ediblər, nə vaxt tutsalar, döyəcəklər. Heç demə, sürhüllü o tərəflərdə müqəddəs yeməkdir.

Ay qardaşlar, bir xörək niyə müqəddəs olsun axı? Yeməkdir, yeyirsən, üstündən su içirsən, qurtarıb gedir. Zövq məsələsidir, biri yeyər, xoşuna gələr, birinin də xoşuna gəlməz. Mütləq hamı "gözəl nemətdir" deməlidirmi?

Bu baxımdan sazı da Musa peyğəmbərin çəliyi, imam Əlinin qılıncı kimi müqəddəs, toxunulmaz elan etmək lazım deyil. Buna xüsusi veriliş həsr edib sazın müdafiəsinə qalxmağa isə heç ehtiyac yox idi. Unudulub getmiş söhbət idi.

İndi gələk hörmətli, koloritli aşığımızın söyüş söyməsinə. O, söyüşçül adamdır. Bu barədə çoxlu bamezə söhbətlər var. Birini də mən yazım, istərsəniz. Bir gün hörmətli aşıq Mədəniyyət Nazirliyinin qapısından içəri girəndə görür ki, nazir, yanında da 4-5 qadın müğənni pilləkənlə aşağı enir, bərkənd deyir: "Aye, a Polad, bu ləçərləri də başına yığıb hərəydirsən?" (Əslində aşıq "ləçər" əvəzinə başqa söz işlədib, amma bunu qəzetdə yazmaq olmur, efir olsa, demək olardı).

Başqa söhbətlər də var. Hamı qəbul edir ki, ağsaqqalın ağı pərtədür və bəzən o, müasir terminlərlə desək, arqo söhbətlər edə bilər. Əksəriyyət bunu yumora bağlayır, üstündən keçir. Amma razılaşmalıyıq bu cür söyüşlərin açıq şəkildə efirə gəlməməsi üçün gül kimi siqnal (dud-dud) səsləri icad olunub. Hazırda bəzi türk seriallarında dialoqlar eyzən dud-dudlu olur.

Sabah həmin aşıq və həmin rəqqasə telekanala gəlib qarşı tərəf kimi cavab söyüşü ilə çıxış etmək haqqına malik olduqlarını bildirsələr, veriliş hazırlayanlar gərək onlara da dud-dud haqqı tanısınlar.

Səmki iş adamı Elpərəst Həsənli "Lamiyə işi"ndə əsas fiqurant, Şəmki sabiq icra başçısı, kənd təsərrüfatı nazirinin müavini olmuş Aslan Aslanov 6 ölümləndirilmişdi. "Yeni Müsavat"ın 10 mart tarixli sayında "İş adamı Aslan Aslanovun "ölüm eskadronu" qurbanlarının adlarını açıqladı" sərlovhəli yazıda Elpərəst Həsənlinin dilə gətirdiyi ölümlər sırasında Gədəbəy batalyonunun komandiri Cahangir Rüstəmov sui-qəsd haqqında məlumat da yer alırdı.

E.Həsənli iddia etmişdi ki, sui-qəsdə əvvəl C.Rüstəmov 10 kiloqram qızıl müqabilində Şinix bölgəsindəki mövqelərdən çəkilməsi təklif olunub. Lakin komandir bu təkliflə yanına gələn şəxsi qovub.

Həmin yazıdan sitat: "Cahangir sayılıb-seçilən komandirlərdən idi, Aslanovun onun işlərinə qarışmasına imkan vermirdi. Onun məşinini Nəbi adlı şəxsin vasitəsilə minaya saldılar. Cahangir öldü, sürücüsü sağ qaldı. Bu məsələni araşdıran müstəntiqi də öldürüldü."

C.Rüstəmovun oğlu Faiq Rüstəmov, Tovuz özünmüdəfiə batalyonunun sabiq komandiri Etibar Əmiraslanov da bu iddialarla bağlı "Yeni Müsavat"a mütəəssisə verərək alay komandirinə sui-qəsd edildiyini bildirdilər...

C.Rüstəmovun komandanı olduğu alayın bölüklərindən birinin komandiri olmuş Faiq Mahmudov da onun sui-qəsdə öldürüldüyünə şübhə etmədiyi deyir:

- Cahangir Rüstəmovun korpus komandiri təyin olunması söhbəti çıxandan sonra o dövrdə briqada komandiri olan Səfər Əbiyevlə münasibətləri korlanmışdı. İcra başçısı Aslan Aslanov həmin dövrlər qərargaha gedib-gəlirdi. Cahangir Rüstəmov sui-qəsdəndən sonra hamı bu işin ərsasında Səfər Əbiyevin olduğunu deyirdi. Bu hadisə olan günün səhəri işi araşdıran Şəmki Hərbi Qarnizonunun müstəntiqi Səbuhiyə zəng vurmuşdum. Bizim münasibətlərimiz vardı. Ondan soruşdum ki, işin üstü açılacaq? Cavab verdi ki, kələfin ucu əlimdədir, narahat olma, çox yaxın bir vaxtda açılacaq.

- Nəyə görə əminsiz ki, bu, sui-qəsdidir?

- Cahangir Rüstəmov Şinixdəki həmin postu yoxlamağa gəndənə onun olduğu maşının qabağınca traktor böyük bir ağacın kötüyünü sürüyüb həmin yolla aparmışdı. Əgər yerə mina basdırılsa idi, traktor və ya ardınca sürüldüyü ağacın kötüyü minaya düşərdi. Bir də ki, əgər mina torpaqda olsaydı, partlayış baş verəndə dalğası Cahangir Rüstəmovun olduğu maşını götürüb yoldan kənara atardı. Çünki mina partlayış zamanı 60 tonluq tankı kənara atır. Bu baş verməmişdi. Partlayış maşının içində olmuşdu. Maşına əlavə benzini dolu qablar da qoyulmuşdu ki, partlayış zamanı həmin qablarıdakı benzini alırsın və maşın da, içindəkilər də yanib məhv olsun. Mən Səbuhi ilə danışıandan sonra o hadisə yerinə gedib və onu da eyni qaydada maşına mina qoymaqla partlatdılar.

Biz hərbiçilər Cahangir Rüstəmovun yasında hay-küy qaldırmaq istədik ki, bu məsələnin üstü niyə açılmır. Bizi kənara çəkib dedilər ki, Cahangir Rüstəmovun həyətinə məktub atıblar ki, əgər bu işin açılmasını tələb etsəniz, oğlunu da aradan götürəcəyik. Yaxınları da buna görə susmağa üstünlük verdilər.

Partlayıcını Cahangir Rüstəmovun olduğu maşının oturma-

ğının altına qoymuşdular. Kimsə kənardan gəlib onun maşınına nəse qoymağa cürət etməzdi. Maşına əlavə benzini qoyulması da bu işin əvvəldən qurulduğunu deməyə əsas verir.

- Etibar Əmiraslanov deyir ki, onun da, Cahangir Rüstəmovun da yanına bir dəstə gəlib, pul, qızıl müqabilində döyüş mövqelərindən çəkilməsini istəyib. Eşitmişdiz bu haqda?

- Belə hallar olurdu. Mən İvanovkadaki Katlin adlı postda olan da yanımıza bir dəstə gəlmişdi.

yırlar. Deməyim odur ki, Cahangir Rüstəmov mənə yanına çağıranda məsələ haqda məlumatlı idi. Ona dedim ki, mənə cəngüdənlə gəzməyi tapşırırsız, sizin özünüzdə cəngüdənlərimizdir. Cavab verdi ki, mən bu xalq, millət üçün çalışıram, mənə heç nə olmaz. O dövrde

Başkənd aşırımından Qara Arxac yoluna qədər döyüş mövqeyimiz idi. Belə bir xəbər vardı ki, bizim batalyonun komandiri Fazilin də içində olduğu bir əməliyyat hazırlanıb, erməniyə nəzarətimdə

Əbiyevin döyüş aparma qabiliyyəti çox aşağı səviyyədə idi. Onun döyüş savadı yox idi. Cahangir Rüstəmov sui-qəsdəndən sonra onun yerinə Mahmud Həməzəyevi təyin etmişdilər. M.Həməzəyev də çox savadlı, işini bilən zabit idi. Səfər Əbiyev ona da hər cür maneçilik törətdi, buna görə də Səfər Əbiyevlə münasibəti pis idi.

- Sizcə, Cahangir Rüstəmov qarşı sui-qəsdin üstünün açılması üçün nə etmək lazımdır?

Səfər Əbiyevə qarşı yeni şok iddialar

Keçmiş döyüşçü sabiq nazirin cinayətlərindən danışdı; Faiq Mahmudov: "Cahangir Rüstəmovun həyətinə məktub atmışdılar ki, əgər bu işin açılmasını tələb etsəniz, onun oğlunu da aradan götürəcəyik..."

Əllərində siqaret, xırda-para şeylər vardı. Əsgərlərə paylayıb ordan-burdan danışdılar, uşaqların arasında təbliğat aparmağa başladılar ki, sizi bura qırdırmaq üçün qoyublar. Bu söhbəti biləndə onlarla danışdım. Məqsədim kimliklərini aydınlaşdırmaq idi. Dedilər ki, Etibar Məmmədovun adamlarıdır. Həmin vaxt Etibar Məmmədov Saratovka kəndində Piriverdinin evində olmuşdu. Şinixə də bir neçə avtobus yardım gətirmişdi. Mən o adamları qovdum, bu haqda Cahangir Rüstəmovla məlumat verdim. Dedi ki, elə adamlar qovmaq yox, yerində güllələmək lazımdır.

- Ona sui-qəsdəndən əvvəl görüşmüşdüz?

- Ara-sıra görüşürdük. Günümüz döyüş mövqelərində keçirdi. Cahangir Rüstəmov bölgədəki tərribatların qarşısını alırdı. Bir gün mənə yanına çağırırdı. Gecə saat 1 idi. Dedi ki, Gəncədən Şerbakin 40 nəfərlik xüsusi dəstəsi göndərilib, onlar səni axtarırlar. Həmin vaxt batalyon komandirinin müavini idim. Onun yanında prokuror Əzimov, "KQB"nin rayon şöbəsinin rəisi və qərargah rəisi Nadir Qasimov var idi. Mənə ondan əvvəl fotomüxbir Kərəm Nəbiyev bu haqda məlumat vermişdi. Onun evinə həmin 40 nəfərlik dəstədən 2 nəfər - Saşa və Dima adlı ruslar gətirilmişdi. Kərəmdən mənim fotolarımı almışdılar. Kərəm gecə ilə evimə gəlib dedi ki, ruslar sənin fotolarını götürüb getdilər, sənə qarşı sui-qəsd hazırla-

lan ərazidən silah keçiriləcək. Bu əməliyyata mənim mane olacağıma düşüncülərindən aradan götürmək istəyirdilər. Əməliyyatda briqadanın qərargah rəisi Nadir Qasimovun da adı hallanırdı. Mən Fazilin həmin işin içində olmasına inanmırdım. Cahangir Rüstəmovla söhbətdə ona demişdim ki, rəhbərlik mənə qarşı sui-qəsd hazırladığını bilirsən, mənə öldürə bilməzlər. Dedi ki, sən çox şeyi bilmirsən. Onlar əməliyyatı Keçidə rəsi deyilən yerdə planlaşdırırdılar, orada keçilməz sədd yaradıb gözləmə mövqeyi tutduq. Bir neçə gün sonra batalyon komandiri Fazil zəng edib dedi ki, oradan çıx gəl, mən gedirəm, mənə əvəz et. Biz çıxan günün səhəri həmin əməliyyat baş tutdu.

- Baş verənlərə briqada komandiri Səfər Əbiyevin münasibəti necə idi?

- Səfər Əbiyev bir gün batalyona gəldi, "NZ"ni (ehtiyat ərzaq anbarını nəzərdə tutur - E.M) açırdı. Oradakı kislərə bir təpik vurub dedi ki, bunu niyə saxlamırsız, paylayın əsgərlərə. Həmin vaxt əsgərlərimizin yeməyi də, içməyi də vardı. Yanımda arxa cəbhə üzrə müavinim Şəmsəddin Rüstəmov da vardı. Elə orada Şəmsəddinə dedim ki, bunun məqsədi sənə bu ərzağı verdirib 1 həftə sonra həbs etdirməkdir. Səfər Əbiyev oradaca mənə 10 sutka həbs verdi. 1 həftə sonra Səfər Əbiyev komissiya yaradıb qışqır-bağır saldı ki, bunlar batalyonun "NZ"ni dağıdıblar. Bu, sadəcə, tərribat idi. Səfər

- Bu iş aşığıdan yuxarıya qədər araşdırılmalıdır. Bu gün Cahangir Rüstəmovun sürücüləri, həmin hadisədə qolundan şikəst olan sürücü də daxil olmaqla bir çox şahidlər sağdır. Bu işdə həminin şübhə ilə yanaşdığı Nadir Qasimov da, batalyon komandiri Nəbi də sağdır. Araşdırınlar və bu qan yerdə qalsınlar.

- Siz C.Rüstəmovun rəhbərliyi altında döyüşlərə nə vaxt qatılmışdız?

- O dövrdə mən Tovuz Elektrik-Quraşdırma İdarəsində saha rəisi idim. Xocalı hadisəsindən sonra hərbi komissarlığa getdim. Hərbi komissar Malbaxov idi. Mənə çox pis qarşıladı, deyirdi ki, hərbdə pul çox verirlər, ona görə gəlmisən. Halbuki mülkə daha çox əmək haqqı alırdım. Göndəriş alıb özünümdəfiə batalyonuna qoşuldum. Bölük komandiri oldum.

Sonradan Malbaxov 2-ci batalyonun komandiri təyin etmişdilər. O, Başkənd əməliyyatının baş tutmaması üçün əlindən gələni edirdi. Malbaxov bizə qarşı çox aqressiv idi. Onun əmri ilə ermənlərə qarşı keçirdiyimiz əməliyyata görə mənə və 2 nəfəri həbs etdirmişdi. Cahangir Rüstəmov sonradan bizi azad etdirmişdi. Cahangir Rüstəmov çox tərribatların qarşısını alırdı. Onu ələ ala bilmədilər, aradan götürüldülər.

Yada saraq ki, C.Rüstəmov 1994-cü il martın 28-də Gədəbəy Şinix bölgəsində mina partlayışı zamanı həlak olub.

□ E.MƏMMƏDƏBİYEV

"Baxış bucağı"

1918

-ci ildə Azərbaycanı erməni daşnaklarından xilas etmiş Qafqaz İslam Ordusunun rəhbəri Nuru Paşanın qardaşı (müdafiə naziri Ənvər Paşanın-E.P.) nəvəsi Osman Mayatepeklə söhbətimiz o, ilk dəfə gəldiyi Bakı mərkəzində saatlarla baş tutmuşdu. "Türküstan" qəzetinin baş redaktoru Aqil Camalın yardımı ilə baş tutan söhbətdə Azərbaycan və Türkiyənin həyatındakı aktual məsələlərdən, Qarabağın işğaldan xilas yollarından, iki qardaş dövlətin əməkdaşlığını yüksəltmək imkanlarından və digər mövzulardan danışmışdıq.

Söhbətimizin aktuallığını qoruyub-saxlaması, həmçinin haqqında bəhs etdiyimiz Türkün şanlı səhifələrindən olan Çanaqqala zəfərinin 100-cü ildönümü ilə bağlı 24 apreldə keçiriləcək möhtəşəm tədbirlər ərəfəsində müsahibəni təqdim etmək istədik.

1950-ci il təvəllüdü Osman bəyin bu il 65 yaşını tamam olur. Hazırda Ankarada yaşayan Ənvər Paşanın nəvəsi uzun illər ölkə xaricində - İsveçrə, Amerika və digər ölkələrdə çalışıb. Yaşının bu vaxtında telekommunikasiya sənayesi sahəsində işləyir.

- Osman bəy, sizi Bakıda gördüyümüzdə görə çox şadıq. "Yeni Müsavat" qəzetinə müsahibəyə vaxt ayırdığınıza görə sizə təşəkkür edirik, şərəf verdiniz...

- Sağ olun, çox təşəkkür edirəm. İlk dəfə olaraq öz məmləkətimə gəldim. Mənimçün də böyük bir şərəfdir.

- Gəlməmişdən öncə nələr düşündünüz və gələndən sonra nələr gördünüz?

- Uzun illərdir gəlmək ehtiyacı və xəyalı ilə yaşadıam. Təəssüf ki, bu və başqa səbəbdən olmadı. Bir şey mənə həqiqətən çox məmnun etdi, o da Bakı şəhərinin, sevgili dostum Aqil bəyin dediyi kimi, son 10 ildə inanılmaz dərəcədə inkişaf etməsidir.

- Bakıda çoxsaylı görüşləriniz oldu, o cümlədən rəsmilərlə. Təəssürləriniz necədir?

- Mediada çoxsaylı görüşlər oldu. Televiziya proqramlarına dəvət aldım. Sağ olsunlar, bəzi millət vəkili ilə baş-baş görüşdük, Qənirə xanım, Məlahət xanım qəhvəaltı etdik, fikir mübadiləsi apardıq. Həmçinin, Cavanşir Feyziyevlə görüşdük. Anladım ki, burada yaşayan türklərin vəfa hisləri son dərəcə inkişaf edib, bu, mənə çox duyğulandırdı. Azərbaycanda həm Nuru Paşaya, həm Ənvər Paşaya içdən gördüyüm sevgi və sayğı unudulmaz bir xatirədir. Həqiqətən mənimçün Bakıya gəlmək böyük bir nemət oldu. Bunu həyatım boyunca xatırlayacağam. İlk gelişimdir, amma son gelişim də deyil. İnşallah çox yaxında təkrar gələcəyəm.

- Yəqin düşündünüz ki, babanızın və onun qardaşının Azərbaycanı xilas əməliyyatı olmasaydı, bəlkə də bu məmləkətin, onun insanların taleyi ayrı cür olardı?

- Onu bilmək çətindir. Amma bu, mütləq həqiqətdir ki, Azərbaycan Türkiyədə yaşayan türklərin qardaşlığının ən böyük ifadəsidir. Düşünürəm ki, bir imperatorluq yıxılmaq üzrədir, dünya savaşında hərbi məğlubiyyətə uğrayıb, o mənada çətin şərtlər altında Ənvər Paşanın əmri ilə öz qardaşı olan Nuru Paşanı İslam Ordusunun başına qoyub "Azərbaycan nəyin bahasına olursa-olsun qurtulacaq", deyərək bura göndərmişdi.

- Osman bəy, sizi Bakıda gördüyümüzdə görə çox şadıq. "Yeni Müsavat" qəzetinə müsahibəyə vaxt ayırdığınıza görə sizə təşəkkür edirik, şərəf verdiniz...

- Sağ olun, çox təşəkkür edirəm. İlk dəfə olaraq öz məmləkətimə gəldim. Mənimçün də böyük bir şərəfdir.

"Azərbaycanın haqq və hüququ tanınmalıdır ki, Türkiyə-Ermənistan sərhədləri açılсын"

Osman Mayatepeklə: "Qərb dünyası Türk dünyasının çökməsini istəmir, fəqət yüksək səviyyədə inkişafını da arzulamır..."

"Bu gün 90 minə yaxın Ermənistan vətəndaşı Türkiyədə çörək pulu qazanır"

si o qardaşlıq bağının ən mühüm göstəricisidir.

- Bundan öncə Azərbaycan türklərinin də Çanaqqala uğrunda savaşlarda şəhid olması tarixi faktıdır və bu da qardaşlığın ayrı bir nümunəsidir, elə deyilmi?

- Əlbəttə. Mən ayırmıram, Azərbaycan türkü, İstanbul türkü, yeni hamımız türkü.

- Strateji baxımdan Türkiyə-Azərbaycan əlaqələrinin, münasibətlərinin daha da sıx inkişafı, xain əllərin nifaq salmasını birkəralik əngəlləmək üçün siz nələr təklif edirsiniz? Bir ara hətta iki dövlətin bir federasiyada birləşməsi təşəbbüsü də vardı...

- Təbii, müxtəlif çözümlər düşünülə bilər. Amma təəssüf ki, dünyada hələ də din faktoru mühümdür. Düzdür, Qərb dünyası bu gün Türk dünyasının çökməsini istəmir, fəqət yüksək səviyyədə inkişafını da arzulamır. Dolayısı ilə önümüzdə bir maneə var. Bu, o deməkdir ki, bərabər çalışmamız, bərabər inkişafımız lazımdır. Ticarətimizi artırmalıyıq, BMT-də, digər yerlərdə siyasi qərarların qəbulu məsələsində vahid mövqedən çıxış etməliyik. Yaşadığımız coğrafiyada çox fəal olmalıyıq. Biz çox çətin bir coğrafiyada yaşayırıq, baxın, hər tərəf toz-dumandır. Lüksemburq, Monakkoda olsa, nə rahat. Amma İraqda savaşlar var, Azərbaycan-Ermənistan məsələləri zəfər, Suriya, Əfqanıstan qırıq. Çox çətin bir coğrafiya. Bu şərtlər altında Azərbaycan və Türkiyənin bir az da bir-birinə bağlanması, bərabər hərəkət etməsi lazımdır. Məmnunedicə bir gelişmə də var. Son zamanlarda Azərbaycan böyük yatırımlar qoyaraq neft sahəsində möhtəşəm uğurlara imza atmaqdadır. Dediym kimi, mən ilk dəfədir gəlirəm. Amma mənə söylənən budur ki, 10 il əvvəlki ilə müqayisədə Azərbaycan və Bakının arasında müqayisə olunmaz dərəcədə fərq var. Bu, mühüm məsələdir.

- Zamanında Nuru Paşanın rəhbərlik etdiyi ordu Azərbaycanı erməni quldurlardan təmizləmək üçün gəldi. Bu gün də Azərbaycanın böyük bir hissəsi ermənilərin işğal altındadır. Türkiyə və Azərbaycanın hərbi müttəfiqliyi ora qədər inkişaf edə bilərmə ki, türk ordusu yenidən antiterror əməliyyatlarında birbaşa iştirak edə bilərmə?

- Təbii ki, ozamanki şərtlərlə indiki şərtlər bir az fərqlidir. O zaman Birinci Dünya savaşı var idi, Azərbaycan çox çətin dururdu, işğal altındaydı. Bugünkü problem Qarabağda yalnız Azərbaycan-Ermənistan məsələsi olsa, Azərbaycan ordusu kimsəyə ehtiyacı olmadan da bu məsələni həll edərdi. Fəqət böyük dövlətlərin hərəkət tərzlərini ölçmək çox çətindir. Rusiya, Qərb, Avropa faktoru var. Ermənistan çox hiyləgərçəsinə din faktorundan yararlanır. Həm də onların iddiasına görə, "ən qədim xristianlar" müsəlman bölgəsində "ada"ya sıxışdırılır. Bunun nə qədər doğru olub-olmadığı başqa məsələ, hər halda Qərb dünyasının gördüyü məsələdir. Elə bu səbəbdən sə "soyqırım" iddiasını davam etdirir. Xüsusilə də 2015-ci il Türkiyə üçün çox çətin bir ildir. "Soyqırım" qəbul edilmişmi-edilməmişmi məsələləri bütün dünyaya parlamentlərdə dartışılır. Təbii ki, "soyqırım" deyilən bir şey yoxdur. Ancaq dünyanı buna nə qədər inandırma bilirik, əminliyim yoxdur. Hətta Fransada millət vəkili ortaya çıxıb "soyqırım qanunu"ndan danışır, "soyqırım"ı inkar edənlər məhkum edilsin, deyir. Təbii ki, Azərbaycan hər zaman Türkiyənin, Türkiyə də Azərbaycanın arxasında durur. Amma təəssüf ki, burada çox mühüm, heç zaman unudulmayacaq din faktoru var. Ermənilər hətta Roma papasından "gedib San Pietro kilisəsində soyqırımla bağlı dua edək, ayınlar icra edək", deyərək, ayınlar icra edək, deyərək, Allahdan oldu ki, Papa "xeyr, belə şey etmək olmaz" dedi. Fəqət nə qədər ki, din siyasətə alət edilib, problemləri həll etmək çox çətindir. Hələ ki, din faktoru çox əhəmiyyətli və təhlükəli faktor olaraq qalır.

- Bu gedişlə, siz Qarabağın savaşla azad olunacağını qənaətindəsiniz, yoxsa dinc yola da inanmırsınız qalıb?

- İnşallah, savaşa ehtiyac qalmadan haqq və hüquq yerini tapar, Qarabağa haqq edən insanların təkrar ora qayıtması və bu torpaqlara sahib olması baş verər. Amma indiki halda mən də bu münaqişənin çözüm yolunu görə bilmirəm. Dediym kimi, bu, Azərbaycan-Ermənistan məsələsi olmaqdan kənara çıxıb və bu qarşıdurmanın içində hər kəsin barmağı var, Rusiyanın da, fransızların da, digərlərinin də.

- 24 apreldə Türkiyə Çanaqqala zəfərinin 100 illiyini bayram edəcək və Türkiyə rəhbərliyi dünya dövlətlərinə bayram tövənlərində iştirak dəvətini göndərib. Sizcə, dünya liderləri bu zəfər günü Türkiyənin yanında olacaq, yoxsa...

- Bəli, biz həmin gün Çanaqqala zəfərinin 100 illiyini coşqu ilə qasılacağıq. Eyni günü ermənilər "soyqırım günü" elan edib (gülür). Dünya liderləri haraya gedəcək, sualı gündəmədir. Bir neçəsi Türkiyəni seçib, Çanaqqala üçün gələcəklərini elan edib. Bəziləri isə, məsələn, fransızlar Ermənistanı gedəcək. Bəzi Avropa məmləkətlərinin rəhbərliyi, məsələn, Norveçin baş naziri qəti şəkildə "mən soyqırım məsələsinə qatılmıram, bu, siyasətçilərin işi deyil, tarixçilərə aid bir şeydir" dedi. Amma belə faktlar nadirdir. Təbii ki, erməni diasporu çox güclüdür və həm də bu iş üçün böyük pullar sərf edir. Üstəlik də erməni diasporu "soyqırım"dan böyük paralar qazanır. Ermənistanın xalq fəqir-füqəradır. Bu gün 90 minə yaxın Ermənistan vətəndaşı Türkiyədə çörək pulu qazanır. Yəni Türkiyə bunlara qurur.

- Vaşinqtonda uzun müddət yaşadığımız dövərdə Sürəyya xanım adlı azərbaycanlı xanımla tanış idim. (Milyonçu Şəmsi Əsədullayevin qızı-E.P.) Çox şanslıyam ki, Vaşinqtonda mərhum prezident Heydər Əliyevlə şəxsən görüşdüm, aramızda çox gözəl və duyğusal söhbətimiz oldu. Ankarada Azərbaycanın ilk prezidenti Ayaz Mütəllibovla görüşümüz olmuşdu. Ancaq təəssüf ki, azərbaycanlılar

la istədiyim qədər təmaslarım olmayıb. Bu mənada Bakıya gəlməyim gözəl oldu. Bundan sonra inşallah Azərbaycanla əlaqələrimi şəxsən inkişaf etdirməyi düşünürəm.

- Biz Türkiyənin çoxsaylı sənətçisini tanıyıyıq. Siz azərbaycanlı musiqiçilərdən kimləri tanıyırsınız?

- Rəşid Behbudovu tanıyıram, qulaq asıram, möhtəşəm bir səs sahibiydi. Amma Azərbaycan musiqisi, mədəniyyəti Türkiyədə çox sevilir və sayılır.

- Bakı səfəriniz niyə qsa müddət üçün nəzərdə tutulmuşdu?

- Təəssüf ki, bu səfər çox qısa oldu. Lakin dediym kimi, bu, ilk gelişdir, ancaq qəti şəkildə son geliş deyil (gülür). Təbii ki, Allah uzun ömür versin! Mən elə sevgi və sayğı ilə qarşılandı ki, öz məmləkətimdə olduğumu bir daha anladım. Bu xatirələri unutmaq mümkünə deyil. İnşallah, bundan sonra təkrar Azərbaycanla gəlmək istəyirəm. Hətta hörmətli millət vəkili Sevinc xanım Fətəliyeva "hökmen yenə gəlin, mən sizə Gədəbəyi gəzdirmək və oraları göstərmək istəyirəm" dedi. Çoxsaylı dəvətlər aldım, hətta Azərbaycanın bölgələrindən. Özü də bu dəvətlər nəzakət xətinə deyil, içdən gəlir və səmimi midir. Bu iş adamı həm məmnun edir, həm də sevindirir.

- Osman bəy, Ənvər Paşanın nəslindən olan daha kimlər var, onlar barədə Azərbaycan oxucusuna məlumat verə bilərsinizmi?

- Təbii. Ənvər Paşanın 3 uşağı var idi - ən böyükləri qızı - Mahipeykəl idi. İkinci mənim anam Türkan, kiçiyi də oğlu Əli. Hazırda, təəssüf ki, uşaqlarından heç biri həyatda deyil. Nəvələrindən isə Mahipeykəlin oğlu, təəssüf ki, vəfat etdi. Türkanın oğlu olaraq mənim bir qızım var. Bir də Əlinin qızı Arzu yaşayır. Onun Burak adlı oğlu var. Yəni indiki anda Ənvər Paşanın nəslindən qalan bizlərik. Mənim əlimdə Ənvər Paşaya aid böyük bir kolleksiya var. İnşallah onları muzeyə təhvil verəcəyəm.

- Osman bəy, Bakıya gəlməzdən öncə Azərbaycanda kimləri tanıyırdınız, kimlərlə görüşmüşdünüz?

- Sərhədlərin açılması üçün bəzi şərtlərin yerinə yetirilməsi lazımdır. Ermənistanın dənizi yox, bir küncə sıxışdırılmış ölkədir. Kiminsə "açın sərhədləri" deməsə bu iş olmaz. Hər verilən bir şeyin qarşılığında bir şey alınır. Azərbaycanın haqq və hüququ tanınmalıdır ki, sərhədlər açılсын. Yoxsa Ermənistan istədi deyə, Türkiyənin buna gedəcəyi, Türkiyənin buna gedəcəyi düşünürəm.

- Osman bəy, Bakıya gəlməzdən öncə Azərbaycanda kimləri tanıyırdınız, kimlərlə görüşmüşdünüz?

- Sərhədlərin açılması üçün bəzi şərtlərin yerinə yetirilməsi lazımdır. Ermənistanın dənizi yox, bir küncə sıxışdırılmış ölkədir. Kiminsə "açın sərhədləri" deməsə bu iş olmaz. Hər verilən bir şeyin qarşılığında bir şey alınır. Azərbaycanın haqq və hüququ tanınmalıdır ki, sərhədlər açılсын. Yoxsa Ermənistan istədi deyə, Türkiyənin buna gedəcəyi, Türkiyənin buna gedəcəyi düşünürəm.

- Vaşinqtonda uzun müddət yaşadığımız dövərdə Sürəyya xanım adlı azərbaycanlı xanımla tanış idim. (Milyonçu Şəmsi Əsədullayevin qızı-E.P.) Çox şanslıyam ki, Vaşinqtonda mərhum prezident Heydər Əliyevlə şəxsən görüşdüm, aramızda çox gözəl və duyğusal söhbətimiz oldu. Ankarada Azərbaycanın ilk prezidenti Ayaz Mütəllibovla görüşümüz olmuşdu. Ancaq təəssüf ki, azərbaycanlılar

la istədiyim qədər təmaslarım olmayıb. Bu mənada Bakıya gəlməyim gözəl oldu. Bundan sonra inşallah Azərbaycanla əlaqələrimi şəxsən inkişaf etdirməyi düşünürəm.

- Biz Türkiyənin çoxsaylı sənətçisini tanıyıyıq. Siz azərbaycanlı musiqiçilərdən kimləri tanıyırsınız?

- Rəşid Behbudovu tanıyıram, qulaq asıram, möhtəşəm bir səs sahibiydi. Amma Azərbaycan musiqisi, mədəniyyəti Türkiyədə çox sevilir və sayılır.

- Bakı səfəriniz niyə qsa müddət üçün nəzərdə tutulmuşdu?

- Təəssüf ki, bu səfər çox qısa oldu. Lakin dediym kimi, bu, ilk gelişdir, ancaq qəti şəkildə son geliş deyil (gülür). Təbii ki, Allah uzun ömür versin! Mən elə sevgi və sayğı ilə qarşılandı ki, öz məmləkətimdə olduğumu bir daha anladım. Bu xatirələri unutmaq mümkünə deyil. İnşallah, bundan sonra təkrar Azərbaycanla gəlmək istəyirəm. Hətta hörmətli millət vəkili Sevinc xanım Fətəliyeva "hökmen yenə gəlin, mən sizə Gədəbəyi gəzdirmək və oraları göstərmək istəyirəm" dedi. Çoxsaylı dəvətlər aldım, hətta Azərbaycanın bölgələrindən. Özü də bu dəvətlər nəzakət xətinə deyil, içdən gəlir və səmimi midir. Bu iş adamı həm məmnun edir, həm də sevindirir.

- Osman bəy, Ənvər Paşanın nəslindən olan daha kimlər var, onlar barədə Azərbaycan oxucusuna məlumat verə bilərsinizmi?

- Təbii. Ənvər Paşanın 3 uşağı var idi - ən böyükləri qızı - Mahipeykəl idi. İkinci mənim anam Türkan, kiçiyi də oğlu Əli. Hazırda, təəssüf ki, uşaqlarından heç biri həyatda deyil. Nəvələrindən isə Mahipeykəlin oğlu, təəssüf ki, vəfat etdi. Türkanın oğlu olaraq mənim bir qızım var. Bir də Əlinin qızı Arzu yaşayır. Onun Burak adlı oğlu var. Yəni indiki anda Ənvər Paşanın nəslindən qalan bizlərik. Mənim əlimdə Ənvər Paşaya aid böyük bir kolleksiya var. İnşallah onları muzeyə təhvil verəcəyəm.

- Osman bəy, Bakıya gəlməzdən öncə Azərbaycanda kimləri tanıyırdınız, kimlərlə görüşmüşdünüz?

- Sərhədlərin açılması üçün bəzi şərtlərin yerinə yetirilməsi lazımdır. Ermənistanın dənizi yox, bir küncə sıxışdırılmış ölkədir. Kiminsə "açın sərhədləri" deməsə bu iş olmaz. Hər verilən bir şeyin qarşılığında bir şey alınır. Azərbaycanın haqq və hüququ tanınmalıdır ki, sərhədlər açılсын. Yoxsa Ermənistan istədi deyə, Türkiyənin buna gedəcəyi, Türkiyənin buna gedəcəyi düşünürəm.

- Osman bəy, Bakıya gəlməzdən öncə Azərbaycanda kimləri tanıyırdınız, kimlərlə görüşmüşdünüz?

- Sərhədlərin açılması üçün bəzi şərtlərin yerinə yetirilməsi lazımdır. Ermənistanın dənizi yox, bir küncə sıxışdırılmış ölkədir. Kiminsə "açın sərhədləri" deməsə bu iş olmaz. Hər verilən bir şeyin qarşılığında bir şey alınır. Azərbaycanın haqq və hüququ tanınmalıdır ki, sərhədlər açılсын. Yoxsa Ermənistan istədi deyə, Türkiyənin buna gedəcəyi, Türkiyənin buna gedəcəyi düşünürəm.

- Osman bəy, Bakıya gəlməzdən öncə Azərbaycanda kimləri tanıyırdınız, kimlərlə görüşmüşdünüz?

- Sərhədlərin açılması üçün bəzi şərtlərin yerinə yetirilməsi lazımdır. Ermənistanın dənizi yox, bir küncə sıxışdırılmış ölkədir. Kiminsə "açın sərhədləri" deməsə bu iş olmaz. Hər verilən bir şeyin qarşılığında bir şey alınır. Azərbaycanın haqq və hüququ tanınmalıdır ki, sərhədlər açılсын. Yoxsa Ermənistan istədi deyə, Türkiyənin buna gedəcəyi, Türkiyənin buna gedəcəyi düşünürəm.

- Osman bəy, Bakıya gəlməzdən öncə Azərbaycanda kimləri tanıyırdınız, kimlərlə görüşmüşdünüz?

- Sərhədlərin açılması üçün bəzi şərtlərin yerinə yetirilməsi lazımdır. Ermənistanın dənizi yox, bir küncə sıxışdırılmış ölkədir. Kiminsə "açın sərhədləri" deməsə bu iş olmaz. Hər verilən bir şeyin qarşılığında bir şey alınır. Azərbaycanın haqq və hüququ tanınmalıdır ki, sərhədlər açılсын. Yoxsa Ermənistan istədi deyə, Türkiyənin buna gedəcəyi, Türkiyənin buna gedəcəyi düşünürəm.

- Osman bəy, Bakıya gəlməzdən öncə Azərbaycanda kimləri tanıyırdınız, kimlərlə görüşmüşdünüz?

- Sərhədlərin açılması üçün bəzi şərtlərin yerinə yetirilməsi lazımdır. Ermənistanın dənizi yox, bir küncə sıxışdırılmış ölkədir. Kiminsə "açın sərhədləri" deməsə bu iş olmaz. Hər verilən bir şeyin qarşılığında bir şey alınır. Azərbaycanın haqq və hüququ tanınmalıdır ki, sərhədlər açılсын. Yoxsa Ermənistan istədi deyə, Türkiyənin buna gedəcəyi, Türkiyənin buna gedəcəyi düşünürəm.

Yüz səksən dəfə "işverənlik"

Zamin HACI
zaminhaci@gmail.com

Dövlətçiliyimiz analoqu olmayan şəkildə inkişaf elədikcə camaatımız da müxtəlif səviyyələrdə dünya rekordları vurmaqdadır. Ölçü-biçi hissi itib getmişdir.

Örnek üçün, yaltaqlıqda hazırda bizə kimə çata bilməz. Bu yaxında bir nəfər yetimin 4 uşağı birdən doğulmuşdu, götürüb bunların adını prezident ailəsindəki adlardan qoymuşdu. 15 kvadrat metrlik evdə yaşayırdı bu "məğrur" ata. Bəlkə də ümid eləyirdi uşaqlara hakimiyyətin adlarını qoysa evin kvadratı böyüyər, icra hakimi nəzər alar ki, prezident ailəsinin adaşının 15 kvadratda yaşaması ayıbdır. Bilmirəm əhvalatın axırı necə oldu. Hər halda, bizim ölkədə dünən 2 yaş tamam olan Araz Axundovun da örnəyi var. Araz siyasi dustaq Rəşadət Axundovun oğludur, Rəşadət bəyin qanunsuz həbsdən 10 gün sonra doğulub, öten 2 il də atasının üzünü qəfəslər arxasından görə bilib. Hətta dünən bu gözəl cocuğun doğum günü münasibətiylə bir-iki oxşama da yazdım, istərdim dəyərlı oxucularımızla bölüşüm:

Reis uşaqları

YAP yaltaqları

Şər ortaqları

Bu Araza qurban.

Prokurorun hirsı

Oturduğu kürsü

Manatın kursu

Bu Araza qurban.

Satqın gizirlər

Çöldə gəzirlər.

Oğru nazirlər

Bu Araza qurban.

Cıbgir həkimlər

Saxtakar müəllimlər

Yalançı jurnalistlər

Bu Araza qurban.

Özüm axırıncı bənddə ölçünü, qafiyəni-filanı qəsdən pozdum, qoy ölkədə harmoniya tanımayan elə mən sayılıım. Göz dəyməsin, yaman bərk gedirsiniz.

Areala sığışmayanlar arasında deputatlar xüsusən çoxdur. Hacı Qalib Salahzadə adında şeyxin qohumu olan bir deputat vardır, bu adam görün təzəlikcə nə deyib: "Prezidentin Məkkədə Ümrə ziyarətinin kadrlarını televizorda görəndə ağladım. Bir saatdan çox gözümdən yaş gəlib".

Haşiyə çıxaraq qeyd edim ki, bu məsələdə Qalib müəllim deputat həmkarı Novruzəli müəllimin başına gələnləri yadımıza salır. Novruzəli müəllim də intervüsündə belə demişdi ki, prezidentdən orden almağı xəbəri dostu Səyavuş Kərimiyə (asudə vaxtlarında musiqi qayıran yoldaşdır) çatanda Səyavuş müəllim zəng vurub, sevindiyindən 1 dəqiqə yarım telefonda qışqırıb. Ta Novruzəli müəllimdən söz düşüb, onun həyat və yaradıcılığı haqda oxucumuz Vasif bəyin bir təklifini yazmalıyam: "Qoy Novruzəli müəllim deputat olandan sonra içkini atması haqda "İçkini atmağın asan yolu" adında kitab yazsın, məşhur Allen Karr-ın şöhrətini təkrarlasın". Doğrudan da bu kitab bestseller ola bilər. Ən azı İsmayılı rayon icra hakimiyyətində 20 nüsxə satmaq mümkündür.

Qayıdaq mövzumuz, guya elə yaman da mövzumuz vardır. Gördüyünüz kimi, biri dəqiqə yarım qışqırıb, o birisi 1 saat zarıdır. Başqa dövlətlərdə bəlkə bunlar isteriya sindromları hesab edilirdi zərər müalicə yazılırdı, ancaq bizdə ehtiyac yoxdur. Biz axı Ginnesin kitabına düşən ölkəyik.

Elə Müsavat Partiyası başqaşının müavini, şərnlənb həbs edilən siyasi dustaq Fəreç Kərimlinin məhkəməsində ortaya çıxan fakt da bu sıradandır. Qanunvericiliyə görə bir nəfərin müxtəlif cinayət işlərində hal şahidi olmasına məhdudiyyət yoxdur, yapistlər də bundan sui-istifadə edirlər, bəzən görürsən bir avara qoduc yeddi müxalifətçinin üzünə durur, sanki bunun işi-gücü yox imiş, ancaq şəhərdə dolacaq illərlə müxalifətçilərin həbsinə hal şahidliyi edirmiş. Ancaq Fəreç bəyin guya üstündən çıxan narkotikə hal şahidliyi eləmiş tip bu sahədə dünya rekordçusu sayıla bilər: indiyə qədər 180 cinayət işində hal şahidi olubmuş! Hətta Kürdəxanı zindanında bunun üzə durub yalandan tutdurduğu adamların ayrıca binası varmış. Hardasa 2-3 blokluq adam. Bu hal şahidinin adı da çox mənalı idi: Dərgah. "Dərgah" fars dilində astana, qapının ağzı deməkdir. Yəni, bu adamın üzərindən keçib türməyə girirsen.

Hərçənd, hökumətin üzə durmağa başqa yalançı hal şahidi tapa bilməməsi bir az mənfı haldır. 180 adamı işlə təmin etmək olardı. 1 adam təkçə işləyib axırda cırıq-cırıq olur.

Kreml üçün "Ankara, yoxsa İrəvan" dilemması

Rusiya prezidenti Vladimir Putin aprelin 24-də saxta soyqırımın 100 illiyi ilə əlaqədar Ermənistanla getməyə bilər. Hər halda, öten həftəsonu Putinin mətbuat katibi Dmitri Peskovun açıqlaması təhlilçilərdə belə təəssürat yaradıb. Peskov bildirdi ki, hələlik qəti qərar verilməyib, məsələ müzakirə mərhələsindədir. Doğrudan da Rusiya prezidentinin İrəvana səfər niyyəti ciddi olsaydı, bunu fransalı həmkarı Fransua Olland kimi xeyli öncədən, hətta bir neçə dəfə şəxsən dilə gətirərdi. Belə şey isə yoxdur.

Kreml başçısının sözcüsü erməniləri məyus etməklə bərabər, üstəlik, onlara az qala, od vuracaq başqa bir ifadə də işlətmədi. Putinin İrəvan səfərinin naməlum olması fonunda bəyan eləmişdi ki, "Türkiyədəki Çanaqqala mərasimlərində Rusiya ən yüksək səviyyədə təmsil olunacaq".

Neçə gündür Ermənistanın media və ekspert dairələri də məhz elə bu açıqlamanın seyrinə düşüb, onun şokunu yaşamaqdadır. Erməni ekspertləri Peskovun sözlərini "Ermənistanın sifətinə vurulan şillə", Moskvanın Ermənistanla Türkiyə arasında seçimdə üstünlüyü ikinci yeməsi və öz forpostunu aşağılaması, Türkiyənin "ayağına verməsi" kimi qiymətləndirirlər.

Hətta erməni siyasi şərhçilərləndən biri bildirdi ki, belə bir açıqlamadan sonra Putin İrəvana gələsi olsa belə, nəticə dəyişməyəcək, çünki "Çanaqqala mərasimlərində Rusiya ən yüksək səviyyədə təmsil olunacaq" fikri özlüyündə çox şey deyir, rəsmi Moskvanın Türkiyəyə verdiyi önəm, "onu Ermənistanla müqayisədə daha qiymətli tərəfdəş saydığını, Ermənistanla isə bir əyaləti kimi münasibət bəslədiyini" nümayiş etdirir.

Şübhə yox ki, bu, qondarma soyqırımın 100 illiyi ilə bağlı Türkiyənin öten il hazırladığı hücum diplomatiyasının müəhim uğurudur. Çanaqqala zəfərinin 100 illik yubiley tədbirlərini eyni günə təyin etməklə Ərdoğan iqtidarı nəinki ermənilərin yubiley tədbirinin təbliğati effektini azalda, dünya gündəmində onu daha arxa plana itələyib, eyni zamanda Ermənistanla öz əsas mütəfiqinə qarşı şübhə toxumu səpib, İrəvana Moskva qarşı etimadsızlığı gücləndirib. Çanaqqala mərasimləri başqa vaxta təyin edilseydi, yəqin ki, Putinin İrəvan səfəri ilə belə dilemması da olmayacaqdı...

"Yeni Müsavat" olaraq Putinin İrəvana gedəcəyi barədə məlumatı biz hələ xeyli əvvəldən şübhə altına almışdıq. "Ərdoğan Putinə qəfil zəngi və Bakıdan duyulanlar" yazısında (19 mart 2015-ci il tarixli say) yazmışdıq ki, həmin məlumat yayıldıqdan az sonra prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanın öz şəbbüsü ilə, martın 18-də Putinə telefon açmasında və iki prezidentin yarım saatlıq söhbətində əsas hədəf məhz Türkiyə tərəfinin onu İrəvan səfərindən çəkəndirmək ola bilərdi.

Yazıda Türkiyə mənbəyinə istinadən qeyd eləmişdik ki, danışıqlar zamanı prezident Ərdo-

Moskvadan Ermənistanına

"yubiley" şilləsi - təhlil

Putinin işğalçı ölkəyə səfər təəddüdləri fonunda səslənən "Rusiya Çanaqqala töreninə yüksək səviyyədə qatılacaq" vədi erməniləri boşuna qəzəbləndirməyib; bu təəddüd yeni Qarabağ müharibəsində Kremlin neytral qalacağı kimi də anlaşıla bilər; 4 paytaxt üçün kritik geri sayım başlayır...

ğın "soyqırımla bağlı Putinin diqqətinə belə bir fikir çatdırıb: "Biz ədalətli tarixi yaddaş perspektivinin tərəfdarıyıq, ancaq Ermənistan bizim sülhə çağırışlarımızı qıqor edir, tarixçilərdən ibarət ortaq komissiya təklifimizə neqativ reaksiya verir".

Əlavə eləmişdik ki, bu, əslində Putinin İrəvana getmək qərarına Türkiyə tərəfinin diplomatik tərzdə etirazıdır. "Ehtimal ciddidir ki, Ərdoğan bununla Kreml başçısına öz qərarına təzədən baxmağın, yaxud İrəvanla eyni gündə Türkiyəyə də baş çəkməyin vacibliyini inkişafda olan iki ölkə münasibətləri kontekstində çatdırıb. Yeni telefon danışığı ikitərəfli əlaqələr və Putinin səhhətindən daha çox məhz bu imperativdən qaynaqlanıb" - yazıda vurğulanırdı.

İstisna deyil ki, Türkiyə dövlət başçısının həmin zəngi öz rolunu artıq oynayıb.

Rusiyalı politoloqlar da situasiyanın ciddiliyinin fərqi deyirlər. Məsələn, Karnegi Mərkəzinin Moskva əməkdaşı Aleksey Malaşenko Kremlin qəliz situasiyaya düşdüyünü deyir: "Bunu nəzərə alaraq, şəxsən Putin üçün bu tədbirlərə qatılmamaq daha məqbul olardı, nəinki qatılmaq. Moskvanın öz sifətini saxlaması baxımından optimal variant olardı ki, hər iki ölkəyə komandasından kimisə göndərsin, özü getməsin".

Lakin ekspert Boris Tumanov Putinin Ermənistanla getməməsi təklifi ilə qəti şəkildə razılıq: "Putin "soyqırımın" 100 illiyi mərasiminə mütəq qatılmalıdır. İş emosional fak-

torda deyil. Ondadır ki, Moskva-İrəvan münasibətlərində status-kvo pozula bilər. Təkcə onu xatırlatmaq yetər ki, Ermənistan rəhbərliyi Moskvanı Azərbaycana silah satmağa görə tənqid edir. Və belə Bakı Putinin yubileyə gəlməməsini Moskvanın İrəvana dəstəkdən geri çəkilməsi kimi interpretasiya edə bilər ki, bu da onun Qarabağ probleminin güc yolu ilə həlli üçün yeni əlverişli fon yaradardı".

Rusiya xarici işlər nazirinin sabiq müavini, Siyasi Təhqiqatlar Mərkəzinin direktoru Andrey Fyodorov isə hesab edir ki, yaranmış vəziyyətdə Rusiyanın balans saxlaması çox çətindir: "Bir yandan, İrəvanla ənənəvi əlaqələr və Ermənistanın bu yaxınlarda Avrasiya İqtisadi Birliyinə qoşulması Moskvanın üzərinə ciddi öhdəliklər qoyursa, başqa yandan karta Türkiyə ilə münasibətlərlə bağlı da çox şey qoyulub. Söhbət xüsusilə də energetika sahəsindəki əməkdaşlığın perspektivlərindən gedir. Putin üçün optimal çıxış yolu o olardı ki, Ermənistanla getsin, lakin "genosid" mövzusunun səfərin yeganə mövzusu eləməsin".

Göründüyü kimi, prezident Putin yetərincə ağır dilemma ilə üz-üzə kimidir. Onu da yada salmaq ki, Putinin Bakıya - Avropa Yay Oyunlarının açılış mərasiminə qatılacağı xəbəri də yayılıb və Kremlin təkzib edilməyib. Bu da onun 24 aprelə bağlı təəddüdünün ciddiliyini təsdiqləyən növbəti fakt sayıla bilər.

Lakin Rusiya liderinin təəddüdünün özü ermənilərin ziyanına olan və özlərinin də etiraf elədiyi mühüm bir qənaət yara-

dır: iş ondadır ki, bu həm də Qarabağda yeni hərbi əməliyyatlar başlayacağı təqdirdə Rusiyanın təəddüddə qalacağı anlamına gəlir. Təbii ki, müstəsna olaraq Kremlin mühüm iqtisadi-ticarəti və energetik tərəfdəş olan ("Türk axını" və s.-ə görə) Türkiyənin dəyərini ciddiylə alınması səbəbindən. Qarabağ ölkə sanksiyalardan sıxılan Rusiya üçün indi həqiqətən də heç vaxt olmadığı qədər vacib əhəmiyyətli, moskvalı analitiklərin də təsdiqlədiyi kimi, vazkeçilməz, böyük iqtisadi tərəfdəşdir.

Diqqət çəkən başqa bir əhəmiyyətli məqam Rusiya Dövlət Dumasının spikeri Sergey Narişkinin Ermənistan səfərindən az sonra (gələn həftə) Türkiyəyə səfərə hazırlanmasıdır. Belə təəssürat yaranır ki, dilemma qarşısında olan Moskva Türkiyə və Ermənistan arasında aprelin 24-dək intensiv zondaj aparmaq qərarı verib.

24-nə isə cəmi 10 gün qalır. Necə deyirlər, 4 paytaxt - Moskva, Ankara, Bakı və İrəvan üçün kritik geri sayım artıq başlayıb. 24 aprel xeyli "i"lərin üzünə nöqtə qoyacaq. Kimin xeyrinə? Bir şey almayıb. Bəzi təsdiqlənmiş məlumata görə, Rusiya prezidenti aprelin 24-də Türkiyəyə getməyə də, İrəvana da səfər etməyəcək və öz yerinə baş nazir Dmitri Medvedyevi göndərəcək, Çanaqqala mərasiminə isə Sergey Narişkin qatılacaq.

Ancaq hətta bu variantın üstündə dayanılsa belə, o da Türkiyə diplomatiyasının uğuru, Ermənistanla vurulan şillə sayılacaq. Niyəsi aydındır, yəqin ki.

"ABŞ-ın bu mövqeyi bizi təəccübləndirir. Çünki Vaşinqton dəfələrlə bəyanat verib ki, Azərbaycan bizim strateji tərəfdaşımızdır. Ancaq baxın, Ukraynada separatçılara sanksiyalar tətbiq olunur, amma Qarabağ separatçılarına yardım göstərilir. Biz bu siyasəti anlaya bilmirik və çox təəssüf edirik. Eyni zamanda bu, bizi təəccübləndirir, belə olmalıdır".

daşı olan əhaliyə yardımdan gədirse, o halda bu, rəsmi Bakı ilə razılaşdırılmalıdır: "Dağlıq Qarabağ Azərbaycanın ərazisidir. Bunu ABŞ da dəfələrlə bəyan edib ki, biz Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tanıyıq. Əgər Dağlıq Qarabağa doğrudan da humanitar yardım göstərmək istəyirlərsə, buyursunlar, Bakıdan icazə alsınlar, rəsmi Bakıdan soruşsunlar ki, belə bir iş görmək istəyirik, sizin mövqeyiniz necədir? Biz də araşdırırıq, bu yardımın doğrudan da sosial məqsədlərlə edildiyinə əmin olarıqsa, bu məsələyə baxmaq olar. Amma Azərbaycanca-

ABŞ-ı sevənlər və sevməyənlər..

Hüseyinbala SƏLİMOV

Bəli, bəzən kiçik bir jest də kifayət edir. Görürsən ki, adi bir jest böyük siyasətin detalları haqqında hətta ən fəhmlı analitiklərin və biləcəyindən də çox şey deyir. Əgər belə olmasaydı, ABŞ prezidenti B.Obamanın Kuba prezidenti R.Kastronun əlini sıxması bu qədər diqqət çəkməzdi...

İllər çox şeyi dəyişir, çox şeyi aparır. İndi çətin ki, elə bir adam tapsın ki, Kubaya sovetlərin vaxtında ayrılan diqqətin heç olmasa ondan birini ayırmış olsun. Amma bir vaxtlar iki ölkə haqqında-Kuba və Bolqarıstan haqqında az qala 16-cı və 17-ci respublika kimi danışıldılar...

İndi Kubanı bizdən nə çox, nə az, böyük bir okean ayırır. Yalnız böyük siyasəti araşdırırlar və yaxud da ona maraq göstərənler Kubada nələrin baş verdiyinin azacıq da olsa, fərqi bəzən deyirlər...

Əvvəlcə onu deyək ki, Kuba Amerika qitəsində heç də istisna deyil. Bu qitədə ABŞ-ı sevməyən rejimlər çoxdur. Bəlkə də bu ölkəni uzaq Avropada daha çox sevir və dəyərləndirirlər, nəinki onun öz qitəsində... Hər halda, bu detal haqqında düşünməyə dəyər...

Düşünəndə ABŞ-a haqq qazandıran məqamlar da tapırsan, onu tənqid və təftiş etməyə təhrik edən detallar da... İnsan psixologiyası elə qurulub ki, o, başqasına, xüsusən də zəifə həmişə acıyır. Bu prizmadan baxanda bəlkə də ABŞ haradasa ududur, adam bu ölkəyə demək istəyir ki, burnunun ucunda sevilə bilmirsənsə, onda günahı özündə axtar...

Amma əsl həqiqət nə deyir? O deyir ki, ABŞ-ı sevməyən rejimlər də "az aşın duzu" deyillər. Düzdür, "romantik"lər, bəzən də "daim öz milli inkişaf yolunu axtaranlar" bunu qəbul etmirlər...

Fəqət, həqiqət həqiqətdir. Təbii ki, istənilən rejimin liderinin sözlərində haqlı bir detal tapmaq olar...

Amma böyük hesabla götürəndə və məntiq axtarılanda Kuba kimi rejimlərin liderlərinin bəraət üçün deyəcəyi söz o qədər də çox deyil. Onlar ABŞ-a olan soyuq münasibətlərini özlərinin "müstəqil" qalmaqla istəyilə yozmağa cəhd edirlər. Amma Kuba necə "müstəqil" idi ki, öz ərazisində SSRİ-nin raketlərini yerləşdirmək istəyirdi? O, necə "müstəqil" idi ki, ona zarafatla 16-cı və ya 17-ci respublika deyirdilər?..

Bu baxımdan belə ölkələrin liderlərinin dedikləri boş cəfəngiyyətdən başqa bir şey deyildir...

Bu rejimlərin başçıları əslində özləri üçün müstəqillik istəyirlər. Biz də bunu başa düşməyə cəhd edirik, amma alınmır... Məhz belə "müstəqilliyin" sayəsində Kubanın birinci prezidenti F.Kastro on illərlə hakimiyyətdə qaldı!.. Onlar Kubanın "müstəqilliyi" deyəndə məhz bunu nəzərdə tuturdular...

SSRİ üçün bu, fərq etməzdi. Onun liderləri də ta öləncə qədər hakimiyyətdə qalmağı sevirdilər. İndi V.Putin özünü az qala Rusiyanın milli qəhrəmanı kimi aparır. Təəssüf, ona deyən yoxdur ki, məgər bu boyda ölkədə səndən başqası yox idimi, başqası tapılmadı mı?..

Təzədən hakimiyyətə qayıtmaq üçün min cür kombina-siya qurdu! Bəli, adam belə halları görəndə həmin dövlətlərin cəmiyyətlərinin siyasi baxımdan nə qədər zəif və nə qədər qısr olduqlarını düşünərək üzülür...

Elə bu səbəbdən də ABŞ-ı sevməyən və daim onu təftiş etmək istəyən "izqoy" rejimlərin diktatorlarının dediklərinə diqqət yetirmək gərəksiz məşğuliyətdir...

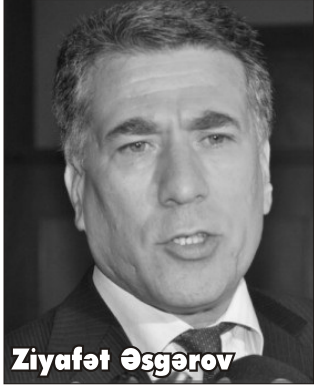
Bu adamlara birçə sual vermək olardı: "Cənablar, siz neçə ildir ki, hakimiyyətdəsiniz? Doğrudanmı, siz bu qədər əvəzəlməzsiz?" Əgər bu adamlar, belə suallara məntiqli bir cavab versələr, necə deyər, lap adımızı dəyişərik. Onların belə suallara cavabı yoxdur, ona görə də hər şeyi edirlər ki, belə sualları eşitməsinlər...

Demirik ki, ABŞ-ın siyasətində qüsür-nöqsan yoxdur. Var. Amma məsəl var, deyir ki, öz gözündə tiri görmür, başqasının gözündə isə tükü axtarır... Elə bu səbəbdən də tələsik nəticələr həvəsində bulunmaq lazım deyil...

O nümunəni ki, burada götürmüşük, o, çox xarakterikdir. Bəli, Kuba rejimi on illərlə ABŞ-a opponentlik etməyə çalışdı. Amma başqa Kuba da vardı - o Kuba ki, onun vətəndaşları ABŞ-a mühacirət etmək üçün hər şeyə hazır idilər...

Rejim həmin vətəndaşlarını görməmək üçün onları həbsxanalarda gizlədirdilər. Belə rejimlərin hamısı bu cür edir. Baxırsan ki, onların liderləri guya ki, eşidilmək üçün danışirlar. Amma onların danışığında azacıq da məntiq və həqiqət varsa, niyə on illərlə davam edən siyasi monoloqa son qoymur, qarşı tərəfi eşitmək istəmirlər?...

İndi ABŞ Kubaya yönəlik siyasətini dəyişmək istəyir. Bunun üçün Kuba da dəyişməlidir. Amma o, dəyişmək istəyirmi?.. Məsələ də bundadır...

Ziyafət Əsgərov

Milli Məclis sədrinin 1-ci müavini, Təhlükəsizlik və müdafiə-məsələləri komitəsinin sədri Ziyafət Əsgərov bunu "Yeni Müsavat"a açıqlamasında deyib. ABŞ Konqresinin hər il işğalçı Ermənistanı və işğal olunmuş Azərbaycan ərazilərindəki separatçı rejimə milyonlarla dollar maliyyə yardımı ayırmasını qəti şəkildə qəbul etməyən vitse-spiker inanmır ki, ABŞ-ın ayırdığı layihələr Qarabağda sosial layihələrə xərclənilir.

Qeyd edək ki, ABŞ-ın Azərbaycandakı səfirliyindən bu barədə sorğumuza cavab olaraq Konqresin ayırdığı vəsaitin hərbi

"ABŞ Dağlıq Qarabağa humanitar yardım etmək istəyirsə..."

Ziyafət Əsgərov: "Təəssüf ki, bir halda separatçılara sanksiyalar tətbiq edilir, digər halda isə onlara yardım göstərilir..."

məqsədlər üçün istifadəsi təkzib olunmuşdu. Z.Əsgərov isə buna inanmır: "Mən tamamilə o fikirdəyəm ki, onlara sosial, humanitar yardım adı ilə ayrılan pullar əslində başqa məqsədlər üçün istifadə olunur. 90-cı illərdən bu yana Ermənistan xüsusi xidmət orqanları Azərbaycan ərazisində 30-dan çox terror aktı törədib. O cümlədən bu işdə Qarabağdakı separatçıların əli olub. Hətta 90-cı illərdə bizdə məlumatlar

var idi ki, ASALA-nın nümayəndələri Dağlıq Qarabağda terrorçular hazırlayırlar. Çünki o ərazilərə nəzarət olunmur. Biz də çox təəssüf edirik ki, ABŞ bir halda separatçılara sanksiyalar tətbiq edir, digər halda isə separatçılara yardım göstərir, bilib-bilə ki, o humanitar yardım başqa məqsədlər üçün istifadə olunur".

Z.Əsgərov hesab edir ki, əgər söhbət yalnız sadə ermənilərə, əslində Azərbaycan vətən-

nın başı üzərindən belə bir yardım olunmasını qətiyyətlə pisləyirik, bunu qəbul etmirik".

Qeyd edək ki, 1992-ci ildən Azərbaycana qarşı "907-ci düzəliş" tətbiq etməklə 10 ilə yaxın ölkəmizə yardımların qadağan edən, 2011-ci ildən etibarən bu düzəliş sadəcə donduran ABŞ Konqresi indiyədək işğalçı Ermənistanı 2 milyard dollardan artıq yardım göstərib.

□ **E.PAŞASOY**

ADP sədrindən Əli Kərimliyə sərt cavablar

"Azadlıq" qəzeti ölkədə demokratik islahatlar keçirilməsinə nail olmaq üçün hakimiyyətlə müxalifətin siyasi dialoqunun vacibliyini önə çəkən siyasətçilərə qarşı kəskin ittihamlar yağdırıb. Xüsusilə də ADP sədri Sərdar Cəlalov və AXP sədri Pənah Hüseyni hakimiyyət qarşısında "ağ bayraq" qaldırmaqda suçlayıb.

ADP sədri bəzəndə yazılanlara sərt reaksiya verib. O, "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirdi ki, ona qarşı şər-böhtan xarakterli yazılar AXCP sədri Əli Kərimlinin istəyidir: "Mən indiyə qədər 4 dəfə parlament seçkilərində iştirak etmişəm və hər dəfə qələbəmi hakimiyyətə tapımayıb. Ona görə də mən Avropa Məhkəməsinə müraciət etmişəm. Əli Kərimli isə 4 dəfə parlament seçkilərində iştirak edib, 3 dəfəsində ona mandat verilib, sadəcə, birində -2005-ci ildə illər öncə gördüyü öhdəliklərdən bəzilərinə pozub qırmızı xətti keçdiyi üçün təzədən mandatını geri alıblar. ADP mənim təşkilatçılığım ilə 1996-2004-illərdə meydanlarda, küçələrdə az qala hər həftə etiraz aksiyaları keçirəndə, minlərlə insan bu aksiyalarda iştirak etdiyi üçün həbs ediləndə, işgəncəyə məruz qalanda Əli Kərimli və etrafındakı qrupu hakimiyyətlə sövdələşmə nəticəsində aldığı deputat mandatı ilə parlamentdə oturmuşdular. Azərbaycan mü-

Sərdar Cəlalov: "Barı ayıbına kor olub dilini sakit qoy..."

Sərdar Cəlalov

Əli Kərimli

xalifətində satqınlığın, hakimiyyətlə əlverişli gətmənin əsasını Əli Kərimlinin qoyduğu hər kəsə məlumdur. Hakimiyyətdən mandat payı almaq təcrübəsində Əli Kərimlinin təcrübəsi çox böyükdür. Bu təcrübədə hətta rekord sayıla bilər.

ADP-nin, Sərdar Cəlalovlunun demokratiya naminə etdiklərinin hələ yüzdə birini Əli Kərimli etməyib. İndi Əli Kərimli 2 min nəfərlik iki icazəli mitinq keçirib özünü yenilməz müxalifət, özünü xalq qəhrəmanı elan edir. Bu, isə gülüş doğurur. Özünü yüz dəfə əsl müxalifət, qəhrəman elan et-sən də etdiklərinə heç kim unudarsa deyil".

ADP sədri onu da dedi ki, hakimiyyətlə siyasi dialoqun tərəf-

dan kimi AXCP-nin özü dəfələrlə bəyanat verib: "Hətta xaricilərlə görüşəndə bu dialoqun baş tutmasında vasitəçilik etmələri üçün yalvarıblar. Onlar siyasi dialoq tərəfdarı kimi çıxış edəndə bu, demokratiya naminə olursa, biz çıxış edəndə xəyanət olur? Dialoq xəyanətdir, beynəlxalq təşkilatların 2000-ci ildən sonra hakimiyyət təmsilçiləri ilə təşkil etdiyi dialoqlarda Əli Kərimli niyə iştirak edirdi? İndi, belə çıxır o yerdə ki, Əli Kərimli var bu, demokratiyadır, o yerdə ki, Əli Kərimli yoxdur bu, satqınlıqdır, ağ bayraq qaldırmaqdır? Əli Kərimli çox yaxşı bilir ki, hakimiyyətdən mandat payını hansı yolla almaq olar. O, çox yaxşı bilir, müxalifətdə ola-ola lüks həyatı necə yaşa-

yırlar, müxalifətdə ola-ola geniş imkanlara necə malik olurlar, bankda böyük məbləğdə hesabı olur. Bunların hamısını Əli Kərimli öz təcrübəsindən çox yaxşı bilir. O, mandat payı almaq yolunu əzbər bilir. Bu işdə hətta kurs açıb, kim istəsə ona dərs də keçə bilər.

Mənim, Pənah Hüseynin, İsa Qəmbərin maddi baxımdan malik olduqlarımızla Əli Kərimlinin əldə etdiklərinin müqayisəsi də sübut edir ki, AXCP sədri yalan deyir. Biz nə mandat almaq uğrunda, nə lüks həyatla təmin olunmaq uğrunda çalışmışıq. Biz xalq hərəkatında can qoymuşuq, məhrumiyətlər yaşamış, həbsxanalardan keçmişik. Amma Əli Kərimlinin əldə etdikləri konkret şəkildə sübut edir ki, bu adam siyasətdən, müxalifətçilikdən yalnız şəxsi faydalanması üçün istifadə edib. Baxın, nə xalq hərəkatında bu adamın xüsusi xidmətləri olub, nə sonrakı hərəkatda müsbət xidmətləri olub. Təsədüfən necə olmuşdusa gəlib Elçibəy hakimiyyəti zamanında dövlət katibi olmuşdu. Onun həmin dövrdə hakimiyyəti daxilində hansı oyunlardan çıxdığının şahidi Qurban Məmmədovdur. Əli Kərimli Əbülfəz Elçibəyi satıb, müxalifətə xəyanət edib. Bu adamda bir kompleks var, özü satqındır deyə çalışır ki, mümkün qədər çox insanın haqqında satqın obrazı yaratsın. Özü o qədər oyunlarda iştirak edib ki, elə bilir hər kəs onun kimidir. Hələ mənə, Pənah Hüseyni hakimiyyətin seçkiyə buraxıb-buraxmayacağı fərziyyədir. Amma səninki faktıdır, sən hər dəfə parlamentə danışdıqların yolu ilə, alverlə gedib parlamentdə oturma. Barı ayıbına kor olub dilini sakit qoy..."

□ **Etibar SEYİDAĞA**

Papanın ədaləti

Kənan RÖVŞƏNOĞLU

Qərbin erməni sevgisinin arxasındakı səbəblər

Roma Papası Fransisk "erməni soyqırımı"nın 100 illiyi münasibəti ilə Vatikanda təşkil olunan böyük mərasimdə çıxış edib. Ermənistan-dan dini və siyasi xadimlərin, o cümlədən prezident Sərkisyanın qatıldığı mərasimdə Papa 1915-ci il hadisələrini "soyqırımı" adlandırır.

Əlbəttə, Vatikan 15 il əvvəl "erməni soyqırımı"ni tanıyıb və o zamankı Papa olayları soyqırımı adlandırır. Bu mənada Papanın erməniləri dünya katoliklərinin mərkəzinə dəvət edib kütləvi dua mərasimi keçirməsi və bu zaman işlətdiyi ifadələr heç də birmənalı qəbul edilə bilməz. Məsələn, Papa 100 il əvvəl Osmanlı İmperiyası torpaqlarında baş verənləri 20-ci əsrin ilk "soyqırımı" adlandırır. Papaya görə, ötən əsrin daha iki soyqırımı nasistlərin və Stalinin törətdiyini bildirir. Eyni zamanda çıxışında yenə ötən əsrdə baş vermiş Kambocca, Ruanda, Burundi, Bosniyada baş verənləri də qeyd edərək bəşəriyyətin hələ də günahsız insan qanı tökülməsinə son verəcək gücündə olmadığını qeyd edib.

Bu yazıda 1915-ci il olaylarının tarixi və səbəbləri haqda uzun-uzadı yazmaq imkanı yoxdur. Ancaq bu iddia ilə bağlı və Papanın erməni məsələsini nasist qırğınları və Stalin qurbanları ilə bir tutması ilə bağlı bir neçə məqamı demək lazımdır. Əvvəla, 1915-ci il olayları, ermənilərin məqsədli şəkildə (Stalin və ya nasistlərin etdiyi kimi) məhv edilməsi olmayıb. İkincisi, məlum olaylar zamanı çoxlu sayda türk, kürd və başqa millətlərin nümayəndələri də öldürülüb. Məsələn, 1993-95-ci illərdə olduğu kimi BMT-nin, Avropanın gözü qarşısında Yuqoslaviya müsəlmanlarını yalnız müsəlman olduqları üçün qadın, qocalı, uşaqlı ucdantutma qırılması olmayıb.

Məsələnin daha bir məqamı ondan ibarətdir ki, dünyanın bir çox nüfuzlu tarixçiləri 1915-ci il olayları zamanı "soyqırımı" baş vermədiyini iddia edir və bunu sübut edir. Yeni istənilən halda bu məsələ Stalinin və ya nasistlərin etdiyi kimi birgə komissiyalar, beynəlxalq təşkilatların araşdırıb ədalətli qərar verdiyi bir hadisə deyil. Hər kəsə aydındır ki, erməni məsələsi 100 il əvvəl olduğu kimi bu regionda xarici güclərin əlində bir siyasi təzyiq alətidir. Çünki ilk növbədə 100 il əvvəl baş verənləri "soyqırımı" adlandırmaq üçün ən azı iki tərəfin də iştirak etdiyi komissiyaların dəqiq sənədləri və obyektiv araşdırmaları olmalı idi. Bu və digər lazımı addımlar atılmadan dünyanın bu və ya digər ölkəsində erməni lobbisinin siyasi məqsədlərlə ortaya atdığı soyqırımı yalanlarını legitimləşdirmək Papanın iddia etdiyi kimi sülhə və sabitliyə xidmət etmir.

Və nəhayət, "erməni soyqırımı" iddiaları ermənilərin bunun üzərində apardıqları bir siyasətdir. Bunu hər kəs yaxşı anlayır. Amma bəs Papa? Dünya katoliklərinin liderinin bu cür yüngül siyasi oyunlarda iştirakının anlamı nədir? Doğrudanmı, Vatikan bununla ədalətli, digər xristian məzhəblərinə də qucaq açdığı görüntüsünü ortaya qoyur, yoxsa ədalətli bir din xadimi olduğunu? Təbii ki, sonuncu heç mümkün deyil, çünki o zaman ən azında erməni vəhşiliklərini də dilə gətirməli idi.

Təbii ki, bu hadisənin (eləcə də bu mövzudakı digər reaksiyaların - K) bir izahı var. Roma Papası erməni məsələsində ənənəvi xristian təəssübkeşliyi mövqeyindən çıxış edir. 100 il əvvəl də belə idi. Məhz bu təəssübkeşlik ingilis və ruslara erməniləri silahlandırmaq, onların bu torpaqlarda silahlı hücumlar həyata keçirməsinə, kaos yaratmasına dəstək verməsinə səbəb oldu. Tarixi sənədlər də sübut edir ki, Vanda, Qafqazda və digər bölgələrdə ermənilərin silahlı hücumları, törətdikləri vəhşilikləri himayə edən Avropa ölkələri, xüsusən də ingilis və rus diplomatları idi. Görünən odur ki, bu siyasət indi də davam edir. Amma bu siyasət 100 il əvvəl olduğu kimi, bu gün də sülhə, sabitliyə deyil, xaosa, düşmənçiliyə xidmət edir.

Manatin devalvasiyası iqtisadiyyatın bir çox sahələri kimi mobil telefon satışı bazarında da təsirsiz ötürməyib. Belə ki, telefon ticarəti ilə məşğul olanlar müflis olma təhlükəsi ilə üz-üzədir. Son durumu öyrənmək üçün paytaxtın müxtəlif yerlərindəki satış mərkəzlərinə baş çəkdik.

Mobil telefon satış mərkəzlərinin işçiləri də son iki ayda ziyana işlədiklərini bildirdilər: "Mobil telefonların bahalaşması bizdən asılı olan məsələ deyil. Qiymətlərdə dəyişiklik olmayıb, sadəcə, dollarla olan qiyməti manata konvertasiya edəndə 30-35 faiz artım olur. Bu səbəbdən insanlar hazırkı vəziyyətdə yeni telefon almağa çalışmırlar. Gözləyirlər ki, bəlkə qiymətlər ucuzlaşacaq. Bu da bizim gəlirlərimizi azaldır. Demək olar ki, gün ərzində boş-bekar oturub müştəri gözləyirik".

Samir adlı başqa bir satıcı isə, ziyana işlədiklərini deyir: "İki aydır ziyana işləyirik. Satış yoxdur, gəlirlərimiz azalıb. Hər ay 3000 manat icarə haqqı veririk. Ancaq heç min manat gəlirimiz olmayıb. Məcbur öz cibimizdən icarə haqqını ödəyək. Bir ay da ziyana işləsək dükanı bağlamalı olacağıq. Çünki insanlarda pul qalmayıb. Elə insan var ki, telefonunu təmirə verib, bir aydır pulu yoxdur, gəlir telefonunu götürə bilmir. Belə olan halda biz də uzun müddət işləyə bilməyəcəyik".

İşlətdiyi mobil telefon satış mərkəzinə bağlayacağı deyən Yalçın Quliyev isə deyir ki, evin yeganə qazanc gətirəni odur və indi burada ziyana işləyir: "Evdə 6 nəfərik. Bir ay öncə atam

Paytaxtdakı mobil telefon dükənləri bağlana bilər

Devalvasiyanın sət kələyi bu bazarda ciddi alıcı qıtlığı yaradıb; satıcı: "İki aydır ziyana işləyirik..."

və anam çalışdığı yerlərdə ixtisara düşdülər, indi ikisi də işsizdir. Evin böyük uşağı mənəm, ailəni mən dolandırırım, ancaq bu ay 800 manat ziyana düşmüşəm. Ona görə, obyekt bağlamağa qərar verdim. Bundan sonra çörək pulunu haradan qazanacağımı bilmirəm. Hökumət manatin bahalaşması ilə bağlı bir addım atmasa vəziyyət pis olacaq".

Qeyd edək ki, bahalaşma hər modeldən olan mobil telefonların qiymətinə təsir edib. Əvvəllər 399 manata satılan Samsung Galaxy S4 markalı telefon indi 534 manata təklif olunur. Iphone 6 markalı telefonun

qiyməti 599 manatdan 690 manata qalxıb. 200-250 manatlıq telefonlarda isə 60-80 manat arasında qiymət artımı müşahidə olunur. Bir sözlə, yeni telefon almaq istəyənlər üçün ən uğursuz vaxtdır.

Satıcılarla söhbət zamanı o da məlum oldu ki, ilin sonuna qədər mobil telefon satışı ilə məşğul olan mərkəzlərin yarısı bağlana bilər.

Durumu dəyərləndirən iqtisadçı ekspert Natiq Cəfəri bildirdi ki, mobil telefonlarda qiymət artımı təbii prosesdir: "Məzənnə fərqi mobil telefonların qiymətinin üzərinə gəlmədən bu sahədə işləmək mümkün ol-

mazdı. Qiymət artımı qaçılmazdır. İkinci bir səbəb odur ki, kreditlərin verilməsində problemlər yaranıb. Banklar manatla kredit verməkdən ümumiyyətlə, imtina edirlər. Mobil telefon bazarında da istehlak kreditləri çox yüksək səviyyədə idi. Bütün telefon dükənləri demək olar ki, manatla kredit xətti açmağa hazır idilər. İndi isə banklar tələb edir ki, kredit xətləri yalnız dollarla açılın. Ona görə də, satışlar aşağı düşüb".

Ekspert onu da bildirdi ki, burada çıxış yolu isə inzibati tənzimləmə üsulu deyil: "Görünən odur ki, hökumət bütün sahələrdə inzibati yolla qiymət artımının qarşısını almağa çalışır. Bu bazar qanunlarına ziddir. Bunun əvəzinə gömrük rüsumlarını sıfırlamaqla və ya xeyli dərəcədə azaltmaqla, bu sahədə olan inhisarı aradan qaldırmaqla ciddi qiymət azalmasına nail olmaq olar. Bu sahədə rəqabət artması isə iş adamlarını məcbur edəcək ki, müştərilərinə bank vasitəsi ilə deyil, bərbəşə özləri kredit xətti açsınlar. Bu da satışın artmasına imkan yaradacaq".

□ Nərgiz LİFTİYEV
Foto müəllifidir

Ərzaq məhsullarının qiyməti hər gün qəpik-qəpik artır

"Bazar od tutub yanır. Heç nə almamışam, artıq 14 manat pul xərcləmişəm. Mənim ətim, toyuğum rayondan gəlir. Onları da buradan alsaydım, düşünürəm ki, Bakıda təhsil alıb yaşamaq mümkün olardı".

Bu sözləri "Yaşıl bazar"da alış-veriş edən tələbə Gülnar Səmədova deyir. Tələbə olduğu üçün yaxşı qidalanmalı olduğunu, lakin bu qiymətlərlə bunun mümkün olmadığını deyən G.Səmədova daha çox meyvələrin bahalıqından gileyəndi.

Bu tələbə qızcığaz kimi bazarda "od tutub yanan" qiymətlərdən narazılıq edən çox sayda alıcı vardı. Hamıya məlumdur ki, manatin devalvasiyasından sonra ərzaq məhsullarının qiyməti birdən-birə 30 faiz bahalaşdı. Bahalaşma isə gün keçdikcə daha da artır. Belə ki, "Yaşıl bazar"da ərzaq sətətimizin əsas tərkib hissəsini təşkil edən kartof 1 həftə əvvəl 1 manat 20 qəpik idisə, indi 1 manat 30 qəpiyə, təzə kartof isə 1 manat 50 qəpiyə satılır. Soğanın qiymətinə gəlincə isə 1 manata satılan soğan 20 qəpik bahalaşaraq 1 manat 20 qəpik, bəzi yerlərdə isə 1 manat 30 qəpik olub. Xi-

Satıcıların da, alıcıların da ümidi havaların istiləşməsinə qalıb...

yar 1 manat 70 qəpik, 3 manat arası, badımcın 3-4 manat, bibər 5 dənəsi 1 manat, pomidor 2 manat 50 qəpik, 3 manat arası, mandarin 3-5 manat arası, apelsin 2 manat 50 qəpik, nar 5 manat, alçanın kiçik qablaşdırılması 5 manat, çiyələyin kiçik qablaşdırılması 5 manat, şaftalı 10 manat, alma 70 qəpik, 3 manat arası, armud 2 manat 50 qəpik, 3 manat arası satılırdı. Bazarda alıcılar satıcıların ərzaqları bu qədər baha satmasını insafsızlıq adlandırır, satıcılar isə

onların bir günahı olmadığını və qiymətlərin onlardan asılı olmayan səbəblərə görə gün keçdikcə artdığını deyirdilər.

Satıcı Aşef Əliyev məhsulların qiymətinin sabit qalacağını dedi: "Yayda qışa nisbətən həmişə ucuzluq olur. Düşünürəm ki, havalar isindikcə qiymətlər də nisbətən enəcək. Ən azından yerli məhsullar çox olsa, qiymət ucuz olar. Biz özümüz əkib-becərmirik ki, ucuz sataq. Alıcımız da azdır. Baha qiymət deyən kimi hamı üzünü turşudur, almır, çıxıb

gedir. Amma bizlik bir şey yoxdur".

Kartofu Gədəbəydən özünü gətirdiyini deyən Ələsgər Ağayev isə baha satdığını etiraf etdi: "Təzə kartofdur, ona görə 1 manat 50 qəpiyə verirəm. Artıq kartofun 60-70 qəpiyə olan dövrü getdi. Hər şey bahadır. Mən övladlarıma hər gün əkib becərdiyim kartofu yedirə bilmərəm ki? Başqa ərzaq da almıyam. Onlar da od qiymətinə. Məcburam, baha satım və bundan əldə etdiyim gəlirlə də uşaqlarıma ərzaq, xəstə anama dava-dərman alım".

Alıcı Tamara Kərimova qiymətlərdən narazı olsa da, bunun günahını satıcılarda görürdü: "Xarici dövlətlərdən gətirilən məhsulların baha satılması başa düşdük ki, dollara görədir. Bəs yerli məhsullar niyə bahadır? Onu da dollarla alırlar?! Mən bazara gəlirəm heç nə ala bilmirəm. Artıq nə meyvə yeyə bilirik, nə də tərəvəz. Necə yeyək od qiymətinədir. Buna bir əlac qılınlar. Gün keçdikcə də qiymətləri qəpik-qəpik artırır. Elə bilirlər belə olanda əhalinin gözüne görünməyəcək və hiss etməyəcək".

Baş çəkdiyimiz marketlərdə də vəziyyət bazardakından fərqlənmirdi. Hətta bəzi marketlərdə yenə də vitrinlərdə ərzaqların qiyməti yazılmamışdı. Böyük marketlərdə isə ərzaq məhsulları və alıcılar əvvəlki kimi dolub-daşmırdı. Həmçinin, marketlərdə Rusiya istehsalı olan məhsulların bəziləri xüsusən də qarabaşlaqlar artıq satışda yox idi.

□ Günel MANAFLI
Foto müəllifidir

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDF

www.kivdf.gov.az

**Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi**

Qarabağ

Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev Nazirlər Kabinetinin son iclasında çıxışı zamanı Ermənistanın Dağlıq Qarabağ probleminin həllini, status-kvonu dəyişmək istəməməsinə xüsusi qeyd edərək həm təcavüzkara, həm də ATƏT-in Minsk Qrupu həmsədrələrinə səslənib, onları Azərbaycan ərazilərinin işğalına, ikili standartlara son qoymağa çağırıb.

“Ermənistan sülh istəmir, status-kvonun dəyişilməz qalmasına çalışır, buna görə də münaqişə həll olunmur” deyən ölkə başçısı vurğulayıb ki, “keçən il həmsədr ölkələrin dövlət başçıları iştirakı ilə təşkil olunan görüşlərdə Ermənistan özünü qeyri-səmimi aparıb, münaqişənin həllində maraqlı olmayıb, Azərbaycan ərazilərinin işğal altında saxlanmasını davam etdirib”.

Prezident xatırladı ki, Minsk Qrupuna həmsədrlik edən dövlətlərin başçıları da dəfələrlə mövcud status-kvonun qəbul edilməz olduğunu bildirdilər: “Ermənistan buna məhəl qoymur və bu dövlətlər də bəyanatlardan başqa heç bir konkret addım atmırlar. Ona görə bəyanatlar havada qalır və münaqişə uzanır, öz həllini tapmır”.

Yada salaq ki, az öncə İlham Əliyev bildirmişdi ki, müasir dünyada yalnız güclü ilə hesablaşılır, ona görə də Azərbaycan daim güclənməlidir. Məsələ də ondadır ki, Dağlıq Qarabağ konfliktinin həll olunmamış qalmasını arzulayan tək Ermənistan deyil. Eyni zamanda onun havadarları, daha dəqiqi, onun arxasında duran, işğalçı barmaq göstərmək əvəzinə (necə ki, Ukrayna təmsilində Rusiyaya münasibətdə bunu nümayiş etdirirlər) ona siyasi-hərbi, maliyyə dəstəyi verən global güclərdir.

Həmin güclər gerçəkdən də Qarabağ münaqişəsini bərdəşlik və ədalətli şəkildə yola qoymaq istəsəydilər, buna çoxdan nail olardılar. Çünki cırdan Ermənistan nüvə dövləti Rusiya deyil ki, onun cilovunu yığmaq çətin olsun, sanksiyalar ona təsir göstərməsin...

Bu mənada İlham Əliyevin Azərbaycan adına irad və narazılıqları, qınaqları təcavüzkarın havadarlarına da ünvanlanıb - ad çəkilməyə də. Yəni Dağlıq Qarabağda daimi sülhün bərqərar olmasını arzulamayan yalnızca təcavüzkar Ermənistan deyil, eyni zamanda, vasitəçi dövlətlərdir. Söhbət ən əvvəl Güney Qafqazda Ermənistanı 50 illiyə özünün forpostu elan etmiş Rusiyadan gedir.

Bu gerçəyi dünyada hamı bilir. Rusiyanın özü də əla bilir ki, onun razılığı olmadan İrəvan Qarabağ məsələsində Bakı ilə simvolik anlaşmaya belə imza atmağa cürət eləməz. Di gəl, Moskva rəsmiləri daim bəyan edirlər ki, münaqişənin həllində əsas Ermənistan və Azərbaycandır, “tərəflər razılığa gəlsin, biz qərant olmağa hazırıq”, - deyərək bəyan eləməkdən yorulmurlar.

Bu yerdə Moskvaya ünvanlı məntiqli sual ortaya çıxır: necə razılığa gəlsinlər, qoyusunuzmu ki, Ermənistan Azərbaycanla sərbəst şəkildə hansısa razılığa gəlsin? Yada salaq, 1998-ci ilə mərhələli həll planına görə sabiq preziden

Sülh arzulamayan Ermənistanın

ən etibarlı havadarları

İşğalçı ölkənin ədalətli həldən qaçması Azərbaycanı qardaş Türkiyə ilə daha sıx hərbi müttəfiqliyə sövq edir; XİN başçıları prezidentlərin yeni görüşünü hazırlayacaq, ancaq görüş naminə daha bir görüş nəyi dəyişə bilər?..

dent Levon Ter-Petrosyanın hakimiyyətdən zor gücünə uzaqlaşdırılması, 1999-cu ilin oktyabrında, Qarabağa dair anlaşmanın imzalanması ərəfəsində Ermənistan parlamentinin gülləbaran edilməsi məgər Rusiyanın əli işi deyildi?

Rusiyanın idi. Əfsuslar olsun ki, son illər ATƏT-in Minsk Qrupunun digər iki həmsədr ölkəsi - ABŞ və Fransa da bu məsələdə Rusiyadan bir elə geri qalmır, Ermənistanın iş-

Ermənilərin öldürdüyü Həsən Həsənovun ad günü məzarı başında qeyd olundu

Aprelin 12-si ötən ilin iyulunda Kəlbəcərdə şəhid olmuş cəbrayılı Vətən aşıqı Həsən Həsənovun ad günü idi. Yaşasaq, 37 yaş tamam olacaqdı. Amma qismət olmadı. Vətən eşqi, vətən həsrəti onu sevdiklərindən tez ayırdı. Ayırdı, amma Vətənə qovuşdurdu. Dünyənin Həsənin ad gününə onlarla insan toplaşmışdı (Modern.az). “20 yanvar” metrostansiyasının yaxınlığındakı “Şəhidlər” abidəsinin önünə toplaşan ziyarətçilər Həsənin Binəqədi rayonundakı qəbrinə üstünə buradan yollandılar.

Mərasimə gələnlər arasında Qarabağ Azadlıq Təşkilatının sədri Akif Nağı, Cəbrayıl rayonu İcra Hakimiyyəti başçısı Mahmud Quliyev, “125-lər” siyasi klubunun üzvləri, YAP Cəbrayıl şöbəsinin sədri Arif Fərzəliyev, müharibə veteranı Vaqif Əlisoy və Həsəni çox sevən Cəbrayıl gəncləri var idi.

Şəhid Həsən Həsənovun məzarı başına yığışınlar onun vətənpərvərliyindən danışdılar... Həsən qardaşları Dilqəm və Şahbazla birlikdə 23 illik Vətən həsrətinə dözə bilmədi. Müqəddəs torpaqları ziyarətə getdi, dostları girov, özü isə şəhid olmaqla arzusuna çatdı.

Həsənin məzarında rahat uyuması üçün birçə arzumuzun reallaşması bəsdı. Arzu edək ki, Həsənin 12 aprel tarixinə yazılan ad günü tezliklə doğulub boya-başa çatdığı Cəbrayıl qeyd olunsun. O zaman bütün Azərbaycan Həsən və onun təmsilində bütün şəhidlərimizin Doğum gününü - QƏLƏBƏ gününü qeyd etsin!

Hər kəsin əlindən səbir diləməkdən başqa bir şey gəlmir... Biz də şəhidimizin valideynlərinə, həyat yoldaşı və qızlarına, onun ölümlə ilə heç cür bənzəməyən qardaşı Nail bəyə “Başınız sağ olsun, Vətən sağ olsun!” deyirik.

Xatırladaq ki, ötən yay Dilqəm Əsgərov və Şahbaz Quliyevlə birgə işğal altındakı ata-baba yurdlarını ziyarətə gedərkən Həsən Həsənov ermənilər tərəfindən öldürülüb, yoldaşları isə girov götürülüb. Xankəndindəki saxta məhkəmənin “hökümü” ilə Dilqəmə ömürlük, Şahbaza isə 22 illik həbs kəsilib.

ğalçı olduğunu bəyan eləmir-lər. Problemin ədalətli və həmişəlik həlli isə müstəsna olaraq işğal faktına düst siyasi-hüquqi qiymət verməkdən başlayır. Bu da gözə dəymədiyindən təhlükəli status-kvonun nə vaxtsa geniş miqyaslı hərbi əməliyyatlara keçməsi riski sövq-təbii güclənir.

Yaranmış vəziyyətdə Azərbaycanın yeganə çıxış yolu, təbii ki, öz hərbi qüdrətini, silahlı qüvvələrini durmadan artırmaqdır. Güclənmək, güclənmək və yenə də güclənməkdir. Bu xüsusda son vaxtlar qardaş Türkiyə ilə hərbi və hərbi-texniki sahələrdə əməkdaşlığın intensiv şəkildə inkişaf etməyə başlaması, birgə genişmiqyaslı təlimlərin həyata keçirilməsi, yüksək çinli hərbiçilərdən ibarət nümayəndə heyətlərinin artan

qarşılıqlı səfərləri təqdir edilməyə bilməz.

Sonuncu belə ziyarət kimi, Türkiyə silahlı Qüvvələri Baş Qərargahının kəşfiyyat reisi, korpus generalı Mehmed Day-salın başçılıq etdiyi nümayəndə heyətinin Bakı səfərini və səfər çərçivəsində müdafiə naziri Zakir Həsənovla görüşün keçirilməsi, görüşdə isə Dağlıq Qarabağ, işğal məsələsinin əsas diqqət mərkəzində saxlanmasını qeyd eləmək olar.

Sözsüz ki, Azərbaycan tərəfi hərbi potensialını artırmaq la yanaşı, sülh prosesindən də kənarda deyil və bu yöndə ondan asılı olanları edir. Məsələn, bu arada bəlli olub ki, vasitəçilər və Azərbaycan, Ermənistan XİN başçıları prezidentlərin növbəti görüşünün vaxtını mü-

əyyən edəcəklər. “Biz ümid edirik ki, cari il ərzində Azərbaycan və Ermənistan prezidentlərinin görüşü baş tutacaq. Biz hər iki ölkənin xarici işlər nazirləri ilə prezidentlərin müzakirələrinin gündəliyini müəyyən etmək üçün görüş imkanlarını nəzərdən keçirik” - qeyd edib amerikalı həmsədr Ceysms Uorlik.

Xatırladaq ki, Azərbaycan və Ermənistan prezidentlərinin son görüşü oktyabrın 27-də Parisdə prezident Fransua Ollandın təşəbbüsü ilə baş tutmuşdu. Qarabağa dair növbəti təşəbbüs də belə görünür Fransua Ollanddan gələcək. Belə ki, bu ayın sonlarında Fransa lideri İrəvan və Bakıya planlaşdırdığı səfərləri çərçivəsində bir daha Azer-

baycan və Ermənistan prezidentlərini Parisdə bir araya gətirməyə çalışacaq.

Ancaq görüş naminə daha bir görüş nəyi dəyişəcək, əgər ədalətli sülhün bərqərar olmasında həmsədr dövlətlər, ilk növbədə də Rusiya maraqlı deyilsə. Əliyev-Sərkisyan təmaslarından o zaman real nəticə gözləmək olardı ki, işğalçı tərəf də Bakı kimi müstəqil iradə yiyəsi olaydı. Nə qədər ki, bu, baş verməyib, nə qədər ki, Ermənistan böyük güclərin əlində öz regional maraqlarını təmin eləməkdə vasitədir, prezidentlər səviyyəsində görüşlər də əvvəlki tək səmərəsiz olacaq. Fərq eləməz, təmaslar Parisdə - Yelisey Sarayında olsun, yoxsa Moskvada - Kremldə və ya Vaşinqtonda - Ağ Evdə...

Rasim Musabəyov

İran-Qərb yekun anlaşmasından danışmaq tezdir

Rasim Musabəyov: "İstənilən halda Lozanna anlaşması Azərbaycan üçün müsbət hadisədir..."

və "altılıq" ölkələri arasında əldə olunmuş Lozanna anlaşması pozula bilər. Hər halda anlaşmadan 10 gün keçməsinə baxmayaraq artıq tərəflərin narazılıq mesajları yayılır. İlk olaraq anlaşmanın müddəaları ilə bağlı mübahisəli açıqlamalar gəlib.

İran tərəfi anlaşma qəbul edildikdən dərhal sonra sanksiyaların qüvvədən düşəcəyini bəyan edib. Ancaq ABŞ rəsmiləri anlaşmada İrana qarşı embarqoların təcridən ləğv olunmasının nəzərdə tutulduğunu və bu prosesin mərhələli olacağını bildirib. Hətta İran rəhbərliyi embarqolar ləğv olunmayacağı təqdirdə razılaşmadan geri çəkilməyə bəyan edib. Buna cavab olaraq ABŞ rəsmiləri yenidən İranın nüvə obyektlərinin vurulması məsələsini gündəmə gətirib.

İranın müdafiə naziri general Məsud Cəzairi buna reaksiya verərək bildirib ki, nüvə sazişində hərbi obyektlərin yoxlanılması haqda heç bir razılaşma əldə olunmayıb. Danışqlar zamanı İran hakimiyyəti aydın və birmənalı şəkildə hərbi mərkəzlərə baxışın qadağan olunduğunu çatdırıb.

Qeyd edək ki, müşahidəçilərə görə, bu cür açıqlamalar ilk növbədə daxili auditoriyalara hesablanıb və hər iki ölkənin hökumətləri məğlub tərəf kimi görünməmək, eyni zamanda daxilə olan narazılıqları yatırımaq üçün kəskin savaşa tonunu saxlamağa, güzəştə getməyə ehtiyacı görünməsinə çalışır. Ancaq bir sıra ekspertlərə görə, bu cür açıqlamalar həm də anlaşmada açıq qalan məqamların olmasına işarədir.

Milli Məclisin deputatı, politoloq Rasim Musabəyov deyir ki, Lozannada anlaşma olsa da, yekun sənəd imzalanmadığı üçün hər şeyin həll olunduğunu demək olmaz. Ekspertə görə, tərəflərin müqavilə imzalayıb və onun icrasına başlamadığı üçün hələlik konkret razılaşmadan danışmaq tezdir: "Lozannada yekun anlaşma əldə olunmayıb, sadəcə, anlaşmanın əldə olunması ilə bağlı qərar var. Demək istəyirəm ki, əvvəllər bundan da uzağa gedib, ancaq son nəticədə razılaşma əldə olunmamışdı. Bu, birinci hadisə deyil ki, ümumi razılıq var, lakin onu sənəd üzərinə köçürüb, daha sonra riyət etmək mümkün olmayıb. İndi də baxıram ki, ABŞ Lozanna razılaşmasının mümkünlüyünü bir cür təqdim edir, İran rəsmiləri isə fərqli şəkildə yozurlar. Bu, o deməkdir ki, ümumi razılıq əldə olunmaq üçün bir çox duyğunlu məsələləri tərəflər hər kəs öz bildiyi yozmağa çalışır. Ancaq bu razılaşma sənəd şəkildə ortalığa çıxanda və tərəflərin buna riyət etməsi lazım olanda, məlum olur ki, bu, mümkün deyil".

R. Musabəyov deyir ki, Lozanna anlaşması mühüm hadisə olsa da, yekun nəticə üçün iyunun 30-dək imzalanması nəzərdə tutulan müqavilə sənədini gözləmək lazımdır: "Elə bizim Qarabağ münaqişəsinin həlli ilə bağlı Madrid prinsiplərində də bu cürdür. Ümumi şəkildə tərəflər bunu qəbul edir, ancaq onu sənəd şəklinə salıb imzalaması mümkün olmur. Ona görə də indidən birmənalı nəşə demək olmur. Təbii ki, Lozannada danışıqların nəticəsinin olması müsbətdir. Bu bir fürsətdir, tərəflər bundan istifadə edib daha da yaxınlaşa bilərlərsə, bundan hamı qazanar. Ancaq bir daha təkrar edirəm ki, bu hələ mütləq deyil".

Bu anlaşmanın Azərbaycan üçün əhəmiyyətinə gəlincə, ekspertin fikrincə, istənilən halda bu anlaşma Azərbaycan üçün müsbət hadisədir: "İndi kimlərsə deyir ki, bu anlaşmanın nəticəsində İran nefti və qazı bazara çıxacaq, qiymətlər daha da ucuzlaşacaq, o cümlədən Azərbaycan qazına ehtiyac qalmayacaq. Bu cür yanaşmalar yanlışdır. Azərbaycanın elə də böyük miqdarda qazı yoxdur ki, onu bazara yerləşdirmək mümkün olmasın. Üstəlik, indi hamı istəyir ki, qazı fərqli mənbələrdən alsın. Bu mənada düşünürəm ki, bu anlaşmanın nəticəsi Azərbaycanın layihələri üçün mənfi təsir yaratmır. İkinci bir iddia da var ki, Azərbaycanın bundan sonra Qərbin yanında önəmi azalacaq və sair. Ola bilsin ki, bu belə olacaq. Ancaq bizim qazancımız qat-qat çox olacaq. Təbii ki, gərginlik davam etsə və ya hərbi müdaxiləyə gətirib çıxarsa, bu, Azərbaycana və bütövlükdə regiona böyük risklər vəd edir, neinki o gərginliyin aradan götürülməsi. Eyni zamanda unutmamaq lazımdır ki, İran ərazisində 30 milyona yaxın bizim soydaşlarımız yaşayır. Onlar o sanksiyalardan və Qərblə münasibətli vəziyyətdən əziyyət çəkirlər".

□ KƏNAN

Türkiyənin siyasi gündəmi bütünlüklə 7 iyun parlament seçkisinə istiqamətlənib. Artıq bir neçə bölgədə seçicilərin qarşısına çıxan partiya liderləri xalqa öz mesajlarını verməkdədirlər. Platformaların rəsmi açılışı isə gələn həftəyə nəzərdə tutulur. Türkiyənin ən böyük salonlarında keçiriləcək mərasimlərdə siyasi partiyalar ölkənin gələcəyi ilə bağlı planlarını açıqlayacaqlar. Bu seçkidə siyasi partiyaların hədəfləri və imkanları ilə bağlı suallarımızı "Atlas" Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri Elxan Şahinoğlu cavablandırır.

- **Elxan bəy, 7 iyun seçkilərində AKP-nin əsas hədəfi nədir?**

- AKP və prezident Ərdoğanın parlament seçkisinə iki hədəfi var. Ərdoğanın birinci hədəfi həmişəki kimi parlamentdə birinciliyi qazanmaqdır. Əslində iqtidar partiyasının son 13 ildə qələbələrinin səbəbkarı məhz Rəcəb Tayyib Ərdoğandır. Onun xarizması, xalqa təsir etmək, onu toparlaya bilmək bacarığı AKP-ni qələbədə qələbəyə aparır. Onun yerində başqa bir siyasətçi olsaydı, bu qədər hücumun qarşısında çətin ki tab gətirər, çoxdan tarixin arxivinə gömülərdi. Mən şübhə etmirəm ki, AKP çətin görünməyə də, bu dəfə də istəyinə nail olacaq. Ancaq Ərdoğanın ikinci hədəfi də var ki, parlament seçkisinə bu hədəfə çatmaq problematik görünür. Söhbət Ərdoğanın bir neçə il öncədən planlaşdırdığı Ana Yasa dəyişikliklərindən gedir. Prezident Ərdoğan AKP-nin qazanacağı səsrlərlə konstitusiyayı dəyişmək və prezidentlik səlahiyyətlərini artırmaq istəyir. 7 iyun seçkisinə AKP-nin toplaya biləcəyi səsrlərin sayı bu hədəf üçün yetərli olmaya bilər. Bu halda Ərdoğan müxtəlif kombinasiyalar haqqında düşünmək məcburiyyətində qalacaq. İndi prezident Ərdoğanın ən çox düşündürən bu məsələdir.

- **Seçkidə CHP və MHP-nin şansları nə qədərdir? Sizcə, müxalifət bu seçkidə iqtidar komandası ilə güclü mübarizə aparmağa hazırdır?**

- Həm ana müxalifət partiyası Cümhuriyyət Xalq Partiyasının, həm də Milliyyətçi Hərəkat Partiyasının öz parلاق dövrlərini yaşadığını söyləmək mümkün deyil. Hər iki partiyanın içərisində narazılıq var. Son bələdiyyə seçkisi də göstərdi ki, iqtidarın əleyhinə ciddi arqumentlər olduğu bir dövrdə siyasi partiyalar bu durumu özlərinin xeyrinə istifadə edə bilmədilər. 7 iyun seçkisinə də bu iki partiyanın şanslarının yüksək olduğunu düşünürəm. MHP ümumiyyətlə birincilik uğrunda mübarizə aparmır. MHP üçün vacib olan məsələ parlamentdə təmsilçilikdir. Bu hədəfə çatacağı şübhəsizdir. Milliyyətçilərin elektorat gücü bəllidir, dəstəkçilərin çoxalacağı ehtimalı isə azdır. Heç şübhəsiz, milliyyətçi cəmənin Böyük Millət Məclisində varlığı Türkiyə cəmiyyəti üçün olduqca vacibdir. MHP müəy-

yən mənada dövlətin idarə olunmasına nəzarət funksiyasını yerinə yetirir. Türkiyədə PKK və onun siyasi uzantıları varsa, ona qarşı dayanacaq güc də olmalıdır ki, balans pozulmasın. CXP-yə gəlincə, 7 iyun bu partiya iqtidar olmaq yox, ana müxalifət kimi qalmaq uğrunda mübarizə aparacaq. CHP-nin başkanı Kamal Kılıçdaroğlu mümkün

görə də HDP-yə səs verəcək ki, bu partiya barajı keçsin və bununla AKP mütləq çoxluğa nail olmasın. Çünki HDP parlamentə düşmək üçün tələb olunan kvotayı aşı bilməsə, səsrlərin əsas hissəsi AKP-yə keçəcək. Aydındır ki, kürdlərin kompakt yaşadığı ərazilərdə HDP-nin şansı yüksəkdir. Böyük ehtimalla həmin bölgələrdə PKK dəstəkçiləri asanlıqla səs qazana biləcək. Gö-

sonra koalision hökumət formalaşmasının mümkünlüyü haqqında da danışılır. Üfüqdə koalision hökumət görünürmü?

- Budəfəki seçki sonucunun koalision hökumət qurulmasına gətirəcəyi ehtimalı çox azdır. Nə qədər ki, Ərdoğan siyasətdədir, üstəlik prezidentdir AKP-yə səs verənlərin sayı çox olacaq. Onu nə hərbiçilər, nə korrupsiya iddi-

"Üfüqdə koalision hökumət görünür..."

Elxan Şahinoğlu: "Ərdoğan AKP-nin qazanacağı səsrlərlə konstitusiyayı dəyişmək və prezidentlik səlahiyyətlərini artırmaq istəyir"

Elxan Şahinoğlu

"MHP üçüncülüynü saxlasa belə, səs faizlərini yüksəldərək CHP ilə arasındakı məsafəni azalda bilər"

qədər AKP-nin zəif nöqtələrindən vurur, ancaq bu, AKP üzərində qələbə çalmaq üçün yetərli deyil. Ana müxalifət partiyası son dövrlərdə siyasi səhnəyə söz sahibi kimi görünür. Səbəblər sırasında daha çox Kamal Kılıçdaroğlunun güclü siyasətçi olmaması göstərilir. Əgər 17-25 dekabr böyük korrupsiya qalmaqallarından sonra ana müxalifət sıralarını genişləndirə bilməyibsə, deyilənlərə haqq qazandırmayacaq.

- **Bəs, PKK-nın siyasi səhnədəki sözcüsü HDP parlamentə düşə biləcəkm?**

- HDP-nin 9 faizlik kvotayı aşacağı gözləniləndir. Ona görə də parlamentə düşmək ehtimalları yüksəkdir. Həm də HDP ona rəğbəti olmayan, ancaq AKP, CHP və MHP-dən yorulan seçicilərin də səsrlərini qazana bilər. Məsələn, bir qrup seçici prezident Ərdoğanın komandasının parlamentdə tam çoxluq qazanmasını istəmir. Buna

rünən odur ki, HDP indi yeni bölgələrdə seçkini qazanmaq üçün mübarizə aparır. Bütün siyasət bunun üzərində qurulub.

- **AKP-nin ötən seçkidəki əsas dayağı olan Gülən cəməti, sizin fikrinizcə, budəfəki seçkidə hansı siyasi gücü dəstəkləyəcək?**

- Dəyişməz bir həqiqət var - AKP ilə "paralelçilər" in yolları birdəfəlik ayrılıb. Bundan sonra bu iki qüvvənin hər hansı şəkildə birləşəcəyi, yaxınlaşacağı gözlənilən deyil. Paralelçilər illərdir dövlətin içində yerləşsələr də elektoral bazası düşüncüldüyü kimi güclü deyilmiş. Həm də Ərdoğan-Gülən savaşında prezidentin tərəfinə keçən nurlular da az olmadı. Ancaq nurluların bir hissəsi səsrlərini iqtidar komandasının əsas rəqiblərinə də verə bilərlər. Düşünürəm ki, bu, ümumi nəticəyə ciddi təsir edərək ciddi dəyişikliklər yaradacaq.

- **Türkiyədə bu seçkidən**

aları, nə "Gəzi olayları", nə də uzun illər təşkilatlanmış Fətullah Gülən hərəkatı aşırı bildi. İnsanlar AKP-yə yox, Ərdoğan səs verirlər. Əgər ortada yalnız AKP-nin hazırkı başçısı, baş nazir Əhməd Davudoğlu olsaydı, bu partiya çətin ki, mütləq hakimiyyəti qoruya bilərdi. Məncə, CHP lideri Kamal Kılıçdaroğlu belə Əhməd Davudoğludan daha xarizmatik və daha inandırıcı siyasətçidir. Ancaq Kılıçdaroğlu üçün Ərdoğan-Davudoğlu ikili ilə mübarizə aparmaq çətinidir. Bu mübarizədə onun qələbə çalmaq ehtimalı azdır. Ona görə də bu şəraitdə CHP ən uzağı ikinciliyə iddia edəcək. MHP yenə üçüncü olacaq. MHP üçüncülüynü saxlasa belə, səs faizlərini yüksəldərək CHP ilə arasındakı məsafəni azalda bilər. MHP-nin bir çox bölgədə şansı digər partiyalardakı yüksəkdir. Yeni MHP-nin deputat sayı bir az arta bilər. HDP-nin isə Böyük Millət Məclisinə dördüncü partiya kimi düşmək ehtimalı yüksəkdir. HDP-nin sədri Dəmirtaş bir müddət əvvəl Ərdoğanı nəzərdə tutaraq dedi ki, "səni cumhurbaşkanı yaptırmayacağım". Bu o deməkdir ki, HDP-nin prezident səlahiyyətlərini artırılması məqsədilə yeni parlamentdə AKP ilə koalisiya formalaşdırmaq fikri yoxdur. Bu açıq mesaj idi. Ancaq siyasətdə hər şey dəyişkəndir. Kim bilir, bəlkə HDP bununla siyasi alver etmək niyyətindədir, seçkidə hakim partiyadan gərəklə dəstəyini qoparmaq üçün jest edirdi? Hər şey mümkündür və ən təhlükəlisi də budur. Çünki PKK-nın siyasi qanadı olan HDP-nin hakim partiyadan nə istəyəcəyi bəllidir: Ana Yasada kürdlərin hüquqlarının artırılması, baş terrorçu Abdullah Öcalan azadlığa və ya ev həbsinə buraxılsın. Bu isə Türkiyə üçün ən pis sənəridir.

□ AYGÜN MURADXANLI

"Azərbaycan kürdləri" İctimai Birliyinin sədri, Bakıda çap olunan "Diplomat" qəzetinin kürd əsilli baş redaktoru Tahir Süleyman ona aid torpaq sahəsinin saxta sənədlə zəbt olunmasından narazılıq edir. "Yeni Müsavat"ın redaksiyasına gələn T.Süleymanın sözlərinə görə, Maştağa bələdiyyəsi tərəfindən ona 2005-ci il, sentyabrın 30-da 16/13 sayılı sərəncamla və 2006-cı il aprelin 7-də 33/8 sayılı qərarla torpaq sahəsi verilib.

Tahir Süleyman

"Azərbaycan kürdləri" Birliyinin sədri dələduzluqla üzvləşib

Maştağada Tahir Süleymana aid torpaq sahəsi saxta sənədlə iki dəfə satılıb

şin. İş tədqiqatçı Elçin Qurbanova həvalə etdilər. Bununla bağlı cinayət işi qaldırılsa da, müstəntiq Ülvi Abdullayev "bu işdə də cinayət yoxdur" deyərək rədd etdi.

Bununla bağlı Xəzər Rayon Polis İdarəsinin rəisi Azər müəllimə müraciət etdim. Azər müəllim İstintaq idarəsinin rəisini və Tədqiqat şöbəsinin rəisini dəvət edərək, mənə qəbul etdi. Mən hər üçünə sənədlərimin

əslini göstərdim və qarşı tərəfin saxta sənədlərini nümayiş etdim. Polis rəisi qeyd etdi ki, burada heç bir cinayət tərkibi yoxdur, işi məhkəməyə verin, məhkəmə torpağın sənə aid olduğunu təsdiqləsə, onda Nəsrəddinə cinayət işi açıla bilər. Əgər mənim yerimi zəbt edən sənədi yoxdursa, olan da saxtadırsa məhkəmə nəyə baxacaq?"

Şikayətçi bildirir ki, nəhayət, Bakı Şəhər Baş Polis İdarəsinin rəisi Mirqafar Seyidova müraciət edib. BŞBPİ rəisi işin yenidən baxılmasına göstəriş verib.

"Lakin nədənsə, müstəntiq Əflatun Səlimov cinayət işi açmaq istəmir. Ərizə ilə müraciətimizdən 4 ay keçməsinə baxmayaraq cinayət işi qaldırılmayıb".

T.Süleyman torpaq sahəsinin saxta sənədlə satılması ilə bağlı daxili işlər nazirinə, baş prokurora, Korrupsiyaya qarşı Mübarizə İdarəsinə və digər dövlət orqanlarına sənədlərin surətini təqdim edib: "Xahiş edirəm, dələduzluq yolu ilə mənə aid torpaq sahəsinin zəbt edən və satan Babayev Nəsrəddin haqqında qanun çərçivəsində ölçü götürülməsinə göstəriş verəsiniz. T.Süleyman bildirdi ki, məsələyə aydınlıq gətirilməyə, prezidentə müraciət edəcək.

□ Emil SALAMOĞLU

Kefin sazımı?

Sevinc TELMANQIZI
s.qurbanova@gmail.com

Bu həftə sonu tamam başqa dünyaya düşmüşdüm sanki. Tamam başqa Azərbaycanda, başqa Bakıda, başqa məmləkət insanlarının əhatəsində. Dünyanın başqa olmasının səbəbi isə aparıcılar demiş, o mavi ekrandan süzülənlər idi. 2 gün dalbadal milli kanallara baxmaq zərurətində qaldım. Halbuki özgə vaxt başıma silah dirəsələr, heç kim mənə onlara baxmağa məcbur edənməzdi. Qonaqam, qonaq da bildiyiniz kimi, umduğunu yox, bulduğunu yeyən kateqoriyadır.

Başlayaq şənbe günündən. Günorta saatlarında milli kanallarda vur-partlasın, çal oynasın idi. Adını bilmədiyim, üzünü ilk dəfə gördüyüm müğənnilər aramsız oxuyurdular. Fonoqramın hesabına dost tutmuşdular efiri özlərinə. Mətbəxdə soğan doğraya-doğraya mahnı oxuyan evdar qadınların səs tembri qədər səs tembri olan zənənlər telekanalları rəsmən işğal etmişdi. Sonra dar, qırmızısalvarlı, nazı-qəmzəsi yüz ilin qadınında tapılmayan gənc oğlanlar çıxdı efirə. Onlar da müğənni idi. Aparıcı onların hər birini "səhnəmizin yeni ulduzu", "ekranların sevilən siması", "parlayan sənətçi" kimi təqdim etdi, gözünü qamaşdı parlıtlarıdan, kanalı dəyişdim.

Gördüm o biri kanalda bir aparıcı 7-8 nəfər aktyoru, müğənnini hansısa bağ evinə yığıb, ev yiyəsinə süfrə açdırıb, oxudub oynadırlar onları. Bağ evinə baxırsan, saraya bənzeyir, qonaqlara baxırsan, par-par parıldayırlar. Arada aparıcı onlardan biriylə necə "səmimi" olduğunu göstərmək üçün qayıtdı ki, "az, bədi artistlik elədin də... Suala düz cavab ver". Dava düşəcək deyə düşündüm, başqa kanala keçdim.

Başqa bir kanalda başqa bir xanım bir neçə nəfər qonaq çağırmışdı yene. Amma özünü danışdı. Qonaq ağzını açıb suala cavab vermək istəyən kimi aparıcı "sən söhbətini elə" ədasında öz sözünü deyirdi. Axırda da belə ab-hava yaratdı ki, bəs mən bu studiyadakıların hamısından ağıllıyam, siz də mənim işığıma yığılın.

Günün gülünü isə aşıqları veriləş çağırın xanım vurdu. Məlum, mövzu aktual idi, aşıq sənətinin düşdüyü durumdan danışdılar. Amma arada söyüş də oldu, təhqir də səsləndi, aparıcı qonaqlara "ayıbdı, aşıq sənətini belə günə qoymaq olmaz" deyib, ağıl da verdi. Verilişin anonsunu daha öncə yaymışdılar, orda da təhqir də səslənmişdi, təhqir yiyəsi də bu təhqirə cavab vermişdi. Amma axırda belə açıqlama verildi ki, bəs bu deyilən təhqir deyil, ustadın şilləsidir. Hə, bir də yadımdan çıxmamış. Aşıq sənətinin necə dəyərli olduğunu sübut etmək istəyən "ekspertlər" belə müqayisə apardılar ki, bəs insanlar nəyinse yaxşı olduğunu göstərmək üçün onu sazla müqayisə edirlər. Kefim sazdır, maşınım sazdır...tipində. "Gör heç deyirləmi ki, kefim gitaradır?" Təxminən belə fəlsəfi hava vardı efirdə, çox qürur duydu.

Qonağı olduğum evdə isə ən aktual mövzu "Səni axtarıram"ın kanal dəyişməsi idi. Evin xanımı eyzən maraqlanırdı ki, bəs veriliş niyə kanal dəyişdirib, dəyişəndən sonra əvvəlki kimi yenə də insanları ağıladacaqmı, ağıladacaqsansa bunu efirdə göstərəcəklərimi? Dərd böyük idi, ev yiyəsininki ən azı. Suallarına müfəssəl cavab verə bilmədiyim üçün həтта gözündən də düşdüm. "Nə günün jurnalistisən" ədasında bir baxış atdı, xələlətimdən qarşısında işlədiyim netbukun içində itib-batmaq istədim...

Problemlər içində itib-batan ölkənin efirində bu problemin "p"sini də görmədim. Hamı şad-xürrəm idi, Bakı 2015 olimpiya oyunlarına hazırlaşdı, xanımları dəb, yemək, izdivac, itkin-sürgün, gəncləri səviyyəsiz, şit komediya verilişlərinin tamaşaçısı gördüm. Dövlət idarələrinin qapısında sürünən, dərdinə əlac tapa bilməyən insanların niyə bu verilişlərə meyl etməsinin səbəbini tapmaq üçün professor olmağa ehtiyac yox idi. Sonuncu ölən ümidlərdir. Xəstəsinə dərman, dərdinə əlac tapa bilməyən insan yönəlirdi onların yanına. Biri dərdini unutmamaq, o biri probleminə hardasa əlac tapmaq üçün. Bir də orta nəsil kişilərin böyük əksəriyyətinin cavanlığını Rusiyada keçirdiyini nəzərə alsaq, xanımların maraqlı və həyəcanını anlamaq çətin olmamalıdır...

Mən həftə sonu ilə birgə o fərqli dünyadan da geri qayıtdım. Kefimiz sazdı ölkə olaraq. Namxuda, maşallah, göz dəyməsin... Hökumət məmurları demişkən, yarıya qədər dolu bardağa iki cür baxmaq lazımdır. Biz yarıya qədər boş hissəsini görmüşük...

Erməni layihəsi olan "Comedy Woman"ın Bakıdakı konserti ləğv olundu

Rusiyada erməni əsilli şəxslər tərəfindən yaradılan və idarə olunan Comedy Club Production şirkətinin "Comedy Woman" truppasının mayın 23-də Bakıda keçiriləcək konserti ləğv edilib.

Bu barədə konsertin keçirilməsi nəzərdə tutulan məkandan - "Buta Palace"dan verilən məlumata bildirilib: "Konsert ləğv olundu. Əslində "Buta Palace" konsertin təşkilatçısı deyildi. Sadəcə olaraq, məkani icarəyə verməmişdi".

Adıçəkilən məkandan o da bildirilib ki, konsert üçün satılan biletlər kompensasiya ediləcək.

Belə ki, vətəndaşlar biletləri Azərbaycan kinoteatrının kassalarına qaytara bilərlər.

Məlumatla görə, qısa zaman ərzində xeyli sayda bilet satılıb. Güman edilir ki, konser-

tə gəlmək istəyənlər konsertin təşkilatçılarının ermənilərdən ibarət olması barədə xəbərdar olmayıblar.

Qeyd edək ki, təşkilatçı qismində çıxış edən "33 Event" şir-

kəti isə "Comedy Woman"ın Bakı konsertinə aid bütün afişaları öz "Facebook" səhifəsindən yığışdırıb.

Məlumat üçün bildirik ki, "Comedy Woman" intellektual yumoristik qadın klubu Rusiyanın THT televiziya kanalında yayımlanan şou layihəsidir. Layihənin ilk premyerası 2008-ci ildə baş tutub.

Layihənin əsas yaradıcılarından ideya müəllifi və prodüser Natalya Eprikyan, prodüser Artur Canibekyan, qonaq qismində layihədə iştirak edənlərdən Ararat Keşyan, Mixail Qalustyan, Qarık Matriosyan və digərləri adlarından da görüldüyü kimi, ermənilərdir.

Xatırladaq ki, "Bakılı oğlanlar" KVN komandasının üzvləri Tahir İmanov və Bəhram Bağırzadə "Comedy Woman"ın Bakıda keçiriləcək konsertini pisləyərək, dövlət orqanlarından bu məsələyə ciddi yanaşılmasını tələb etmişdilər.

□ Xalidə GƏRAY

Aşiq Ədalətin efirdə söyüş söyməsi aranı qatdı

Rəqqasə Aytən: "Atıq məhkəməyə vermişəm"

ATV də yayımlanan "Səbəkar" verilişi ciddi qalmaqla səbəb olub. Belə ki, verilişin qonaqları sırasında olan Aşiq Ədalət proqramda aşiq Namiqin sazda ifasının sədələri altında rəqqasə Aytənin göbək rəqsini görüb bərk əsəbiləşib.

"Baxın ay camaat. Gözünü açib tamaşa edin. ... Mən ondan da yaxşı oynayaram". Və elə o an hissələrini cilovlaya bilməyən Aşiq Ədalət aşiqin və rəqqasənin ünvanına küçə söyüşü işlədib. Proqram iştirakçıları bunu gülüşlə qarşılayırlar.

Digər aşiq isə məsələyə qarışaraq bildirib: "Elə demə, aşiq, de ki, əsl aşıqlar "Yanık Kərəmi" çalır, əllərində saz oynadırlar. Bəzi aşıqlar sazın qabağında lüt qız oynadırlar.."

Veriliş efirə gedər-gətməz Rəqqasə Aytən Aşiq Ədalətin efirdə onu təhqir etməsinə münasibət bildirib: "Bu gün dostlarım zəng edib məlumat

verəndə öncə inanmadım. Videonu görəndən sonra dəli oldum. Bu gün iki toym var idi, o qədər stress keçirdim ki, toyda necə iştirak etdiyimi bilmədim. Yaşlı kişidir, ona ayıb olsun. Çox üzr istəyirəm, orada mənim var-yoxumu söyləyib. Onu məhkəməyə vermişəm, onunla bağlı işlər gedir, videonu təhvil verəcəyəm. Əgər mənəndən verilişdə üzr istəməsə, bu işin sonuna kimi gedəcəm".

Aytənin sözlərinə görə, aşiq Ədalət efirdə səsləndirdiyi fikirləri danır: "Bəzi dostlarım zəng edib xahiş etdi ki, məhkəməyə verməyim, o görüntülər montajdır. 17 ildir ki, efirdəyəm

və nəyin montaj olduğunu yaxşı bilərəm... Mən ona hüquqi yolla cavab verəcəyəm. Həm-karım olsa, üz-üzə dayanıb söhbət edərdim. Aşiq Ədalət ölənlərin qəbrinə and içir ki, elə söz deməmişəm".

Rəqqasə verilişdə iştirak edən digər şəxsləri də qınayıb:

"Aşiq cinsi orqanının adını çəkir, onlar da qəhqəhə çəkib güllürlər. Oturub mentalitetimizdən danışirlar, lakin qadınların təhqir olunmasına göz yumurlar. Əgər o veriliş gərçəkli göstərsə, sözügedən fraqmentləri efirə versinlər. Bu gün Telli Borçalı ilə danışdım. Dedi ki, mən o söhbət zamanı verilişdə olmamışam. Aşiq Ədalət də olanları danır və jurnalistlərin üzünə atır ki, montaj ediblər. Aşiq Namiqin konsertindəki saz havası ilə oynamağımı pisləyir. Amma konsertdə mən oynayanda Nami-

qi alqışlarla qarşıladı. Bu qə-dər ikiüzlülük olmaz. Cavanları qınayırlar, amma yaşlılar başlarını itiriblər. Bir ayaqları burada, digərləri gordadır. Cavan nəsə örnək olsunlar ki, öləndə gorralarına söyməsinlər".

Qeyd edək ki, qalmaqla səbəb olan verilişin aparıcısı İradə İsaq isə məsələyə sosial şəbəkədə belə münasibət bildirib:

"Aşiq Ədalətin sözlərini tərbiyəsizlik hesab etmirəm. Bu, ustad şapalağı idi!"

Aşiq Namiq isə saytlara açıqlamasında deyib ki, aşiq Ədalətin evinə gedib. Namiqin sözlərinə görə, aşiq Ədalət onun ünvanına söyüş söymədiyini bildirib.

Məsələ ilə bağlı aşiq Ədalətin mövqeyini öyrənməyə çalışsaq da, onunla əlaqə yaratmaq mümkün olmadı.

□ **Xalidə GƏRAY**

Bakıda ticarət mərkəzində kütləvi zəhərlənmə

Bakıda böyük ticarət mərkəzlərindən birində kütləvi zəhərlənmə olub. Nərimanov Rayon Polis İdarəsindən APA-ya verilən məlumata görə, hadisə aprelin 12-də "Metropark" Ticarət Mərkəzində qeydə alınıb.

Ticarət Mərkəzinin qarajında qonşu binalardan birinə məxsus havalandırma xəttindən dəm qazının sızması nəticəsində qarajda olan 20-dən artıq şəxs zəhərlənib.

15-dən çox şəxs təcili yardım maşınları ilə xəstəxanalara aparılıb. Digər şəxslərə yerində yardım göstərilib.

Oğuz meşələrində at oynadan "üçlüyün" himayəçisi kimdir?

Rayon sakininin baş prokurora ünvanladığı müraciətdə böyük qanunsuzluqlardan bəhs olunur...

Oğuzun Ərimənət kənd sakini Nazim Əbdürəhimovun nümayəndəsi Əbülfət Əhmədov baş prokuror Zakir Qaralova müraciət edib. Nümayəndə hüquqlarını qoruduğu şəxsin döyüldüyünü, lakin N.Əbdürəhimovu döyən şəxslərin cəzasız qaldıqlarını yazır:

"17.11.2013-cü ildə Nazim Əbdürəhimov Oğuz rayonu, Xal-Xal kəndində Bayram, Vaqif və Nazim adlı şəxslər tərəfindən döyülüb. Həmin tarixdə N.Əbdürəhimov erizə ilə Oğuz rayon Polis Şöbəsinə müraciət edib. Bildirib ki, yaşadığı evə odun gətirərkən özlərini Meşə İdarəsinin işçiləri kimi təqdim edən 3 şəxs onu zorla maşından yerə salıb və döyüblər. Sonradan məlum olub ki, həmin şəxslər Bayram Əhməd oğlu Umarov, Vasif Çingiz oğlu Mahmudov və Nazim Əhməd oğlu Məmmədovdur.

Təəssüf ki, N.Əbdürəhimovun döyülərək ağır bədən xəsarəti alması ilə nəticələnən qəddarlığı törədən şəxslər bu gün də cəzalandırılmayıb".

Nümayəndə yazır ki, N. Əbdürəhimovun şikayətinə baxılarkən ciddi qanun pozuntularına yol verilib, baş vermiş hadisə tam, hərtərəfli və obyektiv araşdırılmayıb: "Şahid ifadələri təkzib edilib, işin hüquqi və faktiki halları aydınlaşdırılmayıb. Belə ki, iş üzrə istintaq qrupunun baş müstəntiqi Ələkbər Əsgərov 05.12.2013-cü ildə "Cinayət işi başlanmasının rədd edilməsi barədə" qərar qəbul edib. Bu qərardan verilmiş şikayəti Oğuz Rayon Məhkəməsi təmin etməyib. Qərardan Şəki Apelyasiya Məhkəməsinə apelyasiya şikayəti verilib. Oğuz Rayon Məhkəməsinin qərarı qanunsuz və əsassız olduğuna görə şikayət təmin olunub. Müstəntiq Ə.Əsgərovun cinayət işinin başlanmasının rədd edilməsi barədə qərarı Bayram Umarov və Vasif Mahmudova aid hissədə ləğv edilib, işin yenidən araşdırılması, qanuni və əsaslı qərarın qəbul edilməsi üçün Oğuz RPŞ-yə həvalə edilib".

Məktub müəllifi yazır ki, müstəntiq bu işdə maraqlı olduğu üçün məhkəmə qərarında göstərilən xüsusatları və detalları aydınlaşdırmadan, qərarda göstərilən halları nəzərə almadan yenidən cinayət işinin başlanmasından vaz keçib: "N.Əbdürəhimov bu şəxslər tərəfindən döyüldükdən sonra xəstəxanaya aparılıb. Ora müstəntiq gəlib və akt tərtib edərək zərərçəkmişin poliverini, şalvarını, köynəyini götürüb, fotolarını çəkib. Onun göstərişi əsasında Vüqar adlı polis əməkdaşı müstəntiqin topladığı sübutları götürərək şöbəyə aparıb. Lakin müstəntiq dəlil-sübutları gizlədir və respublikamız adından çıxarılan məhkəmə qərarlarını saya salmır, qanunsuz qərarlar qəbul edir. Üstəlik, qəbuluna gedəndə bizə "əliniz hara qədər çatır gedin şikayət edin, mənim arxamda kimlərin dayandığını bilmirsiniz" deyir".

Nümayəndə baş prokurora müraciətlə yazır: "Cənab prokuror! İnanırıq ki, siz iş materialının yenidən qanuni və əsaslı araşdırılması üçün aidiyyəti hüquq-mühafizə orqanlarına qanuna müvafiq göstəriş verəcəksiniz".

□ **E.HÜSEYNOV**

Dünyaca məşhur olan Qırğızıstan balı və müalicəvi bal məhsulları Azərbaycanda

- An südü
- Mumiya
- Möhtəşəm ağ bal
- İssık-Kul balı
- Esparset balı
- Çayek balı
- Karkıra balı və s.

Xalisi yalnız bu ünvanda: Bakı şəhəri, Neftçi Qurban küçəsi 119

Tel: (012) 491-23-82; (051) 922-15-71

Kisilər!!! Axırmıç şansı!!!

İsrail təbabəti tətbiq edilir!

Əgər Sizə nə Azərbaycanda, nə də xaricdə heç kim kömək edə bilməyibsə, onda yaxşı insanlara, aşağıdakı xəstəlikləri, keyfiyyətli, qısa müddətlə və tam müalicəsini d-r Vaiz Səmədov apara bilər:

- * Cinsi zəiflik, meyilin və ereksiyanın azalması tam impotensiyədək (yaşdan və səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Cinsi marağın və cinsi aktların azalması
- * Vaxtından tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Prostatitlər. Prostat vəzin böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Prostat adenoması (vəzidə düyünlərin əmələ gəlməsi)
- * Cinsi vəzilərin-xayaların böyünməsi və ya kiçilməsi
- * Qasıq-xayalıqda sızıltı, küt və ya kəskin ağrılar
- * Əvvəldən xarici cinsi üzvün balaca olması
- * Xarici cinsi üzvün sonradan birdən kiçilməsi
- * Cinsi üzvün düyünlə birdən öyilməsi (Peyroni xəstəli.)
- * Oğlan uşaqlarında cinsiyyət üzvlərinin inkişafsızlığı
- * Uşaqlarda gecə vaxtı yerinə sidiyə getməsi (enurez)
- * Hormonal və iltihablı sonsuzluq (kişilər və qadınlarda da)
- * Yuxusuzluq və yuxu pozuntuları
- * Sidik aktlarının gecə ya gündüz tez-tez olması
- * Sidik aktlarının çətinlikləri və tutulmaları
- * Cinsi aktla bağlı sidikdə və spermada qan olması
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalıqlar və ağırlaşmalar
- * Saqların bütün formalatda tökülməsi. Sızanaqlar
- * Yuxuda ikən və yuxudan qalxanda qan təzyiqinin yüksək qalxması
- * Boyun, baş, bel, ayaq ağrıları və osteoxondroz
- * Onurğa sütununun yırtığı, qulunclarm dərmanatsız müalicəsi

Həkim qəbulu və həkimə zəng etmək saat 11.00-dan sonra
Tel: (012) 437-88-05; (050) 213 88-05.

Həkimin 16 TV çıxışları: youtube.com və facebook.com
doktor Vaiz Səmədov.

Elan

Dövlət Miqrasiya Xidməti tərəfindən Kərimov Kərim Firəddin oğlunun adına verilmiş Müvəqqəti Yaşamaq Üçün İcazə vəsiqəsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Elan

Jeleznovodsk şəhəri, stansiya Beştav, Qlinki-15 ünvanında ikimərtəbəli binanın 1-ci mərtəbəsində tam təmirli 2 otaqlı mənzil, kombi sistemi ilə təchiz olunub, avadanlıqları ilə birlikdə Bakı şəhərinin istənilən yerində mənzillə dəyişdirilir.
Əlaqə nömrəsi: +79283706928

Elan

Təcili sərfəli qiymətə 4 otaqlı mənzil satılır. Nərimanov Məhkəməsinin həyatında, Stalin layihəli daş binada 4 otaqlı əla təmirli mənzil satılır. 4/2, ümumi sahəsi 120 kv.m, kupe şkafları, geniş, işıqlı otaqları, döşəmə mozaika parket, mətbəx və digər bütün mebellər, böyük vanna otağı, cakkuzi, sakit, təmiz həyət, parkovka yeri var. Qiyməti 190 min manat. Bundan əlavə 2 maşınlaq daş qaraj da satışdadır. (36 kv.m. qiyməti-50.000 AZN.) Mənzilin bütün sənədləri qaydasındadır, mebelləri ilə bir yerdə satılır.
Tel: (051) 984-90-63

Babasil xəstəliyinin ən müasir metodla MÜALİCƏSİ

Almaniyanın məşhur "Karl Etorts" firmasının aparatı ilə Moskva şəhəri proktologiya ETM-də xüsusi hazırlıq keçmiş həkim tərəfindən qansız, ağrısız, yataq rejimi gözləmədən - lateks hələqə qoyulması.

SƏLİMOV FƏRMAN

Tel: (055) 776-70-34

Ötən həftənin diqqət çəkən xəbərlərindən biri də Azərbaycanda qadın sürücülərin alkoqollu içki qəbul etməsinə görə yaşanan xoşagəlməz hallar oldu. DYP rəsmilərinin dediklərindən belli oldu ki, artıq qadın sürücülər də sükən arxasına içkilə vaxtı vaxtı oturlurlar.

Bir neçə il öncə Türkiyədə baş verən Gezi olaylarının səbəblərindən biri də ölkədə sürpriz bir şəkildə spirtli içki satışının qadağanı idi.

Bilməyənlər üçün xatırladaq: hakim partiya tərəfindən təklif edilən dəyişiklikdə qeyd edilir ki, ibadət məkanları və hər cür təhsil verən qurumlar ilə spirtli içkilərin satıldığı otel, restoran, kafe və ticarət mərkəzləri arasında məsafə ən azı 100 metr olmalıdır.

"Yeni Müsavat" içki mövzusunun bu qədər aktual olduğunu nəzərə alıb, öncə dünya ölkələrində bir "gəzişmə" edib, ardınca isə spirtli içki ilə bağlı bilinməyən elmi araşdırmalara nəzər salıb.

Yüksək vergi, yaş senzi, spirt dərəcəsinə azaltma tələbi...

Hansı ölkədə alkoqollu içkilərin satış qrafiki necədir, buna aydınlıq gətirəcəyik. Hələlikse ondan başlayaq ki, bəzi ölkələrdə bu içkilərə meylin azaldılması üçün onun əldə edilməsinə ciddi əngəllər yaradılır. Məsələn, İsveç, İrlandiya, İngiltərə, Finlandiya, Litva, Norveç, Hollandiya kimi ölkələrdə spirtli içkilərə yüksək vergilər qoyulur. Bundan başqa, onun istehlakında yaş senzi, spirt dərəcəsinə azaltma kimi ciddi məhdudlaşdırmalar da var.

Danimarka, İtaliya və İspaniyada beynəlxalq bir strategiya sənədi olmasa da, gənclərlə bağlı tədbirlərdə, məsələn, konsert və idman yarışlarında spirtli içkinin satışı qadağan edilib.

Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının Avropa üzrə nümayəndəsi dr. Lars Moller bildirib ki, Avropa ölkələrində xüsusən gənclər tərəfindən spirtli içki istifadəsinin qarşısını almaq üçün bir sıra tədbirlər həyata keçirilir: "Avropa bölgəsində alkoqollu içkidən istifadə etmək və satın almaq üçün gənclər 18 yaşını bitirməlidir. Amerikada isə alkoqoldan istifadə yaşı 21-dir. İsveç, Norveç, Danimarka kimi bir çox ölkə alkoqollu içki istifadə yaşının artırılmasını düşünür".

İsveçrədə 18 yaşından kiçiklərə içki satılmır

Məsələn, İsveçrədə 18 yaşından kiçik gənclərə spirtli içki satılmır. Orada bu qadağaların nə dərəcədə həyata keçirildiyini yoxlamaq üçün bir sistem inkişaf etdirilib. Xüsusi olaraq seçilmiş 18 yaşından kiçik gənclər spirtli içki almağa çalışdılar və bu gənclərə içki satan mağaza sahibləri cəzalandırıldı, cərimə ödədilər və bundan sonra onların spirtli içki satması qadağan edildi.

Avropadakı bir çox ölkədə spirtli içki satışı universitetlərin yataqxanası və məktəblərdə qadağandır. Bununla yanaşı,

məktəblərin yaxınlığında yerləşən market, kafe və restoranlarda da spirtli içki satışına icazə verilmir.

Fransızlar kef edir, amma... bəlli saatlarda

Keçək ayrı-ayrı ölkələrdəki sistemlərə. Məsələn, Fransanın Strasburq şəhərində saat 21.00-dən saat 05.00-ə qədər

müddətdə ictimaiyyətə açıq yerlərdə içkidən istifadəyə qadağa qoyuldu. Rusiyada sərxoş vəziyyətdə maşın sürənləri 2 ilə qədər həbs cəzası gözlənir ki, bunu da 15 ilə qədər artırmağı düşünür.

Finlandiyaya keçək. Burada 18.00-9.00 saatları arası spirtli içki satılmır. Cümə gün-

nur. Bundan başqa, ölkənin bəzi bölgələrində gecə saatlarında içki satışı qadağan edilib.

Kanada: Ontario əyalətində 09.00-22.00 arasında spirtli içkinin satışına icazə var. Bazar günü isə 11.00-18.00 saatlarında satış baş tutur. Kanadada pivə xari-

hazırlayırlar. Viski, vodka, likör, şərab kimi içkiləri hazırlayanlar tez-tez sağlamlıqla bağlı problemlər də yaşayırlar. İçki içən adam birinci dəfə saxlanırsa - 80 qamçı, üçüncü dəfəsində isə edamla cəzalandırılır. Haqqında ölüm hökmü çıxarılan şəxs tövbə edərsə, edam qamçı ilə əvəz oluna bilər.

Çox işləyənlər alkoqola meyilli olurlar

Dünyanın 14 ölkəsini təmsil edən alimlər tərəfindən aparılmış araşdırmanın nəticələrinə əsasən, insanın gündəlik işə sərf etdiyi vaxtla onun spirtli içkilərə aludəçiliyi dərəcəsi arasında birbaşa asılılıq müəyyən edilib.

Əldə bir qədəh şərab...

Dünyada içki yasaqları, içkinin insan orqanizmindəki ilginç "səyahət"i...

Alkoqol həzm olunmur, qana sorulur

Alkoqol protoplazmatik zəhər sayılır. Beyində, qaraciyərdə, əzələlərdə və ya dəridə yerləşməsindən asılı olmayaraq, hər bir hüceyrə protoplazma adlanan maddədən təşkil olunub. Orqanizminizi təşkil edən milyardlarla hüceyrələr həyatı funksiyaları yerinə yetirir. Hüceyrələrin işinə mane olan məhdudlaşdırıcı və pozan hər bir şey toksin (zəhər) adlanır.

Əgər insan şam yeməyindən əvvəl kokteyl içərsə, orqanizmində nə baş verir? Bu içkinin tərkibindəki az miqdarda qlükoza və zülal həzm sistemini hərəkətə gətirir. Qlükoza və zülalın həzm olunması üçün müəyyən vaxt lazımdır.

Alkoqolun isə həzm olunmağa ehtiyacı yoxdur. O, mədə və bağırsaqlarda bilavasitə qana sorulur. Qırmızı qan hüceyrələri qrup halında birləşərək mikrotromb əmələ gətirirlər ki, bu mikrotromblar qanın orqanizmin ayrı-ayrı hüceyrələrinə xüsusilə də beyinə ötürülməsini qarşısını alır, hətta onlardan bəzilərinə tamamilə məhv edirlər. Hər dəfə alkoqoldan istifadə edəndə, insan baş beyin hüceyrələrinin müəyyən miqdarını itirir. Beyin hüceyrələri isə bərpa olunmur.

Lakin orqanizmin ayrı-ayrı hissələri daha da aktivləşir. Qaraciyər hüceyrələri toksindən azad olmaq, onu məhv etmək, zərərleşdirmək üçün qızğın yarışa çıxır. Bu da çox içən şəxslərdə qaraciyərin sıradan çıxması səbəblərindən biridir, onlar çox vaxt alkoqolun uzun müddətli təsirinə ciddi nəticəsi olan qaraciyər sirrozundan ölürlər. Hər il bu xəstəlikdən dünyada 30 minə qədər adam dünyasını dəyişir.

İki qədəh içki qaraciyər sirrozunu yaratmasa da, az miqdarda qəbul edilmiş içkinin özündə digər xoşagəlməz xəstəliyə; kəskin pankreatitə səbəb ola bilər.

küçələrdə spirtli içki içmək qadağandır. Bu, bələdiyyə məclisininin 2012-ci ildəki məlum qərarından sonra belədir. Bundan başqa, Eyfel qülləsinin Champs-de-Mars sahəsində və Saint-Martin kanalı ətrafında spirtli içkidən istifadə 2011-ci ildən bəri qadağandır. Bununla yanaşı, Dijon və Toulouse, Langres və Quimper şəhərlərində gecə spirtli içkidən istifadə də qadağan edilib. Qadağa saat 15.00 ilə saat 03.00 arasında tətbiq edilir. Alkoqollu içkilərdən xəstəxana yaxınlığında, məktəb, industriya sahələrində, qocalar evində istifadə qadağan edilib.

Ən sərt tədbirlər Rusiyada

Adama elə gəlir ki, saxtının və milli xüsusiyyətlərinin təsiri nəticəsində ruslar səhər-axşam içki içirlər. Amma bu ölkədə spirtli içkidən zəhərlənərək ölənlərin sayı ildə 40 minə yaxındır. Məhz bu statistika açıqlanandan və spirtli içkiyə başlama yaşı 14-ə çatandan sonra ölkədə sərt tədbirlər görülməyə başlandı. Saat 22.00-dən səhər saat 07.00-yə qədər marketlərdə içki satışı yasaqlandı və həmin

ləri 20.00-ə qədər satış mümkündür. Bazar günləri isə finlandlar heç yerdən alkoqollu içki ala bilmir.

Avropa içkini saatlara bölüb

Norveç: bazar ertəsi-çərşənbə: 10.00-17.00,

Cümə axşamı-cümə: 10.00-18.00,

Şənbə: 10.00-15.00 saatlarında mağazalarda spirtli içki almaq olar. Bazar günləri isə heç bir mağaza spirtli içki satmır.

İngiltərə: Burada da küçədə içki içmək qadağandır. Dövlətə aid kanallarda spirtli içki reklamı da qadağandır.

İsrail: Bar və restoranlar xaricində 23.00-06.00 saatları arasında içki satışı yasaqlıdır.

İsveç: 19.00-10.00 arasında satışa icazə yoxdur. Şənbə günü saat 15.00-ə qədər satış baş tutur. Bazar günü isə ümumən spirtli içki satışı yoxdur.

İsveçrə: gecə 22.00-06.00 saatları arasında market və kafelərdə spirtli içki satışı gerçəkləşdirilmir.

Almaniya: Küçədə içki içməyə pul cəzası tətbiq olu-

cində bütün spirtli içkilər dövlətin nəzarətindədir. Satış saatları hansısa qanunla yox, dövlətin sahib olduğu dükənlərin açıq olduğu saatlarla məhdudlaşdırılıb. Mərkəzi hissədə yerləşən mağazalar isə 1-2 saat artıq açıq qala bilər. Kanada və Amerikada spirtli içki satışı ilə bağlı qaydalar ştatlardan asılı olaraq dəyişir.

ABŞ: Nyu Yorkda pivə sultanının 24 saati satılır. Yüksək dərəcəli içkilər bazar etəsi, şənbə günləri 09.00-24.00 arası satılır. Bazar günləri isə satış saatları 09.00-21.00-dur. Amerikada spirtli içki satışı məsələsində hər ştatın öz qanunları var. Hətta eyni əyalətdəki fərqli şəhərlərdə fərqli qaydalar özünü göstərir.

İranda arağa görə qamçı və... ölüm cəzası var

İranda da içki qeyri-leqal yollarla satılır və içilir. Belə ki, İranda sürücülərin 26%-i sərxoş vəziyyətdə yaxalanır. Bir iranlinin içki tapıb alması isə təxminən 17 dəqiqə çəkir. Polis hesabatlarına görə, keçən il içki miqdarı əvvəlki illərə nisbətən 69 faiz artıb. Xaricdən içki ala bilməyən iranlılar onu evlərində

Alimlərə görə, iş yerində həftədə 48 saatdan çox vaxt keçirən kişi və qadın işçilər spirtli içkilərdən daha tez-tez istifadə edirlər.

Bundan əvvəl belə bir rey geniş yer almışdı ki, 48 saatdan artıq iş həftəsi insanda ürək-damar, depressiya, narahatlıq, yuxusuzluq və bu kimi digər xəstəliklərin riskini artırır.

Bütün bu xəstəliklər alkoqol istehlakı ilə əlaqələndirildi, lakin çox işləməklə spirtli içkilərə aludəçilik arasında birbaşa bağlılıq müəyyən edilmişdi.

Yeni elmi tədqiqat Britaniyada nəşr olunan tibbi jurnalda dərc edilib.

Tədqiqat Belçika, Böyük Britaniya, Almaniya, Danimarka, İspaniya, Kanada, Yeni Zelandiya, ABŞ, Tayvan, İsveç kimi inkişaf etmiş iqtisadiyyatlar da daxil 14 ölkə üzrə keçirilib. Həmin ölkələrdən 400 min nəfər tədqiqat çərçivəsində müşahidədən keçirilib.

Tədqiqatın nəticələrinə görə, çox işləyənlər arasında alkoqolizm riski normal iş həftəsi olanlarla müqayisədə bütövlükdə 11% artıq olub. Həftədə 48 iş saati əvəzinə 49-54 saat çalışanların həftədə 35-40 saat işləyənlərlə müqayisədə alkoqolizmə meyillilik riski 13% çox çıxıb.

Spirtli içkilərin riskli istehlakı, araşdırmalara görə qadınlar üçün 14, kişilər üçün isə 21 alkoqol vahidinə bərabərdir, müvafiq olaraq bu miqdar qadınlar üçün 1220 ml qırmızı şərab deməkdir isə, kişilər həmin risk həddinə, misal üçün, bir həftəyə 4 litr pivə içdikdən sonra üzülüşürlər.

Həkimlərin xəbərdarlıq etdiyinə görə, qeyd olunmuş miqdarda alkoqolun qəbulu qaraciyər və ürək xəstəliyi, xərçəng və psixi pozğunluqların riskini xeyli dərəcədə artırmış olur.

□ **Sevinc TELMANQIZI**

MÜSAVAT

Son səhifə

N 77 (6105) 13 aprel 2015

Baxıcıya 1 milyonluq miras

İngiltərənin Surrey bölgəsində yaşayan 87 yaşlı kişi ölmədən öncə bütün sərvətini baxıcısına bağışlayıb. Dennis Searis adı kişi ölümdən qabaq vəsiyyətini hazırlayıb və 1 milyon sterlinlik sərvətini 14 ay ona qulluq edən türk baxıcısına verəcəyini açıqlayıb. Searisin ailəsi ölməzdən 4 ay əvvəl vəsiyyətin dəyişdirilməsinə etiraz etsə də, nəticə əldə edə bilməyiblər. Yaşlı kişinin vəsiyyətinə görə pul ala bilməyən ailə üzvləri "Daily Mail" qəzetinə müsahibə veriblər və Nərgiz Kanvafer adlı türk baxıcını günahlandırılar. Baxıcı isə Dennislə arasına xüsusi bir münasibət olduğunu, onu atası qədər sevdiyini deyib: "Mən Dennisi tanıdığım zaman səhhəti çox pis idi. Zaman keçdikcə yaxşılaşdı və həyatı sevməyə başladı. Bütün sərvətini mənə vəsiyyət etdiyini ölümündən sonra öyrəndim".

14 il əvvəl itən pul qabı tapılıb

Xorvatiyada baş verən hadisə hər kəsi təəccübləndirib. Donja Moticina kəndində yaşayan İvika Jerkovic adlı adamın başına qeyri-adi hadisə gəlib. Jerkovic 14 il əvvəl dostları ilə birlikdə əyləncədən çıxarkən pul qabını itirib. İçində 1000 avro var imiş. Jerkovic pul qabını uzun müddət axtarsa da tapa bilməyib. Bir neçə gün əvvəl isə onun evinə bir bağlama gəlib. Jerkovic bağlamadan illər əvvəl itmiş pul qabının çıxdığını gördüyü zaman təəccüblənib. İçindən 1500 avro çıxıb. Kişi əvvəlcə dostlarının onunla zarafat etdiyini düşünüb.

Lakin pul qabını göndərən şəxs onun içindəki pulun illər əvvəl ona lazım oldu-

ğunu, lakin indi artıqlaması ilə qaytarmaq istədiyini yazıb.

Dirildi və qatilini göstərdi

4 yaşlı bir uşaq əvvəlki həyatını xatırlayıb və bir adamın onu balta ilə öldürdüyünü deyib. Balaca uşağın dediklərinə əvvəlcə kimsə inanmayıb, lakin ətrafdakı insanları daha əvvəlki həyatında öldüyü zaman dəfn edildiyi yerə aparıb. Uşağın göstərdiyi yer qazıldığı zaman oradan bir kişi cəsədi çıxıb. Cəsədin başındakı balta izi ilə uşağın başındakı doğuş izi qarşılaşdırıldığı zaman həmin izlərin eyni yerdə olması hər kəsi şoka salıb. Uşaq üstəlik, cinayət zamanı istifadə edilən baltanın yerini də göstərib. Torpağı qazanlar oradan illər əvvəl basdırılmış balta da tapıblar. Kənd əhalisi gerçəkdən də uşağın dediyi adda bir adamın illər əvvəl itdiyini, heç kəsin ondan xəbər tutmadığını deyiblər. Uşağın dedikləri bunla da bitmir. 4 yaşlı uşaq heç kəsin köməyi olmadan bir evə gedib və ev sahibi olan kişini göstərərək onu illər əvvəl qətlə yetirən adamın həmin şəxs olduğunu deyib. Adı açıqlanmayan kişi bir anda şoka düşüb və illər əvvəl bir adamı başından balta ilə yaralayaraq öldürdüyünü etiraf edib.

Kök olduğu üçün pul qazanır

190 kiloluq 22 yaşlı gənc qız internet üzərindən modellik edərək həftədə 130 avro qazanır. Anasının köməyi ilə modelliyyəyə başlayan qadın kök olsa da xoşbəxt olmağa çalışır. Gənc qız gündə 10 min kaloriyə yemək yeyərək pul qazanır. Caitlin Finley adlı qız böyüdükcə çəkisinin artmasını istəməsə də, bunu fürsətə çevirməyi bacarıb. Caitlinin anası onunla qürur duyduğunu deyir və hər gün şəkillərini çəkir. 22 yaşlı qız gələcəkdə kök və gözəl qadın olaraq xatırlanmaq istəyir.

QOÇ - Ətrafınızda baş verən proseslərdən sizə heç bir zərər gəlməyəcək, əksinə bəzi mövqələrinizə bir az da yaxınlaşacaqsınız. Bugünkü danışıqlardan imtina etməyin, çox pul xərcləməyin.

BUĞA - Hər məsələdə müəmma axtarmayın. Bütün addımlarınızı reallığa uyğun tərzdə atın. Gün ərzində sağlamlığınızın diqqəti artırın. Bələd olmadığınız heç bir işə qol qoymayın.

ƏKİZLƏR - Davranışlarınızı elə tənzimləyin ki, kiminsə gözündə kiçilməyəsiz. Əgər kimlərsə ürəyinizdən keçən müsbət fikirləri demək istəyirsinizsə, qətiyyətlə tərəddüd etməyin. Qidanıza fikir verin.

XƏRÇƏNG - "Nəhs gün" deyiminə əhəmiyyətsiz yanaşın. Çünki Allahın yaratdığı heç bir təqvim yaman olmaz - insanlar onu pis yozmasalar. Yalnız sağlamlığınızı qorusanız, bu təqvimə bəyənəcəksiniz.

ŞİR - İş müstəvisində yeni layihələrə imza atmaq istəyirsinizsə, bu gündən yaxşısını tapmayacaqsınız. Oudur ki, bütün gücünüzü ortalığa qoymalı, boşuna vaxt itirməməlisiniz. Uzaq səfərə çıxmayın.

QIZ - Yorulmaq bilmədən çalışın ki, digər işləriniz də sürətlənsin. Fəaliyyətlə bahəm, münasibətlər sisteminə də fikir verməlisiniz. Əmin olmadığınız hansısa məsələ barədə riskə getməyin.

TƏRƏZİ - Naharaqədərki vaxtı səbirlə başa vursanız, hər hansı konfliktdə getməsəniz, qarşınızda duran bu tarix sizi xeyli məmnun edəcək. Fəaliyyətinizdə müsbət dönüşlər də mümkündür.

ƏQRƏB - Bəzi gərginliklərdən keçməli olsanız da, risk etməməklə hər hansı zərərle üzləşməyəcəksiniz. İnsanlarla, xüsusən də müdiriyyətlə ehtiyatlı davranın, kimlərsə özəl həyatına qarışmayın.

OXATAN - Qarşınızda təzadlı bir gün durur. İştirakçısı olduğunuz proseslər ən müxtəlif istiqamətlərdə cərəyan edəcək. Situasiyaya uyğun davranmaqla uğurları cəlb edə bilərsiniz.

OĞLAQ - Daxili tərəddüdləriniz bu təqvimdən etibarən arımaya başlayacaq. Sizi narahat edən əksər müşküllərə işıq düşəcək. Bu səbəbdən də hər bir şansa hazır olmalısınız. Sevgi hisslərinizi gizlətməyin.

SUTÖKƏN - Bu gün üzərinizə düşən başlıca vəzifə qarşılıqlı münasibətləri qaydasına salmaqdır. Ünsiyyətdə olduğunuz hər kəslə anlaşılıqlı davranın. Günün ikinci yarısı qazanmaq ehtimalınız da var.

BALIQLAR - Hər mənada uğurlu gündür. Göy qübbəsi müdafiəinizdə durduğu üçün ovqatınız xoş olacaq. Günün ikinci yarısında şəxsi büdcənizi artırmaq üçün şans qazanaçaqsınız. Vaxt tapıb ziyarətə baş çəkin.

Qoroskop
(13 aprel)
Səbuhi Rəhimli

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

5 yaşında atasını vurdu

Ə

lindəki silahla oyun oynayan yarkən bir anda ətrafa atəş açmağa başlayan kiçik qız onu kamera ilə çəkən atasını vurub. Atasının silahdan istifadə qaydalarını öyrətməyə çalışdığı balaca qız beləcə bir anda atasını güllələyib. Əlindəki silahdan istifadə etməyə çalışan qız atasını vurduğu anda özünü itirib. Ata xəstəxanaya aparılırsa da vəziyyətinin ağır olduğu deyilir.

Səhifəni hazırladı: ŞAHNAZ

Redaktor:
Zahid SƏFƏROĞLU

Lisənziya N: B 114
SAYI: 4.300

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

**Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)**

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "E-Q" mətbəəsində çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.